

01. Investeren in groei

03. Een betere stad

05. Werken aan efficiëntie

07. Ambassadeur van de stad

02. Oog voor kwaliteit

04. Taal als rode draad

06. Respect voor diversiteit

08. Cijfers

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

IN DE WEER
VOOR BRUSSEL

BRUSSEL ZUURSTOF GEVEN

De Vlaamse Gemeenschapscommissie is als Vlaams-Brusselse overheid elke dag in de weer voor Brussel. Ze is actief op de domeinen 'Cultuur, Jeugd en Sport', 'Onderwijs en Vorming', en 'Welzijn, Gezondheid en Gezin'.

De VGC is er voor alle Brusselaars die geïnteresseerd zijn in het Nederlandstalige

DE VGC IN 2012

© Bart Dewaele

aanbod en voor pendelaars, studenten en andere bezoekers. Met bibliotheken, gemeenschapscentra, scholen, sport- en spelactiviteiten, kinderopvang en tal van andere initiatieven wil zij ervoor zorgen dat mensen graag in Brussel wonen, werken en op stap gaan.

De VGC is een dynamische overheid: nieuwe initiatieven gaan van start, andere worden bijgestuurd ... In dit jaarverslag geven we u een beeld van de belangrijkste vernieuwingen van het afgelopen jaar. U vindt hier een selectie van de meest opvallende initiatieven en ontwikkelingen uit 2012, zonder de volledigheid van een traditioneel jaarverslag na te streven.

Meer dan ooit wil de VGC stevige contacten uitbouwen met het werkveld, de organisaties en de burgers. Ze houdt de vinger aan de pols en ze wil een beleid voeren, op maat van een

hedendaags Brussel. De VGC wil de stad leefbaar maken en houden, ze wil Brussel zuurstof geven en ademruimte.

De VGC is er voor de Brusselaars. Ze wil op een actieve en positieve manier participeren in het Brusselse werkveld. En de VGC verwacht ook wat van die Brusselaars. Door participatie van burgers en middenveld aan het beleid krijgen we ons democratisch draagvlak op. Dat versterkt de ontwikkeling en mobilisatie van inzichten, van gedachten en ideeën. Het levert ook inspiratie op voor het beleid. Inspireren en geïnspireerd worden: dat is nu net de ambitie van het VGC-inspraaktraject Stadspiratie, dat in het najaar van 2012 van start ging. Met Stadspiratie wil de VGC de mogelijkheden van de stad benadrukken.

De VGC wil aanwezig en zichtbaar zijn in de stad. Dat werd ook het

afgelopen jaar duidelijk, met initiatieven als '1.000 kinderen leren fietsen'. Of met 'De Binnenband' op Autoloze Zondag, een fietstraject dat de 22 gemeenschapscentra letterlijk en figuurlijk met elkaar verbond, een voorproefje al van het later gelanceerde Cultuurcentrum Brussel.

De VGC voerde verder een grootschalig onderzoek om erachter te komen wat Brusselaars nu eigenlijk zelf over hun stad denken. Ze organiseerde woontours speciaal voor studenten en ondersteunde een nauwere samenwerking tussen etnisch-culturele verenigingen.

Dat het de VGC menens is met die openheid, dat ze midden in de stad wil staan, blijkt ook onder meer uit haar verhuis naar het stadscentrum. Zo goed als alle VGC-diensten zijn intussen gesetteld in een nieuw, open en modern administratiehuis in hartje

Brussel. In november 2012 zette de VGC haar deuren wagenwijd open voor het werkveld, partners, werknemers en familie.

Alles over deze en andere VGC-initiatieven uit 2012 leest u op de volgende bladzijden van dit jaarverslag.

U kunt de VGC-jaarverslagen ook online raadplegen op www.vgc.be > de administratie > jaarverslag.

Misschien bent u meer vertrouwd met één bepaald domein, misschien kent u ons door en door of misschien ook niet. Wij wensen u in elk geval een boeiende kijk op onze activiteiten van het voorbije jaar.

Eric VERREPT
Leidend ambtenaar

INHOUDSTAFEL

BRUSSEL ZUURSTOF GEVEN

HOOFDSTUK 1 - INVESTEREN IN GROEI

23 nieuwe Brede Scholen van start	4
Extra plaatsen in het basisonderwijs	4
De buitenschoolse opvang breidt uit	5
Bouwen op de groei	6
Meer vrijetijdsactiviteiten voor meer kinderen en jongeren	6

HOOFDSTUK 2 - OOG VOOR KWALITEIT EN LEEFBAARHEID

1.000 kinderen leren fietsen	7
Studiereis naar Zweden	7
Luisteren doet boeken lezen	7
'In TOPAZ kan je ongegeneerd ziek zijn'	8
Energie besparen op school	10
Naar een Nederlandstalige basisschool in Brussel	10
VGC bevaart personeel over tevredenheid op het werk	10
Stadspiratie	11
Schoolverbreding	11
Meer bewegen en gezonder eten met 'Beweegmaatjes'	12

HOOFDSTUK 3 - SAMENWERKEN AAN EEN BETERE STAD

Cultureel erfgoedforum brussel	13
'De vernieuwing ligt vooral in het werk achter de schermen'	14
'Geef Cultuurcentrum Brussel nog een jaar of twee de tijd'	15
Open house	15
"Lokaal Dienstencentrum Vives van start in Anderlecht"	16
Roma-stewards aan de slag in brussel	16
Naar een positieve beeldvorming van de brusselse zorgsector	17
'jump naar werk' slaat brug tussen onderwijs en arbeidsmarkt	17

HOOFDSTUK 4 - TAAL ALS RODE DRAAD

Tien jaar Huis van het Nederlands Brussel	18
Sociaal vertalen en tolken in brussel: 15 jaar brussel onthaal	19
Schoolnedwerk	20
'Mijn taal' moedertaal na de schooluren	20
Prinses mathilde bezoekt de zomerschool	20

HOOFDSTUK 5 - WERKEN AAN EFFICIËNTIE

De Brusselaars over Brussel	21
Informatiestromen in goede banen leiden	21
VGC werkt aan beleid over ziekteverzuim	21
Brussels vrijwilligerswerk onder de loep	21

HOOFDSTUK 6 - RESPECT VOOR DIVERSITEIT

Extra Time	22
SYNTRA Brussel breidt uit	23
Nieuwe lokalen voor SYNTRA Brussel	24
'Jeugdhulpverlening is geen vergaarbak van jonge criminelen en zielige slachtoffers.'	24
Stemmen uit Babel	24
Nieuwbouw voor buitengewoon onderwijs	25
Kasterlinden en revalidatiecentrum De Poolster	25
Diversiteitsdenken binnen de VGC: het groeidiversiteitsplan	26
Interview met Jenny Steppe en Bea Peeters	26
Jong en nieuw in Brussel	27

HOOFDSTUK 7 - AMBASSADEUR VAN DE STAD

Lesgeven in Brussel	28
Etnisch-culturele verenigingen in beeld	29
Promotiecampagne 'Ontdek je toekomst'	30
VGC promoot Brussel als leef-, woon- en werkstad bij studenten	30
Brusselse Bibliotheekportaal gelanceerd	31
Anderlecht herdenkt duizendste sterfdag Sint-Guido	31
'Het Gouden Ketje heeft ons een boost gegeven'	32
VGC-inzending MicroMarché wint Thuis in de Stad-prijs	33
Muntpunt: verblijfsbibliotheek en communicatiehuis in hartje Brussel	33
VGC houdt open deur in nieuw gebouw	34

HOOFDSTUK 8 - CIJFERS

Een begroting in evenwicht	35
	37

23 NIEUWE BREDE SCHOLEN VAN START

Maximale ontwikkelingskansen creëren voor kinderen en jongeren via een geïntegreerde aanpak: dat is, kort samengevat, de opzet van een Brede School. De geslaagde proefprojecten van de afgelopen jaren bewezen dat die aanpak werkt. Daarom investeert de VGC verder in de uitbouw van Brede Scholen in Brussel. Zo gingen in september 2012 maar liefst 23 nieuwe initiatieven van start.

BREDE SCHOOL: GEÏNTEGREERDE AANPAK

Opgroeien in Brussel is complex voor kinderen en jongeren. Diversiteit, sociale ongelijkheid, meertaligheid en armoede hebben een grote impact op hun leven. Kinderen en jongeren hebben tijd en ruimte nodig om uiteenlopende erva-

ringen op te doen, en om in een veilige omgeving te oefenen en te leren. Zij moeten de kans krijgen om competenties te verwerven zodat ze binnen deze grootstedelijke context vorm kunnen geven aan hun eigen leven. Iedereen die voor hen zorgt, zou hen daarin moeten vertrouwen en steunen.

Brede Scholen bieden een antwoord op deze complexe uitdagingen. Een

Brede School is een structureel samenwerkingsverband tussen organisaties uit verschillende sectoren: welzijn, sport, cultuur, jeugd, gezin, gezondheid ... rondom een of meerdere scholen. Samen creëren zij een brede leer- en leefomgeving om alle kinderen en jongeren maximale ontwikkelingskansen te bieden. De doelstellingen van een Brede School worden bepaald vanuit de noden en de tekorten, maar ook

vanuit de talenten en de mogelijkheden van kinderen en jongeren. Ook de ouders en de buurt worden actief betrokken bij de Brede School.

FORSE INVESTERINGEN

Sinds het schooljaar 2006-2007 kregen in totaal 17 proefprojecten in Vlaanderen en Brussel de kans om 3 schooljaren lang te experimenteren rond het concept Brede School. De geïntegreerde aanpak bleek te werken. Op basis van de positieve ervaringen in de proefprojecten besloten de VGC en de Vlaamse Gemeenschap om samen fors te investeren in de uitbouw van nieuwe Brede Scholen in Brussel. De hoofdstad heeft immers nood aan extra inspanningen op dit vlak. In 2012 werd in totaal 1.000.000 euro uitgetrokken om vanaf september met 23 nieuwe Brede Scholen van start te gaan: 750.000 euro vanuit Vlaanderen en 250.000 euro vanuit de VGC. De

subsidies worden ingezet voor de werking van de Brede Scholen en voor de aanstelling van lokale coördinatoren. Uit de proefprojecten bleek immers dat die coördinatoren een cruciale rol vervullen voor het welslagen van een Brede School.

INHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

Naast financiële steun heeft de VGC ook extra werk gemaakt van inhoudelijke ondersteuning. Die ondersteuning komt van het Platform Brede School Brussel van het Onderwijscentrum Brussel. Zij zorgen voor uitwisseling tussen de lokale coördinatoren en ze organiseren opleiding en vorming. Daarnaast is er een systeem van meterschap, waardoor elk nieuw initiatief dat wordt opgestart individuele begeleiding krijgt.

De brochure Brede School in Brussel: 1 + 1 is meer dan 2 is te vinden op www.onderwijscentrumbrussel.be/BSpublicaties.html

EXTRA PLAATSEN IN HET BASISONDERWIJS VGC INVESTEERT IN ACHT NIEUWE SCHOOLGEBOUWEN

De Brusselse bevolking groeit. Meer en meer kinderen gaan in Brussel naar school, en dat geeft een grote druk op het basisonderwijs. De VGC maakt werk van capaciteitsuitbreiding en investeert in nieuwe schoolgebouwen, om extra plaatsen te creëren. Zodat elk kind het onderwijs krijgt waar het recht op heeft.

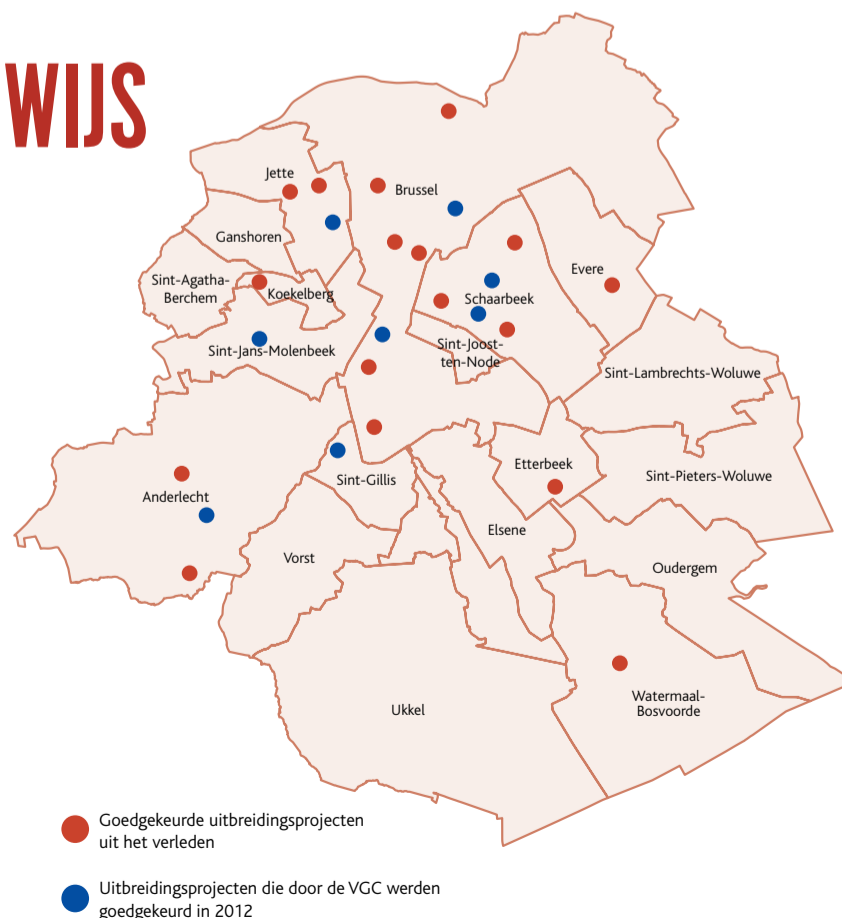
De druk op het Brusselse onderwijs blijft door de bevolkingsgroei heel groot. Volgens prognoses van het Federaal Planbureau en de algemene directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie komen er tussen 2012 en 2020 meer dan 26.000 kinderen tussen 2 en 12 jaar bij in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In 2012 investeerde de VGC 18 miljoen euro in vier Nederlandstalige basisscholen, die extra capaciteit bieden in een aantal gemeenten met een hoge bevolkingsdruk:

- Heilige Familie in Schaarbeek: 176 extra plaatsen
- Heilig-Hart in Jette: 240 extra plaatsen
- De Bron in Sint-Gillis: 156 extra plaatsen
- Sint-Lukas in Schaarbeek: 220 extra plaatsen

Eind 2012 zette de VGC het licht op groen voor een bijkomende investering in capaciteitsuitbreiding in vier basisscholen, goed voor 735 extra plaatsen op termijn.

In totaal komen er de volgende jaren meer dan 1.500 plaatsen bij in het Brussels Nederlandstalig onderwijs. Die extra plaatsen komen boven op de 2.300 plaatsen waar de VGC, de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2010 en 2011 in hebben geïnvesteerd.

- Goedgekeurde uitbreidingsprojecten uit het verleden
- Uitbreidingsprojecten die door de VGC werden goedgekeurd in 2012

DE BUITENSCHOOLSE OPVANG BREIDT UIT

INTERVIEW MET GEERT MEYS, COÖRDINATOR VAN DE BUITELING VZW

© Bart Dewaele

Kinderopvang is een cruciaal thema in Brussel, vanuit demografisch en vanuit sociaal oogpunt. Tegen 2020 zal het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een bevolkingsaanwinst kennen van 200.000 mensen. Daar zijn heel wat kinderen bij. De capaciteitsuitbreiding van initiatieven voor Nederlandstalige kinderopvang is daarom een belangrijke beleidsprioriteit voor de VGC. Met Stedenfondsmiddelen wordt werk gemaakt van meer kinderopvang en initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO's). De VGC heeft daarbij ook veel aandacht voor ervaringsuitwisseling en kwaliteitsbewaking. Een mooi voorbeeld is De Buiteling vzw, die de afgelopen jaren sterk is uitgebreid. Coördinator Geert Meys vertelt er meer over. Plaats van afspraak: de Kogelstraat in Brussel, een van de zes vestigingsplaatsen van De Buiteling.

KWALITEITSVOLLE OPVANG

Wat is een initiatief voor buitenschoolse opvang precies?

'Een initiatief voor buitenschoolse opvang, of kortweg IBO, biedt Nederlandstalige opvang voor kinderen, voor en na school, op woensdagmiddag, tijdens de schoolvakanties en op snipperdagen,' vertelt Geert. 'Kinderen uit het kleuter- en basisonderwijs genieten bij ons van een brede waaier aan activiteiten. Ze kiezen tussen ateliers over crea, media, expressie of sport en spel. Daarvoor werken we samen met heel wat lokale partners, vaak in het kader van de Brede School. Kinderen amuseren zich in een IBO. De begeleiders prikkelen hen om andere dingen te doen dan wat ze gewoonlijk doen. De kinderen leren kiezen en worden zelfstandig. Door om te gaan met een diverse groep van leeftijdsgenootjes, in een Nederlandstalige omgeving, ontwikkelen ze sociale vaardigheden.'

Kinderen hoeven geen hele dag op straat te spelen. Of waarom zouden ze in een te kleine flat moeten rondhangen? Bij De Buiteling trekken we kinderen aan die belang hebben bij een kwaliteitsvolle opvang.'

WERKZOEKENDEN AANTREKKEN

'We slagen erin om een gemengd publiek aan te trekken omdat we een divers team hebben,' legt Geert uit. 'Die diversiteit bereiken we ook door kansengroepen op te leiden. Via Actiris trekken we langdurig werkzoekenden zonder diploma aan. We verhogen hun taalniveau Nederlands. Ze doen werkervaring op en volgen tegelijkertijd een basisopleiding.'

HOE DE BUITELING GROEIDE

De Buiteling bestaat al sinds 1998. Kunt u de groei van het IBO even schetsen?

'De Buiteling werd in 1998 opgestart door EVA vzw,' vertelt Geert, 'een organisatie die projecten in het kader van de solidaire economie ontwikkelt en ondersteunt. Sinds januari 2005 is De Buiteling een zelfstandige vzw.'

'Onze organisatie is de laatste jaren stapsgewijs gegroeid,' gaat hij verder. 'We zitten nu op zes plaatsen: drie in Brussel-stad, een in Vorst en twee in Sint-Joost-ten-Node. We zijn gestart in de Kogelstraat in hartje Brussel. Na verloop van tijd zaten we met te veel kinderen op deze plek. Voor de kleinste kindjes was het ook ver stappen van de Sint-Jorisschool

“De kinderen leren kiezen en worden zelfstandig. Door om te gaan met een diverse groep van leeftijdsgenootjes, in een Nederlandstalige omgeving, ontwikkelen ze sociale vaardigheden.”

naar de Kogelstraat. Daarom zijn we in 2009 begonnen met de opstart van een nieuwe opvangplek op de Sint-Jorissite.

In 2010 kregen we de vraag van de gemeente Vorst om een onderzoek te doen naar de noden en kansen op het vlak van Nederlandstalige buitenschoolse opvang. Resultaat van dat onderzoek was de opening van een nieuwe vestigingsplaats: sinds 2011 kunnen kinderen ook terecht in gemeenschapscentrum Ten Weyngaert in Vorst.

De meest recente uitbreidingen zijn die van Sint-Joost-ten-Node en Nieuwland in Brussel-stad, alle twee in 2012. In Sint-Joost-ten-Node namen we IBO Sapperdeboere over van de vzw Familietehuis. We zijn ook mee gestapt in het Brede School-verhaal van Nieuwland, omdat we wisten dat Sint-Joris zou blijven groeien als school. Sinds kort werken we ook samen met het oudercomité van het nabijgelegen Sint-Jan-Berchmanscollege.

We kunnen nu op onze zes locaties dagelijks een vierhonderdtal kinderen opvangen. Het totale aantal kinderen en ouders die een beroep doen op onze

diensten, bedraagt het driedubbele. Dat is bijna de helft van de capaciteit van de Nederlandstalige IBO's in het gewest.'

DURF JE NEK UIT TE STEKEN

Waarom kozen jullie voor schaalvergroting?

'In de eerste plaats is er natuurlijk de nood aan opvang,' legt Geert uit. 'Bovendien krijgen we veel vragen: van partners, van scholen, van het beleid. Omdat we groot zijn, kunnen we ook extra inzetten op kansengroepen. Het prijzenbeleid is op hun maat. We voorzien in sociale opvang en we bieden kwaliteitsvolle tewerkstelling aan.'

'Kleine IBO's hebben het moeilijker,' gaat hij verder. 'Schaalvergroting zorgt ervoor dat het leefbaar is op financieel, operationeel en organisatorisch vlak.'

We hebben gespecialiseerde medewerkers aangeworven voor boekhouding, communicatie en personeelsadministratie. Op die manier ontlastten we de lokale coördinatoren. Zij legden zich meer toe op de coaching van het

personeel. Ook het pedagogische aspect en de samenwerking met lokale partners kregen zo meer aandacht.'

Wat zijn aandachtspunten bij schaalvergroting?

'Bij ons is het zeer snel gegaan. We zagen kansen en kregen voorstellen. Soms moesten we wel even naar adem happen. We hebben ook geleerd om 'nee' te zeggen.

Ik zou anderen aanraden om niet te snel te groeien. Begin er pas aan als je basis stabiel is. Je moet er natuurlijk ook voor zorgen dat je de kwaliteit blijft bewaken. Maar creëer ook kansen en durf je nek uit te steken.'

SCHAALVERGROTING NODIG IN BRUSSEL

Is schaalvergroting de toekomst?

'In Vlaanderen zijn de lokale besturen meestal de initiatiefnemer, in Brussel is dat minder vaak zo. Het zijn vaak kleinere vzw's of gemeenschapscentra die initiatieven opstarten. Kleine initiatieven hebben het financieel niet altijd even gemakkelijk en worden mijns inziens structureel leefbaar door schaalvergroting.'

Gelukkig krijgen we ondersteuning van de VGC: ze organiseert het professioneel overleg van de lokale verantwoordelijken. De VGC vindt Nederlandstalige kinderopvang belangrijk en zorgt voor de nodige middelen bij de opstart, vaak ook voor infrastructuur en voor een ruime ondersteuning van het buurtgericht werken. We voelen ons hierdoor een volwaardige partner.'

EEN HART VOOR KINDEREN

En tot slot, hoe voelt het om als man in een overwegend vrouwelijke sector te werken?

'Ik ben heus niet alleen', benadrukt Geert, '25% van onze ploeg bestaat uit mannen. We streven ernaar om op elke locatie minstens één man te hebben.'

Bij De Buiteling zoeken we bewust naar diversiteit in de personeelsploeg. Dat heeft niet alleen met geslacht te maken, maar ook met opleiding en culturele achtergrond, talenten en competenties. Wij zoeken vooral mensen met een hart voor kinderen,' besluit hij.

© Bart Dewaele

© architectenbureau Zampone

BOUWEN OP DE GROEI

Brussel groeit en Brussel vergroent. Meer dan elders en meer dan ooit is extra kinderopvang nodig om de allerkleinsten te begeleiden bij hun eerste stappen in de grote stad. De VGC maakte ook het voorbije jaar volop werk van de uitbreiding van kinderdagverblijven.

VGC INVESTEERT IN EXTRA KINDPLAATSEN

De VGC geeft investeringssubsidies, zodat kinderdagverblijven kunnen 'bouwen op de groei'.

Hoe verloopt dat precies? De Vlaamse Gemeenschap levert, via het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), ongeveer 60 %

van de middelen voor de bouw of de renovatie van kinderdagverblijven op basis van het huidige aantal kindplaatsen. De VGC geeft een aanvullende subsidie om zo een uitbreiding van het aantal plaatsen mogelijk te maken.

Daarnaast bieden VGC-medewerkers ondersteuning aan partners op het terrein bij de opstart en bij de uitbreiding van kinderdagverblijven.

DRIE GROTE PROJECTEN IN UKKEL

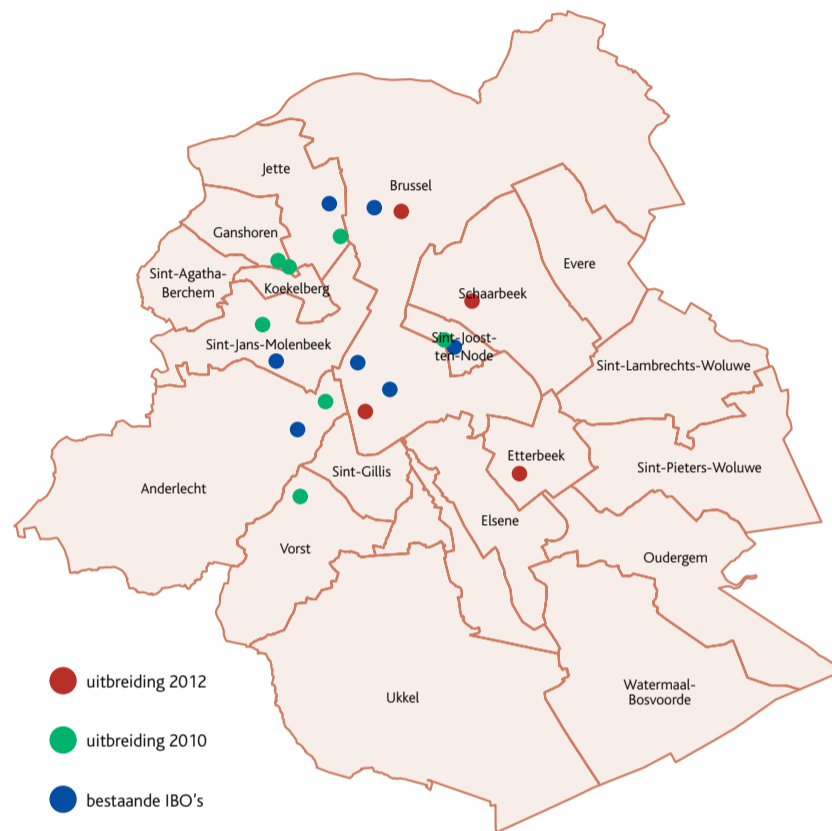
In 2012 werd het startschot gegeven voor drie grote projecten in Ukkel, die een aanzienlijke uitbreiding van de kinderopvang in de gemeente opleveren. Zo start kinderdagverblijf Kraakje in 2013 met de verbouwing van het kinderdagverblijf aan de Baron G. Van Hammestraat. Naast de bestaande

locatie komt er een gloednieuw gebouw. Op termijn komen er zo 20 kindplaatsen bij.

Kinderdagverblijf Pluchke in de Horzelstraat (zie afbeelding) sloopt zelfs heilige huisjes om een uitbreiding mogelijk te maken. Het bestaande kerkgebouw maakt plaats voor een nieuwbouw. Daardoor kan het kinderdagverblijf zijn capaciteit in drie jaar tijd verdubbelen van 36 naar 75 kindplaatsen.

Het OCMW van Ukkel is een sprekend voorbeeld van een organiserend bestuur dat het graag 'groot' ziet. Het is niet alleen eigenaar van de terreinen

van de twee bovenstaande kinderdagverblijven, maar door een grondige renovatie breidt het OCMW ook zijn eigen kinderdagverblijf Asselbergs uit van 24 naar 37 kindplaatsen. De VGC ondersteunde het Ukkelse OCMW in het afstemmen van de verschillende subsidiestromen om zo tot een volwaardige financiering te komen.

MEER VRIJETIJDSACTIVITEITEN VOOR MEER KINDEREN EN JONGEREN

Het vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren vergroten en de kwaliteit ervan bewaken: dat is de doelstelling van de nieuwe verordening over het ondersteunen van het vrijetijdsaanbod binnen het jeugdbeleid die in januari 2012 werd goedgekeurd. De VGC wil zo de jeugdwerkinitiatieven en nieuwe werkvormen in het jeugdwerk aanmoedigen en ondersteuning bieden op basis van hun activiteiten.

INHAALBEWEGING

De vorige jeugdverordening dateerde intussen al van 1997. Hoog tijd dus voor een inhaalbeweging. De titel van die 15 jaar oude verordening luidde: 'de erkenning en subsidiëring van lokale jeugdwerkverenigingen'. Dat betekende dat voor de VGC het jeugdwerklandschap in Brussel alleen uit lokale verenigingen bestond. Dat landschap is ondertussen veel ruimer geworden.

De vorige jeugdverordening beperkte de bewegingsruimte van jeugdbeleid tot:

- alleen lokale jeugdwerkverenigingen;
- gedefinieerde werksoorten en functies (opdrachten) van verenigingen;
- gedetailleerde regels voor de subsidieverdeling.

WAT IS ER NIEUW?

Met de nieuwe verordening wordt het werktein van het beleid maximaal verruimd: van jeugdwerk naar jeugdbeleid. Jeugdwerk is het verenigingsleven

waar kinderen en jongeren groepsgevoels verzameld zijn. Onder jeugdbeleid verstaan we het geheel van de beleidsmaatregelen ten aanzien van alle levenssituaties van kinderen en jongeren.

Deze verordening scheidt ruimte. Ze beschrijft de algemene contouren van hoe de VGC initiatieven kan ondersteunen binnen het jeugdbeleid.

In de doelstelling van de verordening wordt het duidelijk aangegeven:

- doel: een groter en beter vrijetijdsaanbod creëren (stimuleren)
- middel: ondersteunen (niet alleen met geld)
- wie: jeugdwerk en nieuwe werkvormen (ontwikkelen)
- hoe: op basis van activiteiten (één criterium)

Het vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren is al lang geen monopolie meer van de lokale jeugdverenigingen. Gemeentelijke speelpleinen en ateliers en vakantiewerking van gemeenschapscentra zijn daar voorbeelden van.

ONDERSTEUNING?

Ondersteuning krijgen is meer dan jaarlijks een formulier invullen en subsidies opstrijken. Waaruit bestaat de VGC-ondersteuning dan precies?

De VGC wil vooral dat het aanbod toeneemt. Er moeten meer activiteiten voor meer kinderen en jongeren georganiseerd worden.

Daarnaast moet de kwaliteit verbeteren. Daarvoor stimuleert de VGC het volgen van kadervorming. Ook de zorg voor betere lokalen, bruikbare materialen om uit te lenen en de hulp van de jeugddienst en beroepskrachten moeten leiden tot kwaliteitsverbetering.

“Nu subsidieert de VGC niet langer op basis van wie of wat je bent, maar wel op basis van wat je doet.”

Gepaste samenwerking aangaan en medewerking zoeken kan altijd helpen, bijvoorbeeld bij gemeentelijke diensten. Sommige vormen van ondersteuning zijn niet in geld uit te drukken maar komen duidelijk de activiteiten ten goede.

Het spreekt vanzelf dat de subsidies niet verdwijnen. Naast een werkingssubsidie (zoals vroeger) worden in de verordening nog drie andere subsidievormen opgesomd: voor projecten, voor een brede doelstelling, voor infrastructuur en lokalen.

UITGANGSPUNT: ACTIVITEITEN

Door de nieuwe verordening vormen vanaf nu de activiteiten de vertrekbasis voor ondersteuning van het vrijetijdsaanbod, en niet langer de soort of het type organisatie. Met andere woorden: vroeger kreeg je subsidies omdat je een jeugdvereniging was: een jeugd- of jongerenbeweging, een atelier, een speelplein, een jeugdhuis, een WMKJ (Werking met Maatschappelijk Kwetsbare Jeugd). Nu subsidieert de VGC niet langer op basis van wie of wat je bent, maar wel op basis van wat je doet.

En de kenmerken van een activiteit zijn voor iedereen hetzelfde, jeugdwerk of niet. Dat betekent dat bijvoorbeeld ook gemeenten ondersteuning kunnen vragen, of zelfs informele groepjes.

1.000 KINDEREN LEREN FIETSEN

VGC-FIETSCAMPAGNE KENT GROOT SUCCES

1.000 kinderen leren fietsen: dat was de naam en meteen ook de doelstelling van de ambitieuze fietscampagne die de VGC in 2012 lanceerde. En het mag gezegd: het werd een onverdeeld succes. Maar liefst 1.800 kinderen fietsten mee. En daarbovenop creëerde de campagne nog een heel aantal positieve neveneffecten.

GEVOEL VAN VRIJHEID

De lichamelijke gezondheid van Brusselse stadskinderen verbeteren: dat was een van de uitgangspunten van de grootschalige fietscampagne. Maar liefst 1.800 kinderen namen deel aan een fietsinitiatie, een fietsvaardigheids cursus of een praktijkles fietsen in de stad. Voor veel jongeren en volwassenen is fietsen dé manier bij uitstek om veel te bewegen. Fietsen is bijzonder prettig en het geeft je een groot gevoel van vrijheid. Daarnaast is het ook nog eens een bijzonder efficiënte want snelle en soepele manier om je te verplaatsen in de stad.

PRAATJE MAKEN

Kinderen en jongeren aan het fietsen krijgen én houden in de stad, leidt bovendien tot zo veel meer. Denken we maar aan de bewustmaking over belangrijke actuele thema's zoals stedelijke mobiliteit en het milieu. Verder is er ook de positieve invloed op langere termijn voor de leefbaarheid en de sociale cohesie.

Op je fiets leer je immers de buurt waar je woont beter kennen en appreciëren. Je bent vrij om te blijven hangen, een praatje te maken of kennis te maken wanneer je dat wilt. En dat is iets wat kinderen ook effectief doen.

IDYLLISCHE FIETSLLOCATIES

In de loop van 2012 vonden er verschillende fietsinitiatieweken plaats. Daarvoor werden vier aantrekkelijke locaties gekozen: het Woluwepark, het Dudenpark in Vorst, Tour & Taxis en het Koning Boudewijnstadion. Scholen en speelpleinwerkingen konden hier terecht voor een bijna idyllisch half dagje in het teken van de fiets.

Sportwerker Kevin Van Tricht verkende een groot aantal mogelijke fietslocaties om uiteindelijk dit uitgelezen klavertjevier over te houden: 'Ik denk dat veel kinderen het Dudenpark en het Woluwepark nu

wel bij hun vrienden of familie als pleisterplek zullen aanbevelen van zodra het mooi weer wordt. En het was frappant om te zien hoeveel kinderen uit de onmiddellijke buurt blij waren omdat ze eindelijk eens op het terrein en in het centrale gebouw van Tour & Taxis konden. En het spreekt voor zich dat fietsvaardigheid opdoen aan de voet van het Koning Boudewijnstadion, jonge sportfanaten zonder meer motiveert.'

DE BINNENBAND: FIETSHAPPENING LANGS DE GEMEENSCHAPSCENTRA

Ander opvallend project was de fietshappening 'De Binnenband'. Op Autoloze Zondag konden enthousiaste fietsers een schitterend stadsparcours fietsen dat hen langsheen de 22 VGC-gemeenschapscentra in Brussel voerde. Daarvoor konden ze een voor de gelegenheid ontworpen fietskaart gebruiken. En dankzij de tandemvoorrijders (vrijwilligers van de VGC-sportdienst) kregen ook personen met een visuele beperking de kans om mee fietsen.

INTENSIEVE SAMENWERKING

De sport- en jeugdinstelling van de VGC waren de grote trekkers van de fietscampagne. Maar het uiteindelijke resultaat kwam er dankzij een intensieve samenwerking met meerdere partners.

Sportwerker Jonas Vanhelmont vertelt: 'Zonder de samenwerking met onze VGC-collega's over de verschillende diensten en directies heen hadden wij onze doelstelling niet zo vlot en ruim kunnen realiseren. Ook de steun die we vanuit de gemeenschapscentra zelf kregen, bleek belangrijk. Ten Weyngaert zorgde voor ondersteuning bij de fietsinitiaties in het Dudenpark. De Plato, De Zeyp en De Kroon werkten mee aan de realisatie van het fietsaanbod op Plazey. Daarnaast

was er ook een samenwerking met een brede en verscheiden waaier van actoren en organisaties uit het middenveld, onder wie de Fietsersbond, Stichting Vlaamse Schoolsport en bon. Met die laatste werd samengewerkt binnen het kader van het VGC-begeleidingsproject voor minderjarige nieuwkomers. Ten slotte verliep ook de samenwerking met een aantal gemeentelijke overheden en met de gewestelijke dienst voor parkbeheer zeer vlot.'

EN IN DE TOEKOMST?

De VGC-fietscampagne werd ook genomineerd voor de Thuis in de Stad-prijs. Deze campagne was bovendien het vlaggenschip van een meer uitgebreide VGC-werking over de fiets als stedelijk vervoermiddel en vrijheidsvehikel bij uitstek. De toegankelijkheid van het fietsaanbod en de fietspraktijk voor personen met een functiebeperking verhogen blijft een belangrijke rode draad in de fietswerking van de VGC-sportdienst. Een duurzaam beleid, dat zal worden uitgediept en verbreed. Ook andere doelgroepen die soms moeite hebben met fietsen in de stad, krijgen de nodige aandacht: senioren, kinderen en scholieren, mensen in armoede.

Vaste waarden als het VGC-mountainbike-aanbod in het Zoniënwood en de tandemfietsritten voor personen met een beperking blijven bestaan. Daarnaast komen er nieuwe initiatieven zoals de fietscursussen van het VGC-jeugdcentrum Aximax en de fietsmeester- en begeleiderscursussen in samenwerking met de Fietsersbond. Of de uitbouw van een fietsuitleendienst voor het personeel van de VGC, van wie overigens maar 20% met de auto naar het werk trekt. Dat het de VGC menens is, blijkt uit de aanstelling van een nieuwe sportwerker die alle VGC-activiteiten over fietsen, partnerschappen en ondersteuning zal coördineren.

STUDIEREIS NAAR ZWEDEN

In september 2012 bracht de VGC samen met een delegatie uit het Nederlandstalige werkveld in Brussel een studiebezoek aan Zweden, pionier op het vlak van gezinsbeleid.

Onder begeleiding van de vzw Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen (VBJK) maakten verantwoordelijken van consultatiebureaus, kinderdagverblijven, de opvoedingswinkel, initiatieven voor buitenschoolse opvang, ontmoetingsplaatsen Baboes ... kennis met het Zweedse gezinsbeleid en met (open) preschools en hun gerenommeerde 'Familjecentrum'. Het gezelschap deed er heel wat inspiratie op voor Brede School en de ontwikkeling van onze 'Huizen van het Kind'.

LUISTEREN DOET BOEKEN LEZEN

DAISY-LUISTERBOEKEN BESCHIKBAAR IN ALLE BRUSSELSE OPENBARE BIBLIOTHEKEN

Sommige mensen hebben moeite om gewone, gedrukte boeken te lezen: blinden, slechtzienden, MS-patiënten ... Speciaal voor hen werden luisterboeken ontwikkeld, op basis van de zogenaamde 'Daisy'-standaard. Sinds een viertal jaren hoeven Daisy-gebruikers niet meer speciaal naar de Luisterpuntbibliotheek voor hun favoriete lectuur. En in 2012 werden de Brusselse openbare bibliotheken uitgerust met een Daisy-meubel om de Daisy-boeken extra in de kijker te zetten.

DAISY?

Daisy staat voor Digital Access Information System. Het is een internationale technische standaard voor luisterboeken, speciaal ontwikkeld voor mensen die niet of moeilijk gewone, gedrukte boeken kunnen lezen: blinden, slechtzienden, MS-patiënten ...

LUISTERBOEKEN NU OOK IN DE GEWONE BIBLIOTHEKEN

Daisy-gebruikers halen hun lectuur doorgaans bij de speciale bibliotheek Luisterpunt (www.luisterpuntbibliotheek.be). Sinds 2008 kunnen zij ook in de Brusselse openbare bibliotheken terecht voor hun favoriete boeken. Het Daisy-aanbod strookt daarmee volledig met het zogenaamde *inclusieprincipe*:

de openbare bibliotheek moet een basisvoorziening zijn voor iedereen.

Daisy-boeken beluisteren doe je het best met een Daisy-speler. Ook die kan je lenen in de lokale bibliotheken. Er bestaat ook gratis software om Daisy af te spelen op een gewone computer.

OOK VOOR KINDEREN MET DYSLEXIE

Daisy-luisterboeken bestaan in alle genres en voor alle leeftijden. Sinds 2012 zijn de Daisy-boeken er ook voor kinderen met dyslexie. Voor hen is Daisy vaak een openbaring. Want ook kinderen met dyslexie houden van verhalen. Maar ze durven niet aan een boek beginnen omdat lezen echt te moeilijk is voor hen. Dankzij Daisy kunnen ook deze kinderen nu hun favoriete boeken 'lezen'. Daisy biedt hen bovendien de mogelijkheid om het lezen te oefenen door tegelijk het gedrukte boek te lezen en het Daisy-boek te beluisteren. In de Brusselse bibliotheken zijn de twee versies beschikbaar, zowel het gedrukte als het Daisy-exemplaar.

DAISY-MEBEL

In de loop van het voorbije jaar werden de Brusselse lokale bibliotheken verrijkt met een speciaal meubel voor hun Daisy-boeken. Dat kwam er op initiatief van het Streekgericht Bibliotheekbeleid van de VGC in samenwerking met de Luisterpuntbibliotheek.

Dat Daisy-meubel heeft een dubbele functie. Enerzijds is het een promotiemiddel, een blikvanger om de Daisy-collectie bij een breder publiek bekend te maken. Daarnaast heeft het ook een 'openkastfunctie': het dient om de volledige collectie Daisy-boeken op te stellen.

'IN TOPAZ KAN JE ONGEGENEERD ZIEK ZIJN'

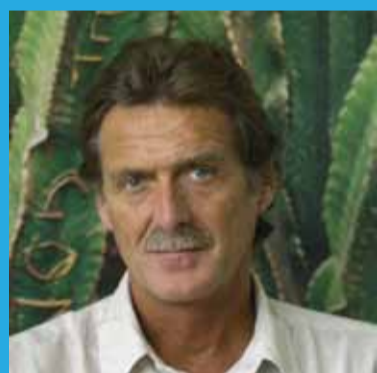
15 JAAR TOPAZ, EEN GESPREK MET OPRICHTER PROFESSOR WIM DISTELMANS

mogelijk in leven proberen te houden, dus levensverlenging. Twee: de tijd die hij heeft zo kwaliteitsvol mogelijk invullen, dus aandacht voor zijn levenskwaliteit. Wie kan het beste inschatten wat een goede levenskwaliteit is? De patiënt. Sommige mensen verkiezen levensverlenging boven levenskwaliteit. Anderen prefereren levenskwaliteit, zelfs als daardoor hun levensverwachting wordt ingeperkt. Dus als iemand tijdens zijn laatste levensjaren liever nog de wereld wil zien, dan om de week naar het ziekenhuis te gaan voor palliatieve chemotherapie, wie ben ik dan om hem dat af te raden?

Er zijn in Vlaanderen vijf dagcentra naar ons model. Wij zijn er als eersten in België mee begonnen, in 1997. We waren ook het eerste centrum op het Europese vasteland. Ik denk dat onze visie nog altijd het sterkst aantrekt bij wat wij vooraf theoretisch dachten. Wij hebben dat beslissingsconcept helemaal uitgewerkt en we proberen er ook consequent naar te handelen. Ik denk dat we daarmee nog steeds uniek zijn in Vlaanderen en in Brussel.

Merkt u dat dit 'beslissingsconcept' in de zorgsector zelf meer ingang vindt?

“Als iemand tijdens zijn laatste levensjaren liever nog de wereld wil zien, dan om de week naar het ziekenhuis te gaan voor palliatieve chemotherapie, wie ben ik dan om hem dat af te raden?”

'GEEN WACHTKAMER VAN DE DOOD'

'Eet u straks niet mee?' klinkt het bij mijn aankomst in TOPAZ, het dagcentrum voor supportieve en palliatieve zorg in Wemmel. Ik moet nog even wachten op mijn gesprekspartner Wim Distelmans professor, oncoloog en oprichter van TOPAZ. Dus heb ik me even in de keuken gezet. Vrijwilligers Din, Thérèse en Marie-Jeanne bereiden het middagmaal: kip met zoetzure saus en rijst. Ze bieden me koffie en zelfgemaakte cake aan.

Af en toe komt er iemand een kijkje nemen in de keuken. Zo maak ik kennis met Jean-Claude en Noël, die het duidelijk naar hun zin hebben in TOPAZ. De warme en gastvrije sfeer die hier heerst, is opvallend. Tijdens het gesprek met professor Distelmans zal deze huiselijkheid regelmatig aan bod komen: 'Bij velen heerst er vooraf een negatieve perceptie, maar zodra ze TOPAZ leren kennen, vinden ze het jammer dat ze hier niet eerder naartoe kwamen', aldus de professor.

TOPAZ is een dagcentrum voor supportieve en palliatieve zorg gericht op mensen met een ernstige levensbedreigende aandoening. Wat moeten we ons hierbij voorstellen?

'TOPAZ is bedoeld voor mensen die met een ernstig, mogelijk levensbedreigend probleem geconfronteerd worden,' vertelt professor Distelmans. 'Vaak willen deze mensen zo lang mogelijk thuis blijven en hun kostbare tijd zo aangenaam mogelijk invullen. Daar probeert TOPAZ een steentje toe bij te dragen. Op wekdagen kunnen mensen hier overdag naartoe komen voor medische zorg of voor psychosociale ondersteuning. Maar ze kunnen ook deelnemen aan activiteiten of genieten van een warme maaltijd en een babbel. We gaan hier met hen om zoals we met onze burens of vrienden omgaan. Vandaar dat we ze ook altijd als 'gasten' benoemen, en niet als patiënten. We ontvangen zo 'n 15 à 25 gasten per dag.'

'Bij velen heerst er vooraf een negatieve perceptie,' gaat hij verder, 'maar zodra ze TOPAZ leren kennen, vinden ze het jammer dat ze hier niet eerder naartoe kwamen. Uiteraard ga je niet met plezier naar een centrum dat ongeneeslijk ziek zijn. Maar het is niet zo dat mensen hier in bedden liggen te lijden tot ze doodgaan. Het is zeker geen wachtkamer van de dood, integendeel: we proberen alles in het teken te stellen van leven, resterend leven, of leven in het algemeen.'

BESLISSINGSCONCEPT VERSUS ZORGCONCEPT

Wat maakt TOPAZ uniek?

'Bij ons staat de gast echt centraal,' legt professor Distelmans uit. 'Dat betekent dat we die niet willen betuttelen, maar integendeel, dingen aanbieden. We gaan daarbij uit van een nieuw concept, dat we het 'beslissingsconcept' noemen. In de zorgsector is het 'zorgconcept' vandaag nog te vaak het vertrekpunt: zorgverleners worden opgeleid om op een bepaald moment zorg te verlenen aan patiënten. Dat concept neigt

vaak, goedbedoeld, naar een paternalistische houding waarbij de arts, als expert, voor de patiënt beslist. Het beslissingsconcept daarentegen gaat ervan uit dat mensen, als ze goed geïnformeerd zijn door een arts en eventueel in overleg met de arts, zelf het best kunnen beslissen over hun zorg. Dat is een totaal andere manier van denken.'

LEVENSQUALITEIT VERSUS LEVENSVRENGING

'Bovendien ligt de focus in de gezondheidszorg nog te vaak op het willen genezen. Maar hoe behandel je iemand die een chronische ziekte heeft en die dus ongeneeslijk is?

Volgens mij zijn er dan twee mogelijke sporen. Eén: die persoon zo lang

'Ik vrees dat er toch nog een weg af te leggen is. Want de zorgstructuur met haar instellingen is een logge tanker, die je niet zo snel van richting kan doen veranderen. Ook organisatorische factoren spelen een rol natuurlijk. Je moet de zaken in een woonzorgcentrum of ziekenhuis nog leefbaar kunnen regelen, bijvoorbeeld dat iedereen op hetzelfde moment kan eten, of een temperatuurmeting om 6 uur 's ochtends.

Sinds een kleine tien jaar geef ik in de artsopleiding aan de VUB het vak 'zorg rond het levenseinde'. Daar kan ik deze dingen vertellen. Maar in de meeste faculteiten is 'zorg rond het levenseinde' een keuzevak, terwijl het stervensproces de meest frequente aandoening is die er bestaat. Er is dus nog heel wat 'masseerwerk' nodig.'

© Bart Dewaele

TOPAZ EN BRUSSEL

Wemmel ligt net over de gewestelijke grens. Hoe 'Brussels' is TOPAZ?

'Ongelooflijk Brussels. Het soort mensen dat hier komt, is een doorsnede van de Brusselse bevolking. Daar zetten we heel bewust op in. Ook omdat een grootstad per definitie te weinig mantelzorg aanbiedt.

TOPAZ is zo goed als gratis. Er wordt alleen een kleine vergoeding gevraagd voor eten en transport. Voor kansarmen valt die kleine vergoeding soms weg. Dat vangen we dan op met de giften die we krijgen. We willen niet dat er een financiële barrière is. Mensen hebben het al zwaar genoeg als ze ernstig ziek zijn en als ze dan nog moeten betalen om een beetje zorg te krijgen ...'

“ Hier kan ik ongegeneerd ziek zijn. ”

Hoe zou u de relatie met de VGC en met het beleid in het algemeen beschrijven?

'Toen we in '97 met TOPAZ begonnen, zag ook de VGC de noodzaak van zo 'n centrum voor Brussel in. De VGC is ons sinds dan altijd blijven steunen.

Maar het is wel al 15 jaar een gedoe om regulier geld te krijgen. Als de VGC er niet zou zijn geweest, dan hadden we het zo lang niet volgehouden. De ingewikkelde Belgische institutionele situatie maakt het ons niet altijd gemakkelijk. We zijn deels afhankelijk van de erkenning door Vlaanderen en we hangen voor een stuk af van het federale niveau. Ik bespaar u de ellende (*lacht*) maar

we zijn daar wel vaak mee bezig en we zouden onze tijd beter kunnen besteden.

Het positieve is gelukkig wel dat de politici dat ook vinden, en dat ze oprecht met TOPAZ begaan zijn. Ze proberen elk binnen hun domein een oplossing te vinden.'

VRIJWILLIGERS

Ik neem aan dat de vrijwilligerswerking heel belangrijk is, maar het lijkt toch geen evidente taak om vrijwilliger te zijn.

'Dat klopt. We hebben een pool van meer dan veertig vrijwilligers. Elke dag komen er acht vrijwilligers het team van professionele medewerkers versterken. Iedereen heeft zijn eigen taak: eten maken, vervoer, activiteiten begeleiden enzovoort. We hebben nooit problemen gehad om vrijwilligers te rekruteren. Vaak gewoon door mond-tot-mondreclame, omdat mensen horen dat het wel een leuke club is. Iedereen is welkom om vrijwilliger te worden.

Belangrijk is wel dat vrijwilligers voldoende empathisch zijn en dat ze in het concept van TOPAZ passen. Maar ook belangrijk is dat ze een elementair gevoel voor humor hebben.

Wat ook opmerkelijk is: ze krijgen volledige toegang tot het medische dossier van de gasten. Zo weten ze perfect wie wat heeft en in welk stadium iemand zich bevindt. Dat zorgt ervoor dat ze meer kunnen doen dan koffie brengen en dat ze zich als vrijwilliger volledig kunnen geven voor die mensen. Op die manier kunnen ze ook hun signaalfunctie goed vervullen en op tijd een professionele medewerker inschakelen.

Je hebt het waarschijnlijk zelf al gemerkt, maar je kan hier niet uitmaken wie vrijwilliger is, wie gast en wie

© Bart Dewaele

professionele zorgverlener (*lacht*). Dat is bewust gedaan. We zijn allemaal stervelingen, de ene zit al wat verder dan de andere. We zien er het nut niet van in om een onderscheid te maken tussen gasten, vrijwilligers en de professionelen in TOPAZ.'

VERGETEN DAT JE ZIEK BENT

Hoe ziet u de toekomst van TOPAZ en van dagcentra als TOPAZ in het algemeen?

'Ik ben er meer en meer van overtuigd dat dit een model is van de toekomst. Mensen worden ouder, maar met steeds meer ongeneeslijke chronische kwalen. We zullen ze niet allemaal in een woonzorgcentrum kunnen 'dumpen' omdat de meeste mensen eigenlijk het liefst thuis blijven en

omdat we dit zorgsysteem niet zullen kunnen blijven betalen. Dus hebben we dagcentra zoals TOPAZ nodig, zodat we ervoor kunnen zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis blijven. Niet alleen dagcentra waar mensen kralen zitten te rijgen, maar wel centra waar mensen zichzelf kunnen zijn.

Ik heb een van de gasten onlangs horen zeggen: 'Hier kan ik ongegeneerd ziek zijn.' Daardoor vergeet iemand dat hij ziek is: hij wordt beschouwd als mens en niet als patiënt. Ons concept zal in belang toenemen. Alleen is men zich daar op bepaalde beleidsniveaus nog niet van bewust. En dat vind ik zo progressief aan de VGC. De VGC heeft van in het begin begrepen dat dit systeem van fundamenteel belang is, zeker voor grootsteden, waar er weinig mantelzorg is.'

'EEN 40 À 50-TAL DAGCENTRA, BIJ ALLE STEDEN'

Hoe zou u de toekomst van deze centra uittekenen, als u carte blanche zou krijgen?

'Dit concept komt uit Engeland. Daar bestaat dit soort centra al 40 tot 50 jaar. Engeland heeft er vandaag 250, met wachtlijsten. Dus ook daar is er nog ruimte voor groei. Als we dit concept naar België vertalen, dan krijgen we een 40 à 50-tal centra zoals TOPAZ, bij alle grootsteden.'

'Het financiële aspect mag hier geen tegenargument zijn, integendeel,' benadrukt professor Distelmans. 'Ik heb het ooit eens berekend. Door het feit dat de mensen hier terecht kunnen, worden ze minder gehospitaliseerd. Een stuk van het ziekenhuisbudget zou naar de dagcentra kunnen worden overgebracht.

Bovendien is een dagcentrum zoals TOPAZ veel goedkoper voor de samenleving. Vandaag krijgen we bijvoorbeeld een gast bij wie ik een punctie zal uitvoeren. Dat kost hier niets omdat de infrastructuur hier redelijk eenvoudig is. Als TOPAZ er niet zou zijn, dan zou die persoon naar een ziekenhuis moeten, waar het hem (en het ziekenhuis) veel meer kost. Bovendien vindt hij het hier leuker, want hier krijgt hij een kop koffie en een babbel.

Hier bij TOPAZ zijn we het erover eens dat dit de juiste weg is, maar in de context van een ziekenhuis is dat natuurlijk wel anders. Als oncoloog in het UZ van Jette weet ik hoe de logica van een ziekenhuis werkt. Het zal een mentaliteitsverandering vragen. En die zal er toch moeten komen want we gaan dit niet kunnen blijven betalen. Het economische argument zal dus doorwegen. Ik probeer onze manier van aanpakken al jaren vanuit het menselijke argument te bepleiten, maar het economische argument zal uiteindelijk de doorslag geven.'

© Bart Dewaele

ENERGIE BESPAREN OP SCHOOL

De VGC moedigt Brusselse Nederlandstalige scholen aan om hun energieverbruik terug te dringen. Sinds 2010 geeft ze daarom subsidies aan scholen voor energiebesparende maatregelen. De VGC werkt daarvoor samen met het Schoolinterventieteam (SIT), een werkervaringsproject in de bouwsector dat infrastructuurwerken uitvoert in scholen.

PLAGE-PROJECT

Dankzij het Plan voor Lokale Actie voor het Gebruik van Energie (PLAGE) van Leefmilieu Brussel brengen twee energieverantwoordelijken de toestand van de Brusselse Nederlandstalige scholen in kaart. Doelstelling is om de energieprestaties van de schoolgebouwen te verbeteren. Ze analyseren het verbruik en doen concrete voorstellen tot verbetering.

ENERGIESUBSIDIES

Op basis van de metingen van de energieverantwoordelijken selecteerden de VGC en het SIT het voorbije jaar 16 Nederlandstalige scholen waar veel energiewinst te halen valt door enkele beperkte investeringen. Het gaat dan om ingrepen op het vlak van regeling (juist afstellen van de verwarming en thermostatische kranen) en isolatie (radiatorfolie, buisisolatie). De VGC investeerde het voorbije jaar 350.000 euro in deze scholen.

In 2010 en 2011 kregen al meer dan 122 scholen een subsidie van de VGC, voor een totaal bedrag van 500.000 euro. De meest populaire maatregelen waren energiezuinige verlichting, isolatiewerken en een aangepaste temperatuurregeling.

ENERGIEPLOEG

Daarnaast kunnen Nederlandstalige scholen ook een beroep doen op de energieploeg van het SIT. Die ploeg plaatst muur- en dakisolatie, hangt radiatorfolie op, installeert thermostatische kranen en nog veel meer. Dankzij de steun van de VGC kunnen de Nederlandstalige scholen goedkoop gebruik maken van de dienstverlening van het SIT.

WERKEN AAN ATTITUDE ROND ENERGIEZORG

Met de subsidie 'Energiezorg op School' hoopt de VGC het energieverbruik in de Brusselse Nederlandstalige scholen terug te dringen. Bovendien spoort de VGC de scholen aan om deze investeringen aan te grijpen om samen met hun leerlingen allerlei acties te ondernemen rond energiezuinigheid en milieu.

NAAR EEN NEDERLANDSTALIGE BASISSCHOOL IN BRUSSEL

BROCHURE OVER MEERTALIG OPVOEDEN EN TAALGEBRUIK VOOR SCHOLEN EN OUDERS

Brusselse kinderen groeien op in een meertalige omgeving. De keuze voor een school betekent voor ouders én kind meteen ook de keuze voor een taal. Het is voor ouders niet altijd gemakkelijk om hun kinderen op de juiste manier (talig) te ondersteunen. Om ouders en scholen een houvast te bieden ontwikkelde het Onderwijscentrum Brussel een brochure en een prentenboek.

BROCHURE: 'NAAR EEN NEDERLANDSTALIGE BASIS- SCHOOL IN BRUSSEL'

In de meertalige brochure 'Naar een Nederlandstalige basisschool in Brussel' staat 'taal' centraal. Ouders vinden er

antwoorden op vragen zoals: hoe kan je als anderstalige ouder toch het Nederlands een plaats geven thuis? Waarom is voorlezen in de moedertaal belangrijk voor mijn kind? De ouders van kinderen uit het Brussels Nederlandstalig onderwijs krijgen er tips en weetjes over de thema's moedertaalontwikkeling, meertalig opvoeden, taal-

stimulering thuis en taalkansen in de omgeving. Ook andere thema's komen in de brochure aan bod: op tijd komen, het belang van het oudercontact, een goede nachtrust ...

PRENTENBOEK: IK GA NAAR SCHOOL

Samen met de brochure krijgen de ouders ook een meertalig prentenboekje mee. Dat kreeg als titel 'Ik ga naar school'. Ouders kunnen dankzij dit boekje het voorlezen in de praktijk brengen. De kinderen krijgen een verhaal te horen over het verloop van een schooldag in de eerste kleuterklas.

HOUVAST VOOR OUDERS EN SCHOLEN

De brochure en het prentenboek bieden ouders een houvast. Voor scholen zijn de twee publicaties een middel om over onderwerpen als taalgebruik en meertaligheid in gesprek te gaan.

Brochure en prentenboek werden ontwikkeld door het Onderwijscentrum Brussel van de VGC, met de steun van het Federaal Impulsfonds. Ze worden gratis ter beschikking gesteld van Brusselse Nederlandstalige scholen en intermediairs die de brochure gebruiken in hun contacten met ouders van jonge kinderen.

De publicaties zijn beschikbaar in zeven versies: Nederlands in combinatie met Frans, Engels, Duits, Spaans, Italiaans, Arabisch en Turks.

VGC BEVRAAGT PERSONEEL OVER TEVREDENHEID OP HET WERK

Hoe het welzijn op het werk en de tevredenheid van de personeelsleden verhogen? Dat was het uitgangspunt van de eerste tevredenheidsenquête die de VGC begin 2012 onder haar werknemers organiseerde.

WELZIJN EN TEVREDENHEID VERHOGEN

De VGC hecht veel belang aan het welzijn en de tevredenheid van haar personeelsleden. Daarom organiseerde ze in 2012 een eerste bevraging over welzijn en tevredenheid op het werk. Bedoeling is om deze enquête tweejaarlijks te herhalen.

De VGC deed hiervoor een beroep op ISW Limits, een volledig onafhankelijke externe organisatie. ISW Limits is een spin-off van de Katholieke Universiteit Leuven, gespecialiseerd in metingen en initiatieven om welzijn op het werk te verbeteren.

DE ENQUÊTE

ISW Limits organiseerde de welzijns- en tevredenheidsenquête aan de hand van een korte, eenvoudige vragenlijst.

Door de vragenlijst in te vullen kregen personeelsleden de kans om hun mening en verwachtingen over hun werk kenbaar te maken. Ze konden ook eventuele problemen signaleren. Op basis van de resultaten wil de VGC haar welzijnsbeleid verder vormgeven.

DE RESULTATEN

ISW Limits verwerkte de resultaten van de bevraging eerst in een globaal rapport voor heel de VGC. In een latere fase werden ook deelrapporten opgemaakt per directie, entiteit of dienst.

Globaal was de conclusie dat de VGC, in grote lijnen, een vergelijkbaar beeld vertoont als externe referentiegroepen. De VGC scoort onder meer goed op teamgevoel en er zijn weinig klachten over ongewenst gedrag op het werk. De resultaten geven wel aan dat de VGC onder meer werk moet maken van een betere doorstroom van

informatie binnen de organisatie en van een goede wisselwerking tussen beleid en administratie.

Bedoeling is om op basis van de resultaten van de bevraging gepaste acties te ondernemen: globaal voor de VGC en eventueel specifiek per directie, entiteit of dienst.

STADSPIRATIE

INSPRAAKTRAJECT OVER HET STEDELIJK BELEID VAN DE VGC

Inspireren en geïnspireerd worden: dat is de ambitie en de doelstelling van Stadspiratie, het inspraaktraject dat de VGC in het najaar van 2012 opstartte. De VGC wil zo inspiratie opdoen voor de volgende Stedenfondsperiode en voor haar stedelijk beleid in het algemeen.

NADRUK OP DE MOGELIJKHEDEN VAN DE STAD

Met Stadspiratie wil de VGC de nadruk leggen op het potentieel van de stad. Kijken naar de mogelijkheden van de stedelijke samenleving levert immers inspirerende voorstellen op voor het beleid. Daar is de VGC van overtuigd. Het gericht aanpakken van de stedelijke

uitdagingen in Brussel en het bepalen van de rol van de VGC daarin zijn cruciaal voor de toekomst van onze stad.

DRIE STEDELIJKE UITDAGINGEN STAAN CENTRAAL

De Vlaamse Gemeenschapscommissie wil het debat aangaan over die stedelijke

uitdagingen waar zij als overheid, naast vele andere actoren in de stad, een impact op heeft. Drie thema's staan centraal in het inspraaktraject:

- Opgroeien in de stad
- Investeren in sociale mobiliteit en emancipatie
- Stedelijke coalities als hefboom voor vernieuwing

© Lander Loecx

Op 25 oktober 2012 ging het inspraaktraject van start in de KVS met ruim 200 deelnemers uit de meest diverse sectoren: onderwijs, cultuur, jeugdwerk, kinderopvang, welzijnswerk, sport ... Samen met Brusselse academici en stedelijke experts uit andere steden gingen deelnemers uit het brede werkveld op zoek naar die stedelijke uitdagingen voor Brussel, die een centrale plaats verdienen in het vervolg van het traject.

In december 2012 en begin januari 2013 volgden drie workshops met telkens ongeveer 60 deelnemers uit het brede Brusselse werkveld. Tijdens deze workshops werd er dieper ingegaan op de stedelijke uitdagingen en gezocht naar oplossingen. Deze intensieve sessies leverden tal van ideeën en adviezen op voor een toekomstig stedelijk beleid en voor de volgende Stedenfondsperiode. Het inspraaktraject eindigt op 26 maart 2013 met een slotmoment.

ONLINEBEVRAGING: GEEF UW IDEE!

Kort na het startmoment lanceerde de VGC een onlinebevraging over die uitdagingen die prominent aan bod kwamen in het startmoment. Met deze onlinebevraging wil de VGC ook de Brusselse burger bij het inspraaktraject betrekken.

Meer informatie over het inspraaktraject Stadspiratie vindt u op: www.stadspiratie.be

Aarzel niet, en geef ook zelf uw idee op: www.stadspiratie.be/idee

© Lander Loecx

© Bart Dewaele

Cursisten tijdens de opleiding buitenschoolse opvang

© Bart Dewaele

SCHOOLVERBREDING

VGC INVESTEERT IN KWALITEITSVOLLE NASCHOOLSE OPVANG

De ontwikkelingskansen van alle kinderen en jongeren optimaliseren: dat is een van de speerpunten van het VGC-onderwijsbeleid. Zo gingen in 2012 maar liefst 23 nieuwe Brede Schoolprojecten van start in Brussel. Daarnaast heeft de VGC ook veel aandacht voor naschoolse opvang. Veel kinderen brengen daar immers dagelijks een groot deel van hun vrije tijd door.

NIEUW: SUBSIDIES VOOR NASCHOOLSE OPVANG

Onder naschoolse opvang verstaan we de opvang die buiten de schooluren door de scholen zelf wordt georganiseerd. Om de kwaliteit van de naschoolse opvang te ondersteunen maakte de VGC tijdens het schooljaar 2011-2012 werk van een nieuw subsidiekader: 'Brede opvang van Nederlandstalige Brusselse basisscholen'. Scholen kunnen daardoor een subsidie aanvragen voor hun naschoolse opvang. Die middelen kunnen ze onder andere inzetten voor personeel, vorming en werking. Een belangrijke subsidievoorwaarde is dat scholen ervoor zorgen dat de opvang aansluit bij het pedagogisch concept van de school en bij het ouder- en taalbeleid. Ander cruciaal subsidie-criterium is dat scholen investeren in de professionalisering van de medewerkers van de opvang. Die medewerkers moeten met andere woorden

wordt georganiseerd door CVO Brussel en is gebaseerd en afgestemd op de bepalingen van Kind en Gezin.

De opleiding focust vooral op de specifieke noden van de opvang van de Nederlandstalige scholen in Brussel. Niet alleen aspecten als ontwikkeling, observeren, stimuleren en spelmaterialen komen aan bod, er wordt ook ingegaan op items als het inkleden en het gebruik van de soms beperkte opvangruimtes. Omdat de plaatsen voor de opleiding beperkt zijn, wordt voorrang gegeven aan scholen waarvan geen enkele begeleider over een adequaat diploma, getuigschrift of attest beschikt.

Sinds 2011 begonnen 61 cursisten aan de gratis opleiding aangeboden door de VGC. 19 van hen behaalden al het attest van 'begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang'.

beschikken over een adequaat diploma, getuigschrift of attest.

GRATIS OPLEIDING

Sinds het schooljaar 2011-2012 biedt de VGC een gratis opleiding 'begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang' aan. Die

© Bart Dewaele

MEER BEWEGEN EN GEZONDER ETEN MET 'BEWEEGMAATJES'

Zo'n 18 procent van de Belgische jongeren tussen 2 en 17 jaar kampt met overgewicht. Voor de groep van 5- tot 9-jarigen piekt dat zelfs tot 22 procent. Brussel scoort het slechtst, met maar liefst 27 procent. Hoog tijd dus voor actie.

In 2012 sloegen verschillende instanties, onder impuls van de VGC, de handen in elkaar om kinderen met beginnend overgewicht te helpen. Op een positieve manier proberen zij Brusselse kinderen uit het Nederlandstalig onderwijs en hun ouders aan te sporen om gezonder te eten en meer te bewegen. Het gaat om de drie Brusselse Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB), Buurtsport Brussel, het Huis der Gezinnen, Link=Brussel, Solidariteit voor het Gezin, twee diëtistes, een intercultureel bemiddelaar van Foyer, de VGC-sportdienst en Logo Brussel van de VGC. Zij gingen aan de slag in 3 wijken waar de CLB's scholen selecteerden. Dat waren De Voorzienigheid en Kameleon in Anderlecht-Kuregem, De Kleurdoos in Brussel centrum en de Mariaschool en De Buurt in Schaarbeek. Het project kreeg de naam 'Beweeγμαatjes'. Edith De Baere krijgt als projectmedewerkster van de CLB's dagelijks te maken met de problematiek rond overgewicht. 'Het project 'Beweeγμαatjes' wil gezinnen ondersteunen bij het zoeken naar meer gezonde leefgewoontes. Omdat het de ouders zijn die de eet- en leefgewoontes bepalen, voorzien we zowel activiteiten voor kinderen als voor ouders.' Tegelijkertijd bouwt dit project ook nieuwe netwerken uit in de stad: gezondheidswerkers leren

het sportaanbod beter kennen en omgekeerd.

ouders overtuigen

Is het een gemakkelijke opdracht om kinderen aan te sporen om meer te sporten en bewuster om te gaan met voedsel?

“ Het project 'Beweeγμαatjes' wil kinderen met overgewicht aansporen om gezonder te leven. Omdat het de ouders zijn die de eet- en leefgewoontes bepalen, voorzien we zowel activiteiten voor kinderen als voor ouders. ”

'De kinderen krijg je vrij gemakkelijk gemobiliseerd,' vertelt Edith. 'Samen met hun vriendjes nemen ze frequent deel aan extra sportactiviteiten. Buurtsport Brussel zorgt ervoor dat het sportaanbod voor iedereen toegankelijk is en dat het niet alleen de kinderen met (beginnend) overgewicht viseert. Dat maakt het voor de kinderen met overgewicht ook aangenamer om deel te nemen.'

'De ouders kunnen we moeilijker overhalen om in het project mee te stappen,' gaat Edith verder. 'Toch is het belangrijk dat ook zij de nodige informatie krijgen. De ouders zijn

immers diegenen die de brooddozen van de kinderen vullen, vaak met ongezonde voeding. Als er naschoolse of weekendactiviteiten voor de kinderen gepland zijn in het kader van 'Beweeγμαatjes', dan moeten de ouders uiteraard ook de tijd nemen om hun kinderen te brengen. Dat vormt soms een probleem.'

gewoontes doorbreken

Is de ongezonde voedingskeuze van de ouders te wijten aan onwetendheid of eerder aan tijdsgebrek? We leven immers in een haastige maatschappij waar kant-en-klaar maaltijden dagelijkse kost zijn.

'De meeste ouders beseffen wel dat ze er een niet al te gezonde levensstijl op nahouden, die ze uiteraard delen met hun kinderen. Gewoontes zijn moeilijk te doorbreken. Daarom is het belangrijk dat we kinderen op vroege leeftijd meegeven wat

gezond eten inhoudt. We wijzen erop dat beweging en gezonde voeding belangrijk zijn voor hun verdere ontwikkeling. Ook hier is de rol van de ouders uiteraard van cruciaal belang. Voeding hangt onlosmakelijk samen met opvoeding.'

Hoe benaderen jullie de kinderen en de ouders?

'Ik ben als projectmedewerker verbonden aan de 3 Brusselse CLB's. De verpleegkundigen van de scholen contacteren de ouders. Als ze interesse tonen, neem ik op mijn beurt contact met hen op. Het feit dat ik extra tijd kan steken in het motiveren van het gezin, is een meerwaarde,' legt Edith uit. 'We geven de ouders meer informatie over het project 'Beweeγμαatjes', welke voordelen eraan vasthangen en hoe ook zij hieraan kunnen meewerken.'

RATATOUILLE: TRAINING VOOR OUDERS

Het project 'Beweeγμαatjes' voorziet diverse activiteiten, zowel voor de kinderen als voor hun ouders.

'Dat klopt. Voor de kinderen organiseren we extra beweeg- en sportmomenten tijdens en na de schooluren. Wat de eetgewoontes betreft, zijn het vooral de ouders die hun kinderen moeten helpen om een gezondere eetstijl aan te leren. Vooral de mama's zijn enthousiast over de oudertraining 'Ratatouille'. Deze methodiek werd uitgewerkt door het Huis der Gezinnen. Zij geven de training in Kuregem. Link=Brussel zal deze oudertraining geven in het centrum van Brussel, en Solidariteit voor het Gezin organiseert de training in Schaarbeek.'

'De training 'Ratatouille' bestaat uit

drie onderdelen,' legt Edith uit. 'In eerste instantie krijgen de ouders, tot nu toe voorlopig de moeders, de kans om ervaringen met elkaar te delen tijdens het onthaal- en kennismakingsmoment. Daarna geeft onze diëtiste meer uitleg over de voedingsdriehoek en krijgen de deelnemers kookles. Ze gaan ook samen naar de winkel. Ze leren op een heel actieve manier het onderscheid maken tussen gezonde en minder gezonde voeding en krijgen meer uitleg over de informatie op de voedingsetiketten. Als laatste stap is er het opvoedingsluik, waarbij de ouders aangespoord worden om datgene wat ze geleerd hebben, ook effectief toe te passen in de praktijk. Met andere woorden: als laatste stap is het aan de ouders om de gezonde eetgewoontes te introduceren in het gezin.'

OP KAMP MET 'BEWEEGMAATJES'

Aan het project 'Beweeγμαatjes' werken verschillende partners mee. Hoe is deze samenwerking tot stand gekomen?

'De VGC en het Logo zijn in het kader van het project samen op zoek gegaan naar de meest relevante partners. Buurtsport Brussel is in de gekozen wijken actief en heeft ook interesse om naar specifieke doelgroepen te werken. Daarnaast zorgden we ervoor dat er minstens twee scholen per CLB-net betrokken werden bij 'Beweeγμαatjes'. Het Huis der Gezinnen, Link=Brussel en Solidariteit voor het Gezin spelen een belangrijke rol bij de mobilisatie van de ouders en werken ook rond opvoedingsondersteuning in Brussel.'

Wat brengt de toekomst voor de 'Beweeγμαatjes'?

'Alle activiteiten werden dit najaar uitgetest: de wekelijkse beweeglesjes, ons eerste vakantiecamp, de oudertrainingen. Het project moet nog verder groeien in 2013. Vooral het motiveren van ouders, vraagt tijd. In januari waren er al 15 kindjes die wekelijks bewegen, dat mogen er nog meer zijn! Eind 2013 wordt het project 'Beweeγμαatjes' geëvalueerd. Hopelijk bestaat nadien de mogelijkheid om dit initiatief voort te zetten.'

CULTUREEL ERFGOEDFORUM BRUSSEL

BRUSSEL AAN HET WERK: VERHALEN OVER DE ECONOMISCHE STADSONTWIKKELING VAN BRUSSEL

'Brussel aan het Werk': dat was de naam van het eerste project van het Cultureel Erfgoedforum Brussel, dat in het voorjaar van 2012 van start ging in de schoot van de VGC-Erfgoedcel. Het project vertelde de verhalen van de economische stadsontwikkeling van Brussel, vanaf de 15de eeuw tot vandaag.

BRUSSEL GRAAFT

ERFGOEDFORUM: BUITEN DE LIJNTJES KLEUREN

Brussel is een levendige stad, continu in beweging. In zijn erfgoedwerking wil de VGC-Erfgoedcel inspelen op deze voortdurende veranderingen. Want uiteraard is ook de invulling van wat Brussels erfgoed is, niet statisch. Het Cultureel Erfgoedforum, dat deel uitmaakt van de Erfgoedcel, wil daarom buiten de traditionele lijntjes kleuren. Dat doet het Erfgoedforum onder meer door tijdens projecten samenwerkingsverbanden te smeden tussen erfgoedspelers en niet-erfgoedorganisaties en door over

de muurtjes van beleidsdomeinen heen te kijken. Het Erfgoedforum probeert met andere woorden de definitie van Brussels erfgoed te verruimen en te vertalen naar het heden. Zo wordt het Erfgoedforum een boeiend experiment dat op een vernieuwende manier erfgoed naar het publiek brengt.

BRUSSEL AAN HET WERK: OVER ECONOMISCHE STADSONTWIKKELING

Het Cultureel Erfgoedforum Brussel ging in het voorjaar van 2012 van start met zijn eerste projecten. De eerste grote verhaallijn kreeg de naam 'Brussel

aan het Werk' en vertelde de verhalen van de economische stadsontwikkeling van Brussel, vanaf de 15de eeuw tot nu. Voor elke eeuw stonden andere activiteiten op het programma.

15DE EEUW: BRUSSEL BOUWT

Voor de 15de eeuw sloeg het Erfgoedforum de handen in elkaar met verschillende partners: vzw Foyer, vzw bon, vzw Dar al Amal, vzw Globe Aroma, Bozar, architectencollectief 51N4E en het Belvue museum. Die samenwerking resulteerde in het project 'Brussel Bouwt'. Uitgangspunt waren de verhalen achter het Brusselse stadhuis. Een diverse groep jongeren uit de verschillende vzw's ging,

BRUSSEL BOUWT

samen met gidsen, op zoek naar gelijknissen en verschillen tussen de stadhuizen van Brussel en Leuven. Die waren in de 15de eeuw immers in een onderlinge concurrentiestrijd verwickeld. Tegelijkertijd gaven diverse nieuwkomer-kunstenaars hun artistieke kijk op wat het stadhuis voor hen betekent. Dit project werd afgesloten met de tentoonstelling 'Kicking and Alive' in het Belvue museum.

16DE EEUW: BRUSSEL GRAAFT

Voor de 16de eeuw stond het project 'Brussel Graaft' centraal, een samenwerking tussen het Broodhuis, het Erfgoedforum en regisseur Klaas Boelen. Zo was er de tentoonstelling 'het Kanaal in Kaart', waarin werd geschetst hoe het kanaal de economische ontsluiting van Brussel in de hand werkte. In de tentoonstelling werd de link gelegd tussen de historische graafwerken aan het kanaal en de hedendaagse 'ondergrondse' graafwerken. Dat gebeurde door een documentaire, 'Brussels underground'. Bezoekers kregen zo een beeld van een letterlijk verborgen wereld. De tentoonstelling liep in het Broodhuis van februari tot mei 2012.

17DE - 18DE EEUW: BRUSSEL BESLIST

Met het project 'Brussel Beslist' werd in drie dagvullende rondleidingen de diplomatieke rol van Brussel vanaf de 17de-18de eeuw tot nu geschetst. Dit project was een samenwerking tussen Erfgoedforum Brussel, Brukselbinnenstebuiten, Het paleis van Karel van Lotharingen en het Verbindingsbureau Brussel-Europa.

19DE EEUW: BRUSSEL LEEST

In september 2012 werd de verhaallijn 'Brussel aan het Werk' afgerond met de projecten 'Brussel Leest' en 'Brussel Brouwt'. Voor het project 'Brussel Leest' werden vier doe-het-zelfwandelingen uitgewerkt. Die zijn te downloaden op de website www.erfgoedcelbrussel.be en op de partnerwebsites. Het RITS maakte een literaire audiowandeling, die de wandelaar meeneemt langs belangrijke Brusselse plekken, huizen en verblijfplaatsen van markante auteurs en

locaties uit beroemde boeken. De MP3-spelers zijn nog altijd gratis te ontleen in het café het 'Goudblommeke in Papier' en bij het onthaal van het VGC-administratiehuis.

Partners waren de Koninklijke Bibliotheek van België, passa porta, vzw Klare Lijn, Het Goudblommeke in Papier en de Brusselse bibliotheken.

20STE EEUW: BRUSSEL BROUWT

Ten slotte werd voor de 20ste eeuw in 'Brussel Brouwt' het Brusselse brouwerleden onder de loep genomen. Resultaat is de biergids 'Tournée Zennerale', een mooi geïllustreerde wandelgids die de lezer meeneemt langs de (historische) getuigen van het brouwerleden in het hartje van de stad. Naar aanleiding van het verschijnen van het boek werden enkele gratis biertours georganiseerd, geadviseerd door auteur Michaël Bellon.

TO BE CONTINUED

'Brussel Brouwt' vormde het eindpunt van de verhaallijn 'Brussel aan het Werk'. In het oog springend was de boeiende mix van samenwerkingsverbanden tussen erfgoed- en niet-erfgoedspelers. Verder is 'Brussel aan het Werk' er ook in geslaagd om een niet-traditioneel publiek te bereiken, vooral dan met 'Brussel Bouwt'. Het Erfgoedforum Brussel gaat verder op de ingeslagen weg met nieuwe projecten in het voorjaar van 2013. To be continued.

BRUSSEL LEEST

'DE VERNIEUWING LIGT VOORAL IN HET WERK ACHTER DE SCHERMEN'

In september 2012 werd Cultuurcentrum Brussel boven de doopvont gehouden. Maar wat is dat Cultuurcentrum Brussel nu precies? Het heeft een meervoudige identiteit, zo veel is duidelijk. Het is een verzamelnaam voor nieuwe manieren van overleggen en samenwerken, ambitieuze plannen, engagement, voeling met de stad, grensoverschrijdende centra ... Afhankelijk van wie aan het woord komt - een cultuurprogrammator, een medewerker van de administratie of een cultuurfunctionaris - krijgt het een andere invalshoek. Wij gingen praten met Mark Rooman, verantwoordelijke van de entiteit Gemeenschapscentra.

NEUZEN IN DEZELFDE RICHTING

In september 2012 werd de naam 'Cultuurcentrum Brussel' gelanceerd en sinds december is cultuurcentrumbrussel.be online. 2012 was dus een vruchtbaar jaar voor de gemeenschapscentra. Was het moeilijk om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen?

'Er is een heel lang en participatief traject aan de lancering voorafgegaan', vertelt Mark. 'De aanbevelingen van de centra en van het publiek vormden daarbij de basis. Ik pik er een aantal dingen uit. In 2005 zijn de gemeenschapscentra doorgelicht en werd het publiek bevroegd. Op basis van de resultaten van die twee onderzoeken werden in 2007 drie belangrijke doelstellingen geformuleerd. Het beleidsplan Lokaal Cultuurbeleid voor de periode 2011-2015 ging verder in dit elan en de onlangs goedgekeurde verordening ten slotte, heeft de doelstellingen verder uitgewerkt en vastgelegd. Dat alles wordt nu geconcretiseerd in de werking van de gemeenschapscentra, en zoals dat meestal het geval is bij veranderingsprocessen, vraagt dat een engagement van alle betrokkenen. We zijn op de goede weg. We willen de veelheid aan ideeën en achtergronden benaderen als een troef, en ze zo veel mogelijk integreren in de lijnen die worden uitgezet.'

ELKAAR INSPIREREN

'Eigenlijk ligt de vernieuwing vooral in het werk achter de schermen. Cultuurcentrum Brussel maakt structureel overleg tussen de centra mogelijk, volgens verschillende methoden en in vele vormen. Er is meer kennisuitwisseling, goede praktijken worden gedeeld en de medewerkers kunnen elkaar inspireren.'

U had het daarnet over de nieuwe verordening die eind 2012 door het VGC-College werd goedgekeurd. Die verordening gaat over de organisatie van de gemeenschapscentra en Cultuurcentrum Brussel krijgt daarin een prominente plaats. Wat zijn de belangrijkste nieuwigheden?

'De verordening bundelt de gedachten, ideeën en hervormingen die sinds 2003

Cultuurcentrum Brussel: het programma van de 22 gemeenschapscentra in 1 klik

Cultuurcentrum Brussel bundelt het aanbod van de 22 Brusselse gemeenschapscentra op 1 website. Muziek, theater, workshops, films, cursussen, activiteiten voor kinderen tot senioren, en een infopunt. Ga eens kijken!

www.cultuurcentrumbrussel.be

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

Cultuurcentrum Brussel (De Markten, Eizenhof, De Maalbeek, Everna, De Zeyp, De Linde, Heembeek-Mutsaers, Essigem, De Platoo, Nekkersdal, Den Dam, De Kriekelaan, De Kroon, De Pianofabriek, De Rink, De Vaartkapoen, Ten Nooy, Op-Weuile, Kontakt, Dandelaershuis, Ten Weyngaert, Welbo)

“Cultuurcentrum Brussel maakt structureel overleg tussen de centra mogelijk, volgens verschillende methoden en in vele vormen. Er is meer kennisuitwisseling, goede praktijken worden gedeeld en de medewerkers kunnen elkaar inspireren.”

opdoken,' legt Mark uit. 'Het document werkt verder op drie strategische doelstellingen voor de gemeenschapscentra: de herwaardering van de gemeenschapscentra als lokale ankerpunten voor de gebruikers; de herwaardering van de vrijwilligers door hen een centrale plaats te geven in het gemeenschapscentrum; de verbetering van de efficiëntie en de kwaliteit door een aangepaste structuur, een centrale ondersteuning en de professionalisering van het beheer. Hier wil ik nog aan toevoegen dat we ook focussen op het belang van samenwerking, zowel tussen de gemeenschapscentra als met andere partners.'

MEER DAN EEN BOVENLOKAAL CULTUURPROGRAMMA

'De verordening vormt de ruggengraat voor de inhoudelijke profilering van de 22 gemeenschapscentra binnen Cultuurcentrum Brussel,' gaat hij verder. 'Cultuurcentrum Brussel mag niet alleen gezien worden als een bovenlokaal cultureel-artistiek project. Het sociaal-culturele programma en de educatieve werking zijn minstens even belangrijk. Bovendien richten de gemeenschapscentra zich in de eerste plaats op hun omgeving, de lokale werking blijft de core business.'

MINDER LEERGELD BETALEN

'We streven naar een structurele vorm van samenwerking tussen de 22 gemeenschapscentra waarbij we de stad benaderen in grotere gehelen. Dat

proces beginnen we met een aantal proefprojecten. Ik geef één concreet voorbeeld. Er zijn in Brussel gigantische veranderingen op til qua urbanisatie en diversificatie van de bevolking. Sommige centra hebben daar meer ervaring mee dan andere. Ik zou het fijn vinden mochten de centra hun ervaringen regelmatig met elkaar delen, iets minder leergeld betalen en vlotter kunnen inspelen op de sociaal-economische en andere uitdagingen waar we in Brussel voor staan. Daarin ligt de sterkte van meer samenwerking. Tegelijk streven we ook naar meer samenwerking op gewestelijk, nationaal en internationaal niveau.'

ACTIEVE BETROKKENHEID VAN DE OMGEVING

'Een ander belangrijk en vernieuwend aspect van de verordening is het concept gemeenschapsforum. Tot nu toe had elk gemeenschapscentrum een formele gemeenschapsraad waarin de verenigingen vertegenwoordigd waren. Het gemeenschapsforum vervangt nu die raad en wordt een veel opener orgaan, gericht op de actieve betrokkenheid van de omgeving. Het gemeenschapsforum vormt de basis van de werking van een gemeenschapscentrum, en voedt in grote mate het beleid. Momenteel bereiden we met de staf entiteit Gemeenschapscentra, die werkt op de administratie, een studiedag voor over de mogelijke vormen of activiteiten van deze fora.'

VINGER AAN DE POLS

'De stad verandert razendsnel en we willen de vinger aan de pols houden,' benadrukt Mark. 'Er zijn goede overlegstructuren, die soms nog iets te log zijn om in te spelen op die snelle veranderingen. Met Cultuurcentrum Brussel willen we inzetten op een nog betere aanwezigheid in de stad en zo kunnen we ook een signaalfunctie uitoefenen naar het beleid.'

KRUISING TUSSEN HOOFDSTEDELIJKE CULTURELE PROGRAMMATIE EN LOKAAL SOCIAAL-CULTUREEL WERK

Voor het artistiek-culturele aanbod lijkt Cultuurcentrum Brussel veel mogelijkheden te bieden: schaalver-

groting, grotere producties, een 'grootstedelijker' aanbod, meer samenwerking. Hoe ziet u de voordelen voor de sociaal-culturele werking die vaak eerder lokaal georiënteerd is?

'De sociaal-culturele werking heeft inderdaad vaak een lokale insteek, maar er zijn toch ook wel wat bovenlokale projecten,' legt Mark uit. 'Denk maar aan De Binnenband bijvoorbeeld. Dat is een fietstraject langs alle 22 gemeenschapscentra, ontwikkeld in samenwerking met de Fietsersbond. Of de film Cinema Inch'Allah die in verschillende centra is getoond. De troef van Cultuurcentrum Brussel ligt net in de kruising tussen de hoofdstedelijke culturele programmatie en het lokaal geïnspireerde sociaal-cultureel werk. Het belang van het omgevingsgericht werken neemt toe, niet alleen voor de gemeenschapscentra maar ook in de bredere culturele sector. Cultuurcentrum Brussel speelt in op deze tendens, en slaat een brug tussen culturele programmatie, sociaal-cultureel werk en de toeschouwer/deelnemer.'

EEN GOED GEVOEL

Cultuurcentrum Brussel is een ambitieus project dat zal blijven evolueren en groeien. Wanneer is Cultuurcentrum Brussel voor u geslaagd?

'Dat valt moeilijk te zeggen. Ik wil daarbij namelijk geen cijfers als maatstaf nemen, bijvoorbeeld het aantal georganiseerde activiteiten of de bezoekerscijfers. Ik kan wel een aantal inhoudelijke criteria vooropstellen: bereiken we de verschillende doelgroepen die we willen bereiken? Slagen we erin om de vinger aan de pols te houden en te vertrekken vanuit de behoeften van de mensen? Hebben we netwerken versterkt en mee ontwikkeld? Maar nog belangrijker is dat iedereen zich goed voelt bij Cultuurcentrum Brussel: de vrijwilligers, het publiek, de stafmedewerkers van de centra, de partners, de administratie en het beleid,' besluit Mark.

(Uit het ontwerp van verordening houdende de organisatie van de Brusselse gemeenschapscentra)

Onder de noemer 'gemeenschapsforum' wordt een veelheid aan initiatieven verstaan die voortdurend en onder vele creatieve vormen, telkens opnieuw worden opgezet. Deze initiatieven richten zich tot de verenigingen, organisaties, instellingen, initiatieven, projecten en burgers. Ze zijn gericht op het verzamelen van diverse standpunten. Het zijn initiatieven waar gesprekken zich ontwikkelen, waar ideeën elkaar ontmoeten, debatten georganiseerd worden, waar formeel en informeel

overleg broeit.

De diverse activiteiten die onder de noemer 'gemeenschapsforum' worden georganiseerd, hebben een drieduidig doel:

- het draagvlak voor het gemeenschapscentrum vergroten;
- de betrokkenheid van de lokale potentiële gebruikers bij de werking van het gemeenschapscentrum stimuleren;
- een ruim vrijwilligersbeleid voeren.

'GEEF CULTUURCENTRUM BRUSSEL NOG EEN JAAR OF TWEE DE TIJD'

© Fietsersbond vzw

PARIJS-ROUBAIX OP MAAT VAN BRUSSEL

Is De Binnenband een eenmalige activiteit, of komt er een vervolg?

'Er is nog wel wat marge voor inhoudelijke verbetering, vinden wij. Bij de uitwerking zouden we moeten vertrekken van de karakteristieken van elk centrum en vandaaruit kunnen we dan een aantal interessante thematours ontwikkelen: bijvoorbeeld een parcours langs het aanbod voor kinderen in de gemeenschapscentra of iets rond de multiculturaliteit van de centra. We kunnen ook de creatieve kant opgaan met een parcours langs de hellingen of de moeilijkste fietsstroken in de stad: een soort van Parijs-Roubaix op maat van Brussel, (lacht). De Binnenband als een permanent bruikbare kaart of wegwijzer voor op de fiets zou nog beter zijn, dan krijgt het parcours een structurele functie.'

EXTRA STIMULANS VOOR SAMENWERKING

Wat betekent de lancering van Cultuurcentrum Brussel voor jou als programmator in een gemeenschapscentrum?

'Er waren al organisch gegroeide samenwerkingen tussen de centra voor de lancering, dus dat is op zich niets nieuws. Denk maar aan Plazey of de schoolprogrammatie. Langs de andere kant is het misschien niet slecht dat we nu extra gestimuleerd worden om nog meer samen te werken. Regelmatig overleg tussen stafmedewerkers voor een bovenlokale culturele programmatie is een goede zaak, maar het is belangrijk dat dit proces niet alleen geregisseerd wordt vanuit de administratie. Er moet een goed evenwicht zijn tussen het rationeel inzetten van mensen en middelen en de organisch gegroeide drive tussen de centra. Geef Cultuurcentrum Brussel nog een jaar of twee jaar de tijd om te groeien.'

Pol Vervaeke verzorgt al jaren het programma van gemeenschapscentrum De Markten. We interviewden hem over 'De Binnenband', een fietstraject langs de 22 gemeenschapscentra, en peilden naar zijn visie over Cultuurcentrum Brussel.

De Binnenband is volgens jou een project van Cultuurcentrum Brussel avant la lettre. Waarom?

'Het project werd ons voorgesteld naar aanleiding van Autoloze Zondag in september 2012', vertelt Pol. 'In plaats van de jaarlijkse concerten en animatie wilden we met De Markten wel eens iets anders organiseren, iets rustigs dat beter aansluit bij het

concept van Autoloze Zondag. Een fietstraject langs de gemeenschapscentra paste in ons plaatje. We werkten dus enthousiast mee aan de voorbereiding. Bovendien zagen we wel een meerwaarde in een project dat alle 22 gemeenschapscentra letterlijk en figuurlijk met elkaar verbindt en daarmee in de geest ligt van het later gelanceerde Cultuurcentrum Brussel.'

“ Er moet een goed evenwicht zijn tussen het rationeel inzetten van mensen en middelen en de organisch gegroeide drive tussen de centra. ”

Cultuurcentrum Brussel is een ambitieus project. Welke aspecten zijn volgens jou belangrijk in de verdere ontwikkeling ervan?

'De stafmedewerkers van de centra zitten te versnipperd over de stad. Iedereen concentreert zich op zijn programma in zijn centrum dat op volle toeren draait. Het zou interessant zijn om bepaalde stafmedewerkers bijna dagelijks op één centrale plek samen te brengen om rond een project of een thema te werken. Zo zal er organisch en kwalitatief overleg ontstaan. Dat zou een heleboel tijd besparen en voor een snellere vooruitgang zorgen, denk ik.'

OPEN HOUSE

KUNSTENWERKPLAATSEN OPENEN DE DEUREN

Artistieke laboratoria en alternatieve managementbureaus uit Brussel in de schijnwerpers plaatsen: dat was de opzet van de eerste editie van het evenement Open House in mei 2012. Opvallend: kunstwerkplaatsen uit de twee taalgroepen namen deel aan de driedaagse.

OVER DE TAALGRENZEN HEEN

De eerste editie van Open House vond plaats in Brussel op 17, 18 en 19 mei 2012. Het evenement werd georganiseerd door 24 artistieke laboratoria en alternatieve managementbureaus uit Brussel, samen met het Brussels Kunstenoverleg (BKO), het Kunstenfestivaldesarts (KFDA), het Vlaams Theater Instituut (VTI), het Instituut voor Beeldende, Audiovisuele en Mediakunst (BAM) en La Bellone. Open House wilde de aandacht vestigen op de werking van deze organisaties en op wat hen zo specifiek maakt. Tegelijk bood Open House een platform aan de kunstenaars die werken in de laboratoria. Op het programma stonden reflectiemomenten en presentaties.

Open House was een vrij uniek evenement. Het kreeg de steun van zowel de VGC als de COCOF en verbond de artistieke sector, over de taalgrenzen heen. De deelnemende kunstwerkplaatsen kwamen immers uit beide taalgroepen. Wat hen verbond was niet het verschil, maar de inhoudelijke link: artistieke laboratoria in Brussel.

BEZOEKEN, ONTDEKKEN EN DEBATTEREN

Het weekend richtte zich voornamelijk op een professioneel publiek van programmatoren, maar de activiteiten stonden ook open voor een publiek van geïnteresseerden. Er waren verschillende invalshoeken: begeleide wandelingen

langs verschillende plekken (bijvoorbeeld de werkplaats Q-O2, De Pianofabriek, Nadine, WorkspaceBrussels), vrij bezoek, workshops en debatten.

Zowel via geleide wandelingen als op eigen houtje konden bezoekers langsgaan bij de betrokken organisaties. Via voorstellingen, residenties, tentoonstellingen, documentatie en workshops ontdekten ze hun werking. Kunstenaars konden een werksessie volgen over het kunstenaarsstatuut en mee debatteren over hedendaagse kunstpraktijken en alternatieve productievormen.

Thematische aandachtspunten die naar boven kwamen tijdens de debatten, worden alvast verder opgenomen door zowel het werkveld als door het Brussels Kunstenoverleg.

© Samantha Souris

© Kristina Ianatchkova

LOKAAL DIENSTENCENTRUM VIVES VAN START IN ANDERLECHT

In december 2011 ging in de wijk Marius Renard in Anderlecht het lokaal dienstencentrum (LDC) Vives van start. Initiatiefnemer is de vzw Cosmos die al geruime tijd actief is in de wijk Kuregem met het door Vlaanderen erkende LDC Cosmos.

Op deze nieuwe locatie creëert de vzw een aanbod van activiteiten om senioren de kans te bieden langer en op een kwaliteitsvolle manier thuis te blijven wonen. Daarnaast kunnen de bezoekers hun sociaal isolement doorbreken dankzij de nieuwe contacten die ze leggen.

Net zoals andere LDC's is Vives ook actief in het nieuwe project Diabetes-informatiepunten waar gebruikers

terecht kunnen met vragen over diabetes. Onderzoek wijst immers uit dat Brusselse diabetespatiënten vaak niet goed geïnformeerd zijn over hun dieet en over andere noodzakelijke zorgen.

U vindt het lokaal dienstencentrum Vives in de Dokter Lemoinestraat 13 in Anderlecht.

Lokale dienstencentra zetten zich onder meer in voor het verhogen van de zelfredzaamheid.

ROMA-STEWARDS AAN DE SLAG IN BRUSSEL

De integratie van Roma-families in Brussel vlotter laten verlopen: dat is de doelstelling van het project 'Roma-stewards' dat in het najaar van 2012 van start ging. Het Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel vzw stuurde Roma-stewards op pad naar Nederlandstalige scholen met veel Roma-leerlingen en naar stadswijken waar veel Roma wonen. Ze bouwen er een netwerk op en werken aan een vertrouwensband met de Roma.

OP ZOEK NAAR EEN BETER LEVEN

Sinds de val van het IJzeren Gordijn en de uitbreiding van de Europese Unie zoeken steeds meer Oost-Europeanen een beter leven in het westen. Heel wat Oost-Europese nieuwkomers behoren tot de Roma, de grootste etnisch-culturele minderheid van Europa. Een volk in de marge van de samenleving. De Brusselse Roma zijn meestal afkomstig uit Roemenië, Bulgarije, ex-Joegoslavië of Slovakije.

In het kader van hun integratiebeleid willen de VGC en de Vlaamse overheid werk maken van een vlottere integratie van Roma-families. Binnen het Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel is daarom al jarenlang een dienst Roma en Woonwagengebruikers actief. Deze dienst ondersteunt de Roma en de woonwagengebruikers zelf, en de professionelen en de maatschappelijke diensten die met hen in contact komen.

SAMENLEVEN TUSSEN ROMA EN NIET-ROMA VERBETEREN

Vanuit deze dienst werd er al projectmatig gewerkt met Roma-bemiddelingsfiguren,

maar in 2012 kwam er een belangrijke nieuwe impuls. Op 1 september 2012 ging het project 'Roma-stewards' van start. De Vlaamse Regering stelde voor dit project 200.000 euro ter beschikking. Met deze middelen werden vier Roma-stewards aangesteld binnen Foyer. Bij de cel Stedelijk Beleid van de VGC ging ook een projectcoördinator aan de slag voor de opvolging en de begeleiding van het project.

De vier Roma-stewards worden ingezet om in de Nederlandstalige Brusselse scholen zowel Roma-leerlingen als schoolteams te ondersteunen. Ze werken ook samen met jeugdwerkzorginstellingen. Om het samenleven tussen Roma en niet-Roma te bevorderen gaan de stewards aan de slag in Brusselse wijken en op en rond ontmoetingsplaatsen van de Roma.

BETERE SCHOOLPRESTATIES

Het integratiecentrum Foyer werkt sinds de jaren negentig aan de integratie van de Roma-gemeenschap. De inspanningen van Foyer hebben al de nodige vruchten afgeworpen: heel wat kinderen gaan dankzij de acties van Foyer vaker naar school en presteren beter, en ouders moedigen hun kinderen aan en krijgen de nodige begeleiding tijdens oudercontacten.

“De meeste Roma hebben geen opleiding gehad, ze hebben geen werk, ze gaan een onzekere toekomst tegemoet.”

CULTUURVERSCHILLEN

Foyer-medewerkster Gabriela werkt sinds 1996 met Roma-families. Ze komt zelf uit Roemenië, maar behoort niet tot de Roma-gemeenschap. Omdat ze al zo veel jaren met deze doelgroep samenwerkt, weet ze heel goed wat er binnen de gemeenschap leeft: 'De meeste Roma hebben geen opleiding gehad, ze hebben geen werk, ze gaan een onzekere toekomst tegemoet. Daardoor komen ze snel in de illegaliteit terecht. Velen ontvluchten hun land omdat er op hen wordt neergekeken. In België ervaren ze minder de vooroordelen waartegen ze in Roemenië en Bulgarije moeten opboksen.'

Toch botsen de Roma ook in België af en toe op onbegrip omdat sommige cultuurverschillen niet gemakkelijk zijn om te aanvaarden. 'Roma-kinderen

trouwen op vrij jonge leeftijd,' vertelt Gabriela. 'Vaak gaat het dan nog om gedwongen huwelijken. We proberen de jongeren te doen inzien dat 'gearrangeerde huwelijken' en huwelijken op zeer jonge leeftijd hier niet gebruikelijk zijn.'

ROMA-STEWARDS BOUWEN AAN VERTROUWENSBAND

De nieuw aangestelde Roma-stewards hebben een duidelijke missie: schoolverzuim tegengaan en de ouderbetrokkenheid verhogen. Samen met het plaatselijke schoolteam volgen de stewards afwezigheden van leerlingen op. Elke week krijgen ze afwezigheidslijsten die de basis vormen voor de huisbezoeken in de daaropvolgende dagen. Door de ouders te consulteren willen de Roma-stewards immers nagaan welke oorzaak aan de basis ligt van de afwezigheden. Op die manier verhogen ze ook de ouderbetrokkenheid. Dat doen de stewards door met hen te praten, telefonisch, tijdens huisbezoeken en oudercontacten.

Biser, een van de vier stewards en zelf ook Roma, benadrukt de voordelen van de stewardswerk: 'Wekelijks bezoeken we met een team van twee stewards de scholen. We gaan na welke kinderen aanwezig zijn en welke niet. We spreken met de leerkrachten, zijn aanwezig op de speelplaats, benaderen de ouders ... Op basis van onze bevindingen tijdens deze schoolbezoeken stellen we de weekplanning voor huisbezoeken op. Door kort op de bal te spelen proberen we de kinderen zo snel mogelijk te helpen. Daarnaast is het belangrijk om een vertrouwensband met de ouders tot stand te brengen.'

Door hun regelmatige aanwezigheid in Nederlandstalige scholen met hoge Roma-concentraties werken de stewards aan de uitbouw van een sterkere vertrouwensband met de leerlingen. Bovendien zorgen ze voor een actieve ondersteuning van het schoolteam. De stewards reiken immers methodieken aan om de benadering van en de omgang met Roma-kinderen en jongeren en hun gezinnen te vergemakkelijken.

'Momenteel doen de stewards permanentie in vier scholen,' gaat Biser verder,

'Zaveldal en het OKAN Instituut Anneessens Funck in Brussel, de Cardijnschool in Laken en het Vormingscentrum Foyer vzw in Molenbeek.'

WORKSHOPS VOOR ROMA-JONGEREN

In het Vormingscentrum Foyer organiseren de stewards infosessies voor Roma-adolescenten. Ze informeren hen over het huwelijk, de preventie van gedwongen huwelijken, hun rechten en plichten enzovoort. De jongeren krijgen tijdens workshops meer toelichting over hun herkomst enerzijds en de waarden en de normen van de westerse samenleving anderzijds. Darius, een van de andere stewards en zelf ook Roma, is erg enthousiast over het initiatief: 'De jongeren krijgen de kans om op een speelse en educatieve manier de Belgische cultuur te ontdekken. Ze krijgen informatie over hun rechten en plichten, en ze leren dat die niet altijd overeenkomen met de waarden en de normen die ze van thuis meekregen.'

BUURTWERKING

Naast de schoolwerking bouwen de Roma-stewards een netwerk uit in verschillende buurten waar Roma wonen: vooral in Schaarbeek in de buurt rond het Noordstation en in de omgeving van het Zuidstation (Kuregem). Darius: 'We spelen actief in op concrete samenlevingsproblemen. We ondersteunen en begeleiden de Roma. Maar we gaan, via een klankbordgroep, ook in dialoog met de plaatselijke besturen en diensten om zo tot een wederzijdse verstandhouding te komen.'

De Roma-stewards zullen de komende jaren inzetten op de uitbouw van een buurtwerking in Brussel. Op die manier kunnen ze nog doelgerichter tewerk gaan en inspelen op de noden van de Roma, om hen betere mogelijkheden tot integratie te bieden.

NAAR EEN POSITIEVE BEELDVORMING VAN DE BRUSSELSE ZORGSECTOR

CONGRES 'ARTS WORDEN IN BRUSSEL'

De zorgsector kampt al jaren met een tekort aan personeel. De zorgvraag stijgt door de vergrijzing enerzijds en de demografische groei anderzijds. Zorgvragen worden complex. Daarnaast is de uitstroom uit een aantal beroepen groter dan de instroom. In Brussel is er de bijkomende moeilijkheid om voldoende Nederlandkundig personeel aan te trekken.

PROMOTIE VAN ZORGBEROEPEN OP ALLE NIVEAUS

De VGC zet in op een positieve beeldvorming, door onder andere deel te nemen aan het Vlaams Overlegplatform Promotie Zorgberoepen (VOPZ) en aan het Brussels Overlegplatform Promotie Zorgberoepen (BOPZ). De krachten werden gebundeld om de beroepen te promoten. Zo werden onder meer

2.500 campagne-affiches 'Kies voor een zorgopleiding in Brussel' verspreid. Ze verschenen ook in Brussel Deze Week.

Het BOPZ wordt gecoördineerd door het Huis voor Gezondheid. Het H-team (Health-team) en het V-team (Verzorgenden-team) maken deel uit van het BOPZ. De VGC ondersteunt de acties van het Huis voor Gezondheid.

Op 9 mei 2012 vond de Jobhoppendag

plaats: 140 studenten verpleegkunde uit de 4 Nederlandstalige Brusselse scholen voor verpleegkunde ontdekten Brussel als stad en ontmoetten toekomstige werkgevers in de zorg. Het Huis voor Gezondheid maakt werk van een correcte beeldvorming van de Brusselse zorg voor huidige en toekomstige zorgverleners. Zo vond in november 2012 het congres 'Arts worden in Brussel' plaats: een bijzonder uitwisselingsmoment waar jonge en ervaren artsen van elkaar konden leren.

VERWEZENLIJINGEN BOPZ: ONDER MEER VOORTZETTEN VAN H-TEAM EN OPSTARTEN VAN V-TEAM

Het H-team bestaat ondertussen 5 jaar en heeft in die periode 1.513 leerlingen bereikt met 93 sessies. Het H-team bezocht 29 Nederlandstalige secundaire scholen in Brussel en in de rand.

Tijdens het schooljaar 2011-2012 werden 17 H-team-sessies in Nederlandstalige scholen gegeven: 9 in scholen uit Brussel, 7 in scholen uit de Vlaamse rand en 1 in een school net buiten de rand.

In het schooljaar 2011-2012 werden voor het eerst klassikale inleefmomenten aangeboden. Een inleefmoment vindt meestal plaats na het bezoek van het H-team. Het is een bezoek achter de schermen van een zorginstelling die de school zelf kiest.

Op basis van de aanbevelingen in de impactstudie (2011) werd het H-team uitgebreid met andere bachelors en masters, met een gidsfunctie. Voor het schooljaar 2012-2013 werden 11 nieuwe gidsen gevonden. In totaal zijn er nu 27 gidsen: 2 diëtisten, 3 derdemasterstudenten geneeskunde, 1 kinesist, 2 ergotherapeuten en 19 verpleegkundigen.

Sinds 2012 maakt ook het V-team (team verzorgenden) promotie in de Brusselse Nederlandstalige scholen. In de periode januari-juni 2012 vonden 11 sessies plaats in 4 Brusselse Nederlandstalige scholen die de richting personenzorg aanbieden. Er werden in totaal 141 leerlingen bereikt. Er werd gestart met 5 gidsen, en dit schooljaar gingen 2 nieuwe gidsen aan de slag. De gidsen komen uit verschillende werksettings: 2 uit een woonzorgcentrum, 4 uit de thuiszorg en 1 van kinderopvang.

CONGRES 'ARTS WORDEN IN BRUSSEL'

Er zijn steeds minder Nederlandstalige artsen in Brussel actief. Het Huis voor Gezondheid streeft daarom naar een correcte beeldvorming van de Brusselse zorg voor huidige en toekomstige zorgverleners. Een van de concrete initiatieven van het afgelopen jaar om meer Nederlandkundige zorg in Brussel te garanderen was de organisatie van het congres 'Arts worden in Brussel', dat

op 10 november 2012 plaatsvond, in samenwerking met de VGC en de 4 Vlaamse geneeskundefaculteiten.

Brussel is een multiculturele, meertalige omgeving met een divers aanbod aan diensten en zorgverleners. De troeven van Brussel zijn bij Nederlandkundige artsen in opleiding vaak niet gekend. Zodra artsen in opleiding een positieve stage achter de rug hebben, zijn vaak heel wat vooroordelen weggewerkt en vervallen veel drempels om in Brussel te komen werken. Dat was de boodschap die het Huis voor Gezondheid meegaf tijdens dit congres.

Via lezingen en workshops konden de 110 aanwezigen kennismaken met de verschillende aspecten van Brussel als studeer- en werkplaats. Thema's als multiculturaliteit, meertaligheid, internationalisering, grootstedelijkheid en het diverse aanbod aan diensten en zorgverleners kwamen aan bod.

Jonge en ervaren artsen konden er van elkaar leren, over de faculteitsgrenzen heen. Veel professoren en artsen, maar ook een groot aantal geneeskundestudenten maakten kennis met de mogelijkheden die Nederlandstalige stages bieden. Brussel stond niet alleen in de picture als interessante stageplaats, ook carrièremogelijkheden kwamen aan bod.

Alle informatie, de presentaties, een promotiefilmje en de media-aandacht die het congres kreeg, kunt u bekijken op www.artswordeninbrussel.be.

'JUMP NAAR WERK' SLAAT BRUG TUSSEN ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

De overgang van de schoolbanken naar de arbeidsmarkt vergemakkelijken door jongeren tijdig te informeren: dat is de doelstelling van 'Jump naar Werk'. Het project is een samenwerkingsverband tussen Tracé Brussel vzw, de Lokale Werkwinkels, de VGC, Actiris, de VDAB en de Brusselse sociale partners. Samen willen ze de brug tussen onderwijs en tewerkstelling versterken.

'WAT IS DAT EIGENLIJK, DIE WERKWINKEL?'

In vijf interactieve sessies van een halve dag krijgen groepen jongeren uit de derde graad ASO, BSO, TSO en KSO van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en uit de Centra voor Deeltijds Onderwijs uitleg over werk en zelfstandig ondernemen. Ze krijgen onder andere een toelichting van de vakbonden en ze bezoeken bedrijven in Brussel of in de rand.

Daarnaast komt ook de Werkwinkel in beeld. Zo maakte 'Jump naar Werk' in 2012 een film over de Werkwinkel. Het project wil jongeren het signaal geven: als je werk zoekt, sta je er niet alleen voor. Naast veel andere

begeleidingsdiensten heeft ook de Brusselse Werkwinkel van Actiris bijvoorbeeld de opdracht om werkzoekenden te helpen.

BINNENKIJKEN BIJ BEDRIJVEN: LEIDRAAD VOOR LEERKRACHTEN

In 2012 organiseerde 'Jump naar Werk' 10 dagen lang bedrijfsbezoeken. Meer dan 250 leerlingen uit 11 Brusselse Nederlandstalige secundaire scholen trokken met 'Jump naar Werk' op bedrijfsbezoek.

Van 9 tot 19 oktober 2012, tijdens de VDAB- en Actiris Werkweken, brachten ze een bezoek aan:

- AUDI Brussel
- Electrabel
- Sint-Jansziekenhuis
- DHL
- Novotel Brussels Airport
- de Politie
- de MIVB
- het rust- en verzorgingstehuis Huize Sint-Monika

Om de bedrijfsbezoeken nog beter op maat van de jongeren af te stemmen, publiceerde 'Jump naar Werk' in 2012 een nieuwe brochure: 'Binnenkijken bij bedrijven, Leidraad voor leerkrachten'. Deze publicatie helpt leerkrachten om zo veel mogelijk uit een bedrijfsbezoek te halen. De handleiding ondersteunt leerkrachten die zelf een bedrijfsbezoek organiseren, en biedt ook inspiratie voor gerichte activiteiten met de leerlingen voor of na een bedrijfsbezoek.

TIEN JAAR HUIS VAN HET NEDERLANDS BRUSSEL

'STEEDS MEER MENSEN WILLEN NEDERLANDS LEREN ÉN GEBRUIKEN'

INTERVIEW MET ELS DESLÉ

© Bart Dewaele

Het Huis van het Nederlands leidt Brusselaars die Nederlands willen leren naar de juiste cursus NT2 (Nederlands als tweede taal) en werkt samen met verschillende Brusselse organisaties om het Nederlands een duidelijke plaats te geven. Want wie Nederlands kent en gebruikt, staat nu eenmaal sterker in Brussel. Het Huis krijgt voor zijn werking al jarenlang financiële steun van de VGC. Want ook de VGC wil de positie van het Nederlands in de stad versterken. In 2013 bestaat het Huis tien jaar. Reden genoeg voor een gesprek met Els Deslé, adjunct-directeur van het Brusselse Huis van het Nederlands.

DE PLAATS VAN HET NEDERLANDS: EEN POSITIEVE EVOLUTIE

Het Huis bestaat intussen tien jaar. Is de positie van het Nederlands in Brussel de afgelopen tien jaar veranderd volgens u? Ziet u bepaalde evoluties?

'Ik denk wel dat de houding van veel Brusselaars ten overstaan van het Nederlands als taal een stuk positiever geworden is in de loop van die tien jaar', vertelt Els. 'Er is een groeiend besef van het belang van het Nederlands. Los van het hele communautaire aspect, want het belang van het Nederlands is geen *of-of*, maar een *en-en-verhaal*. Mensen willen tweetalig, meertalig zijn, en het Nederlands heeft daar zijn plek in. En dat is meer het geval dan tien jaar geleden, denk ik, toen het Huis hier van start ging.'

Hoe merkt u dat?

'We merken dat in eerste instantie uiteraard aan het aantal mensen dat naar het Huis komt, op zoek naar een taalles Nederlands. Ook opvallend de laatste jaren: op overlegmomenten met Franstalige partners bijvoorbeeld,

zien we dat zij er echt op staan om Nederlands te spreken. Waar we vroeger nogal vaak begonnen met *chacun sa langue* en vervolgens Frans spraken, merk je nu dat zij echt aandringen en zeggen: laat het mij maar proberen, ik moet mijn Nederlands oefenen, laat ons Nederlands spreken.

Of je dat ooit in harde cijfers zult kunnen uitdrukken, betwijfel ik. Maar algemeen is de sfeer een stuk positiever geworden. Tenminste, dat is wat wij denken en ervaren hier in het Huis.'

WERK, WERK EN NOG EENS WERK

Welke zijn de redenen waarom mensen Nederlands willen leren?

'Het antwoord op die vraag is duidelijk: werk, werk en nog eens werk. Mensen willen Nederlands leren ofwel om werk te vinden, omdat ze daarvoor tweetalig moeten zijn. Ofwel hebben ze al werk en hebben ze voor dat werk ook meer en meer Nederlands nodig. In 2012 gaf maar liefst 70% van onze klanten aan dat ze Nederlands willen leren om professionele redenen. Een tweede grote groep die bij het Huis aanklopt, zijn ouders met kinderen in het Nederlandstalig onderwijs.

We schatten dat ongeveer 10% van onze klanten mensen zijn die Nederlands willen leren omdat ze hun kinderen willen begeleiden op school.'

“Mensen willen tweetalig, meertalig zijn, en het Nederlands heeft daar zijn plek in. En dat is meer het geval dan tien jaar geleden, denk ik, toen het Huis hier van start ging.”

TAALBELEID MET VGC-GELD

Het Huis van het Nederlands heeft vier kernopdrachten: taalbeleid, screening en oriëntering, ondersteuning van NT2 (Nederlands als tweede taal) en taalpromotie. Op het vlak van taalbeleid verlenen jullie advies aan organisaties. Hoe vullen jullie die adviesfunctie precies in?

'Belangrijk om te benadrukken: het gros van de VGC-middelen gaat naar taalbeleid. Alles wat wij doen rond taalbeleid, wordt bijna exclusief door de VGC gefinancierd. En daar ligt nu net het grote verschil tussen het Brusselse Huis en de Huizen

in Vlaanderen. De Vlaamse Huizen benijden het Brusselse Huis daar wel eens om. Een gezonde, constructieve jaloezie overigens (*lacht*).

Immers, de decretale opdracht van de Huizen is: anderstaligen toeleiden naar Nederlandse taallessen,' legt Els uit. 'Maar als je alleen dat doet, dan leg je alle verantwoordelijkheid om Nederlands te leren enkel en alleen op de schouders van die anderstaligen. En iedereen weet dat Nederlands leren, overal in Vlaanderen, maar toch vooral in Brussel een hele grote inspanning vraagt van die anderstaligen.

Als de samenleving daar niets tegenover stelt, dan wordt Nederlands leren voor veel volwassenen, zeker voor laaggeschoolden, een onhaalbare kaart. Door in organisaties aan taalbeleid te werken wordt Nederlands leren voor hen een klein beetje haalbaarder. Het werken aan taalbeleid is dus complementair aan de decretale opdracht.'

NEDERLANDS OP DE OPLEIDINGSVLOER: TAALDREMPELS WEGWERKEN EN TAALLEERKANSEN CREËREN

'Een concreet voorbeeld: mensen die een opleiding willen volgen in het Nederlands, moeten vaak jaren aan een stuk Nederlands leren, voordat ze alleen nog maar kunnen starten met het leren van een beroep. Als je daarentegen in een opleiding aan taalbeleid werkt, dan zorg je ervoor dat anderstaligen kunnen starten met een lager taalniveau

Centraal in dat verhaal staat het werken met een NodO-docent. 'NodO' staat voor 'Nederlands op de opleidingsvloer'. De NodO-docent is aanwezig in een vakles en helpt de vakdocent om zijn les toegankelijk te maken voor mensen die nog niet zo goed Nederlands spreken. Daardoor verlaagt de drempel om aan zo'n opleiding te beginnen.

De NodO-docent helpt de vakdocent ook om in zijn les taalleerkansen te creëren, om ervoor te zorgen dat de anderstaligen aan het woord komen, dat ze hun spreekangst overwinnen. Op die manier leren ze Nederlands in de les. En hoeven ze niet nog eens apart Nederlandse les te gaan volgen naast hun vakopleiding, naast hun werk soms, naast hun gezin.

Daarnaast zijn er nog een heel aantal andere zaken die we doen op het vlak van taalbeleid, zoals het vastleggen van een ideaal beginniveau. Veel opleidingsorganisaties hebben daar te weinig over nagedacht. Vaak weten ze niet: als een anderstalige wil beginnen, kunnen we die toelaten of niet? Samen met hen zoeken we naar het ideale startniveau.'

GROEIEN IN TAAL

Het Huis adviseert en ondersteunt ook de consultatiebureaus voor het jonge kind en kinderdagverblijven op het gebied van taalbeleid en omgang met hun publiek.

'Dat klopt. Met het project 'Groei in taal' proberen wij de consultatiebureaus voor het jonge kind en kinderdagverblijven te helpen om op een verantwoorde, consequente manier om te gaan met Nederlands. Hun publiek spreekt alsmaar meer andere talen. Ook die talen moeten hun plaats krijgen. Maar die ouders hebben vaak zelf een keuze gemaakt voor het Nederlands. Het Huis biedt ondersteuning om iets te doen met dat Nederlands, om oefenkansen te creëren in de kinderdagverblijven en in de consultatiebureaus.

De taalondersteuners van de entiteit Gezin van de VGC focussen op de kinderen: hoe de taalontwikkeling, meer specifiek in functie van het Nederlands, bij kinderen stimuleren? Ons verhaal is daar complementair aan. Nogmaals: het gaat in het Huis van het Nederlands nooit over Nederlands of iets anders, het is altijd en-en.'

Nederlands. Tijdens hun opleiding leren ze dan het Nederlands dat ze nodig hebben. Wat ze nog niet meteen nodig hebben, dat kunnen ze dan later leren. Dat is eigenlijk de kernbedoeling van werken aan taalbeleid in het volwassenenonderwijs en in de inschakelingssector (werkervaring en beroepsopleiding).

We doen dat met VGC-middelen in alle Nederlandstalige inschakelingsacties in Brussel. We geven ook advies aan Franstalige inschakelingsacties die iets willen doen rond Nederlands, we werken met Syntra, bij de Centra voor Deeltijds Onderwijs en de laatste jaren ook meer en meer met vakopleidingen in de Centra voor Volwassenenonderwijs.

NEDERLANDS VOOR OUDERS

Een belangrijke doelgroep zijn ouders van kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Daarvoor is er het project 'Nederlands voor ouders'.

Via 'Nederlands voor ouders' doen we eigenlijk twee dingen' legt Els uit. 'Enerzijds informeren we de ouders op de school van hun kinderen over Nederlands leren: waarom ze dat zouden kunnen doen, waar ze daarvoor terecht kunnen, wat ze er mogen van verwachten.

Maar ook hier weer: het helpt niet om alleen met de ouders te werken. Ook de omgeving is belangrijk. Daarom geven we vorming aan leerkrachten, zowel in het basis- als in het secundair onderwijs, om in duidelijke taal met die ouders te communiceren.

Voor 'Nederlands voor ouders' werken we samen met het Onderwijscentrum Brussel van de VGC. We vinden het immers belangrijk dat dergelijke initiatieven gekaderd zijn in een breder beleid rond participatie van ouders en communicatie met de ouders.'

TAALADVIES AAN BEDRIJVEN: VAN ARMANI TOT WOONZORGCENTRA

Verder geven jullie ook taaladvies aan bedrijven met VGC-geld. Wat houdt dat precies in?

'Taaladvies aan bedrijven is heel uiteenlopend: van een eenvoudig telefonisch advies tot een jarenlange begeleiding. Eenvoudig advies gaat meestal over taallessen Nederlands. Uitgebreide begeleiding houdt in dat we met een bedrijf bekijken wat het op middellange termijn kan doen om Nederlands een structurele plaats te geven.

De meeste bedrijven die ons contacteren, zijn typisch Brusselse bedrijven. Ze zijn overwegend Franstalig. Samen bekijken we wat de noden zijn. Heel uiteenlopende organisaties komen bij ons aankloppen: van ziekenhuizen, woonzorgcentra en gemeenten tot bedrijven als Fnac, Armani, bpost, Cora. Vaak grote winkelketens die hun personeel tweetalig willen maken. We hebben er nog nooit actief reclame voor gemaakt, en in 2012 hebben we toch maar liefst 62 bedrijven begeleid.'

OP EIGEN HOUTJE NEDERLANDS LEREN: DE TAALGARAGE

Veel mensen kennen het Huis als de plek waar je je kunt laten testen voordat je je inschrijft voor een taal cursus. Maar mensen kunnen bij jullie ook terecht als ze op eigen houtje Nederlands willen leren.

'Inderdaad, met de Taalgarage bieden we een infopunt waar mensen informatie krijgen over de mogelijkheden om zelf Nederlands te leren', legt Els uit. 'We werken daarvoor samen met de Brusselse Nederlandstalige bibliotheken, waar ze de handboeken kunnen uitlenen. Wij geven advies over instrumenten en methodes.

De Taalgarage trekt vooral mensen aan die geen les kunnen volgen omdat ze onregelmatige werkuren hebben of die nog een tijdje moeten wachten voor hun cursus van start gaat.

Doorgaans zijn het ook mensen die al een basiskennis Nederlands hebben en zich een bepaald jargon eigen willen maken of een specifieke vaardigheid, zoals zakelijke e-mails schrijven. Het zijn meestal ook iets hoger opgeleide mensen, zelfstudie is niet zo evident.'

ONDERSTEUNING NT2

Het Huis ondersteunt Brusselse NT2-aanbieders (Nederlands als tweede taal) bij het verbeteren van de kwaliteit van hun aanbod. Wat zijn volgens jullie de belangrijkste verbeterpunten? Wat houdt die kwaliteitsverbetering precies in?

'Hier ligt de nadruk echt op *samenwerken*. We brengen NT2-docenten bij elkaar en laten ze van elkaar leren. Zo organiseren we om de twee jaar een trefdag NT2, voor alle NT2-docenten uit Brussel. In verschillende werkgroepen laten we ze kennismaken met nieuwe evoluties en met nieuw materiaal. Daarnaast geven ze ook nieuwe methodes aan elkaar door: methodes die ze zelf getest hebben in hun lessen en die succesvol bleken.

Ander belangrijk project is het logopedieproject. Sommige anderstaligen die Nederlands leren, hebben de taal vrij goed onder de knie, maar ze blijven worstelen met de uitspraak. Wij zetten vanuit het Huis logopedisten in, bij de verschillende CVO's en bij het Centrum voor Basiseducatie. Zij leren de docenten onder meer

hoe ze uitspraak oefeningen kunnen integreren in hun les. En aan NT2-leerlingen die echt moeite hebben met de uitspraak, geven zij individueel logopedie.'

DUIDELIJKE GESCHREVEN TAAL: ONDERSTEUNING VAN HET VGC-WERKVELD

De afgelopen jaren kon de VGC al een beroep doen op het Huis voor de ondersteuning bij haar externe communicatie. De VGC werkt nu eenmaal in een meertalige omgeving, voor een doelgroep voor wie Nederlands niet altijd de eerste taal is. In 2013 wordt die dienstverlening, met VGC-geld, uitgebreid naar de organisaties die een subsidie krijgen van de VGC. Waaruit bestaat die ondersteuning precies?

'We gaan de organisaties vooral helpen met hun schriftelijk taalgebruik,' legt Els uit. 'En ik wil toch even benadrukken waarom we dat met het Huis graag willen doen. Het is zo dat de doelgroep van veel door de VGC gesubsidieerde organisaties weinig of geen Nederlands kent. Maar veel van die mensen hebben wel belangstelling voor het Nederlands en leren Nederlands. In die organisaties hebben zij eigenlijk de kans bij uitstek om dat Nederlands te oefenen: mondeling, maar ook schriftelijk. Als die organisaties werk maken van schriftelijke communicatie in duidelijk Nederlands, dan is dat een extra stimulans voor deze mensen: ze zien dan dat ze schriftelijke communicatie in het Nederlands kunnen begrijpen, dat ze het wel degelijk kunnen leren.'

© Bart Dewaele

SOCIAAL VERTALEN EN TOLKEN IN BRUSSEL: 15 JAAR BRUSSEL ONTHAAL

Heelwat Brusselse organisaties streven naar een kwaliteitsvolle dienstverlening voor anderstaligen. Ze kunnen daarvoor een beroep doen op de sociaal tolken en vertalers van het Sociaal Vertaalbureau van Brussel Onthaal vzw. De VGC ondersteunt de werking van deze vzw al geruime tijd, in het kader van haar integratiebeleid.

© Bart Dewaele

SOCIAAL VERTAALBUREAU

Het Sociaal Vertaalbureau van Brussel Onthaal stelt tolken en vertalers ter beschikking aan organisaties in de welzijns- en gezondheidssector, in de openbare dienstverlening, aan onderwijspartners, binnen onthaal- en opvangstructuren voor asielzoekers, integratie en inburgering ... Nederlandstalige organisaties die personen die geen Nederlands spreken begeleiden of helpen, kunnen gebruikmaken van de diensten van Brussel Onthaal. De organisaties betalen in ruil een bijdrage in de kosten.

Brussel Onthaal biedt drie types van activiteiten aan:

- ter plaatse tolken, waarbij een sociaal tolk zich op vraag van een socialprofitorganisatie naar een bepaalde plaats begeeft;
- tolken via de telefoon;
- schriftelijk vertalen van documenten.

Vooraf in administratieve procedures, bij persoonlijke of medische problemen kan taalbijstand van een sociaal tolk of vertaler aangewezen zijn. De tolken en vertalers van Brussel Onthaal hebben een goede kennis van beide talen en werken volgens een deontologische code. Ze beschikken ook over bepaalde technische vaardigheden en zijn vertrouwd met de sociale sector en de specifieke terminologie.

PROFESSIONALISERING

Sinds midden jaren 2000 werkt de Vlaamse overheid aan de structurering van de sector. Het Sociaal Vertaalbureau van Brussel Onthaal werd zo een van de negen sociaal vertaal- en tolkdiensten die erkend zijn door de Vlaamse overheid. Met de structurering kwam ook de professionalisering. Zo organiseert de Vlaamse overheid een certificeringsproef voor de sociaal tolken. Zodra ze die hebben afgelegd, komen ze in een centraal register terecht en worden ze ingezet in heel Vlaanderen.

Brussel Onthaal werkt mee aan die kwaliteitsondersteuning en professionalisering. Tegelijkertijd wil de vzw blijven werken met opgeleide vrijwilligers. De vraag naar sociaal tolken overstijgt immers nog altijd het aanbod en de vrijwilligers zorgen er mee voor dat op bijna alle vragen een antwoord komt.

15 JAAR SOCIAAL VERTALEN EN TOLKEN

In 2012 bestond Brussel Onthaal, Sociaal Vertaalbureau 15 jaar. Al van bij de start kon de vzw een beroep doen op een groot netwerk van vrijwillige vertalers en tolken. Momenteel gaat het over ongeveer 650 mensen, goed voor een aanbod van 130 talen. Zij zijn bereid om tegen een kleine vergoeding te tolken en te vertalen in de socialprofitsector.

In de beginjaren lag de nadruk vooral op tolk- en vertaalhulp aan individuen. Het werk verschoof echter al snel naar het ondersteunen van socialprofitorganisaties. Ook de gevraagde taalcombinaties veranderen: de talen evolueren mee met de migratiestromen. Momenteel bestaat er bijvoorbeeld veel vraag naar Pasjtoe, Dari en Farsi, talen die onder meer in Iran, Afghanistan en Pakistan worden gesproken.

EXTRA VGC-GELD VOOR GECERTIFICEERDE TOLKEN

De VGC ondersteunt de werking van Brussel Onthaal al geruime tijd, in het kader van haar integratiebeleid. In 2012 werd extra geïnvesteerd in een project om meer gecertificeerde tolken in te zetten in Brussel. Dat project loopt nog verder in 2013, met bijzondere aandacht voor de noden van jeugdhulporganisaties, CLB's en scholen, en Nederlandstalige artsen.

SCHOOLNEDWERK

TAALSTIMULERING EN OEFENKANSEN VOOR ANDERSTALIGE OUDERS OP SCHOOL

Een taal leer je door ze te spreken. Heel wat anderstalige ouders met kinderen in een Nederlandstalige school in Brussel willen graag Nederlands leren, maar ze hebben weinig oefenkanalen. Daarom starten het Onderwijscentrum Brussel en Bru-taal vzw met het initiatief SchoolNEDwerk. In twee Nederlandstalige scholen (Instituut Maria Onbevlekt in Anderlecht en Kadeekes in Koekelberg) ging in 2012 een proefproject van start over taalstimulering van anderstalige ouders bij schoolactiviteiten.

SOEP MAKEN EN NEDERLANDS OEFENEN

Anderstalige ouders werden uitgenodigd om deel te nemen aan activiteiten op school en daar hun Nederlands te oefenen. Het ging vooral om praktische activiteiten, zoals soep maken voor de lunch, fruit schillen, verteltassen maken ... Zo konden de ouders hun Nederlands oefenen op een informele en gezellige manier, in een bekende context. Door de activiteiten heel concreet te houden bleef de drempel laag voor ouders die nog niet zo vlot Nederlands spreken.

NEDERLANDSTALIGE EN ANDERSTALIGE OUDERS ONTMOETEN ELKAAR

Daarnaast kregen Nederlandstalige ouders en leerkrachten een vorming, zodat zij de taalstimulering tijdens deze activiteiten kunnen begeleiden. Het project betekent dus niet alleen een meerwaarde voor de communicatie tussen school en ouders, maar ook tussen anderstalige en Nederlandstalige ouders. De ouders die mee stapten in het project, waren erg enthousiast. In 2013 wordt het initiatief voortgezet en uitgebreid naar meer scholen. De scholen krijgen in de toekomst ook instrumenten ter beschikking, zodat zij zelf vorming kunnen organiseren voor ouders en personeelsleden.

PRINSES MATHILDE BEZOEKT DE ZOMERSCHOOL

Voor het zevende jaar op rij organiseerde het Onderwijscentrum Brussel tijdens de zomervakantie van 2012 op de site van de Brede School Nieuwland de 'Zomerschool' voor anderstalige nieuwkomers uit Brusselse Nederlandstalige lagere scholen. De

kinderen oefenen er spelenderwijs hun Nederlands. Begin juli kregen de kinderen, vrijwilligers en animatoren van de Zomerschool hoog bezoek: niemand minder dan prinses Mathilde kwam een kijkje nemen.

© Lander Loecx

'MIJN TAAL' MOEDERTAAL NA DE SCHOOLUREN

Hoe beter kinderen hun moedertaal onder de knie hebben, hoe beter ze het doen op school: dat is het uitgangspunt van 'Mijn Taal', een proefproject van het Onderwijscentrum Brussel en het Regionaal Integratiecentrum Foyer. Via dat project krijgen enkele Brusselse Nederlandstalige scholen de kans om, al spelend, de thuistaal van een groep anderstalige leerlingen te verrijken. Afhankelijk van de school gaat het om Spaans, Italiaans, Turks of Arabisch.

POSITIEVE ATTITUDE TEGENOVER TAAL EN MEERTALIGHEID

De moedertaal stimuleren is goed voor de algemene taalvaardigheid van kinderen. Want de vaardigheden die ze in hun thuistaal leren, kunnen ze ook inzetten bij het onder de knie krijgen van het Nederlands. Daarnaast werkt het project aan een positieve houding ten opzichte van taal en meertaligheid. Motivatie en attitude zijn immers belangrijke factoren voor een goede taalontwikkeling van kinderen. Als ze gemotiveerd zijn om talen te leren, heeft dat ook een positieve invloed op hun ontwikkeling van het Nederlands.

RUIMTE VOOR EXPERIMENT

In september 2012 ging een proefproject van start in vier Nederlandstalige basisscholen: basisschool Lutgardis (Etterbeek), gemeentelijke basisschool Sint-Joost-aan-Zee (Sint-Joost-ten-Node), lagere school Sint-Jan Berchmanscollege (Brussel) en basisschool 't Plantzoentje (Laken). Het Onderwijscentrum Brussel van de

VGC, het Regionaal Integratiecentrum Foyer en de scholen werken samen om ongeveer 40 kinderen wekelijks een activiteit aan te bieden. Tijdens die activiteit wordt de thuistaal op een speelse en interactieve manier gestimuleerd. Het Onderwijscentrum Brussel en Foyer ondersteunen de activiteiten, de begeleiding is in handen van vrijwilligers. Omdat het om een proefproject gaat, krijgen de vrijwilligers veel ruimte om te experimenteren en initiatieven te nemen.

De speelse aanpak zorgt ervoor dat de vrijwilligers maximaal kunnen inspelen op de interesses van de kinderen. De inhoud van de activiteiten is zeer gevarieerd: marsepein maken, een kerststal opzetten, knutselen, fruitsla maken ...

MEERWAARDE VOOR SCHOOL EN OUDERS

De ouders en het schoolteam worden zo veel mogelijk bij de activiteiten betrokken. Zowel ouders als leerkrachten krijgen informatie over het belang van thuistaal en taalontwikkeling. Ze worden ook op de hoogte gehouden

over het verloop van de activiteiten: via foto's, verslagen, gesprekken, prikborden ...

Het project is een meerwaarde voor school en ouders. Het biedt scholen de kans om de ouders beter te leren kennen. Dankzij het project krijgt de leefwereld van de kinderen bovendien een plaats op school. Niet alle leerkrachten zijn immers even vertrouwd met de Brusselse diversiteit en het thuisleven van de leerlingen. Door de leefwereld van de leerlingen dichter bij de school te brengen, krijgen leerkrachten er meer vat op. Omgekeerd stappen ouders ook gemakkelijker de school binnen. Zij vinden immers niet altijd hun weg naar de school, om verschillende redenen: sociale, culturele maar ook talige. Als de school toont dat zij de thuistaal van haar leerlingen belangrijk vindt, verlaagt dat de drempel voor ouders. Op deze manier groeit er een sterke wederzijdse waardering tussen leerkrachten en ouders. Ook die waardering versterkt op haar beurt het welbevinden en de ontwikkelingskansen van de anderstalige kinderen.

DE BRUSSELAARS OVER BRUSSEL

EEN ONDERZOEK

Hoe voelen Brusselaars zich in hun dagelijkse leefomgeving? Dat zocht de VGC uit met een grootschalige bevraging die in 2012 werd afgerond. Met de resultaten van dit onderzoek wil de VGC de Brusselse burger een stem geven en een duidelijk inzicht krijgen in zijn opinie.

VINGER AAN DE POLS

Wat denken Brusselaars zelf over hun stad? Dat wilde de VGC te weten komen. Want zij vindt het belangrijk om de vinger aan de pols te houden en te voelen wat er leeft in Brussel. De beleidsovereenkomst voor het Stedenfonds tussen de VGC en de Vlaamse overheid bepaalt bovendien dat de VGC een inschatting moet kunnen maken van de perceptie van de Brusselaars over Brussel als

leefstad. Daarom startte de VGC met een grootschalige enquête, die het voorbije jaar werd afgerond.

EEN UNICUM OP ONDERZOEKSVLAK

Samen met een veldwerkbureau stelde de meet- en weetcel van de VGC een sociaalwetenschappelijk verantwoorde vragenlijst op en stuurde tientallen

interviewers ermee op pad. Zij peilden naar aspecten die de tevredenheid van Brusselaars kunnen beïnvloeden, zoals groen in de wijk waar ze wonen, onveiligheidsgevoelens, het culturele aanbod, sociale voorzieningen, kinderopvang, scholen, mobiliteitsmogelijkheden, overlast ...

Meer dan 2.600 inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden bevraged. Zij werden gekozen op basis van een toevalssteekproef uit het Rijksregister, van wie de ene helft in het Nederlands was geregistreerd en de andere helft in het Frans. De resultaten bieden dus de mogelijkheid om uitspraken te doen over de Brusselaars als geheel, maar ook over Nederlandstaligen en over Franstaligen. Een unicum op onderzoeksvlak.

DE RESULTATEN

In de lente van 2013 maakt de VGC de resultaten van de bevraging bekend. Tijdens een studiedag worden de belangrijkste bevindingen voorgesteld. Verder verschijnt er ook een publicatie, waarin de VGC de resultaten weergeeft en toelicht.

INFORMATIESTROMEN IN GOEDE BANEN LEIDEN

De VGC maakt werk van een doordacht beheer van de kennis en de informatie waarover zij beschikt. Efficiënt informatiebeheer is immers noodzakelijk om slimme beleidskeuzes te kunnen maken. Bovendien leidt het tot minder maar meer gerichte vragen aan de organisaties en personen met wie ze samenwerkt. Tijdswinst dus voor iedereen.

De VGC ondersteunt een brede waaier aan verenigingen, voorzieningen en organisaties in Brussel. Die ondersteuning brengt grote informatiestromen met zich mee: financiële gegevens, informatie over de realisaties van de organisaties, gegevensuitwisseling met andere administraties of kenniscentra ... Het is niet vanzelfsprekend om al die kennis en informatie goed en efficiënt te delen. De VGC is zelf immers, net als Brussel, een huis met vele kamers en gezichten.

Daarom vond het afgelopen jaar een organisatiebrede studieplaats. Uitgangspunten waren: hoe gebeurt de informatie- en kennisdeling in de VGC? Welke behoeften en informatienoden bestaan er binnen de organisatie? Samen met een externe partner bracht de administratie de interne werkwijzen en informatienoden in kaart. De resultaten van de studie worden gebruikt om het verzamelen, verwerken en delen van de informatie de volgende jaren verder te verbeteren.

BRUSSELS VRIJWILLIGERSWERK ONDER DE LOEP

Wat zijn de behoeften van Nederlandstalige organisaties in Brussel die vrijwilligers inzetten in hun werking? Dat was het uitgangspunt van een wetenschappelijk onderzoek met als titel 'Het vrijwilligerswerk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest' dat de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB) en de VGC het afgelopen jaar voerden.

BELEID ROND VRIJWILLIGERSWERK OPTIMALISEREN

Het onderzoek bracht verschillende relevante organisatiekenmerken in kaart die verbonden zijn met vrijwilligerswerking. Op basis van de resultaten wil de VGC haar beleid rond vrijwilligers optimaliseren en een betere dienstverlening voor vrijwilligerswerk bieden.

De volgende onderzoeksvragen stonden centraal:

- Wat zijn de behoeften van de Nederlandstalige organisaties uit Brussel op het vlak van vrijwilligersinzet?
- Wat zijn de uitdagingen om de doorstroming van het vrijwilligerspotentieel naar deze organisaties te optimaliseren?
- Hoe en wat communiceren deze organisaties naar hun vrijwilligers?

ENKELE IN HET OOG SPRINGENDE RESULTATEN

Een van de belangrijkste conclusies van het onderzoek is dat organisaties waarschijnlijk te weinig beseffen dat ze vrijwilligers in de rangen hebben. De organisaties, de beroepskrachten en de bestuursvrijwilligers zelf zijn er zich doorgaans niet van bewust dat die laatsten vrijwillig een maatschappelijk engagement opnemen.

Uit het onderzoek blijkt dat organisaties vooral op zoek zijn naar jongere vrijwilligers enerzijds en vrijwilligers die zich meerdere keren inzetten anderzijds. Daarnaast wordt duidelijk dat het deels om dezelfde behoefte gaat: men zoekt jongere mensen die zich op structurele basis kunnen inzetten. Verder blijkt ook nog dat de bevragede organisaties het momenteel moeilijk hebben om zulke vrijwilligers te vinden in Brussel.

Meer info vindt u op www.vgc.be > Welzijn, Gezondheid en Gezin > leefbare stad > vrijwilligerswerk.

VGC WERKT AAN BELEID OVER ZIEKTEVERZUIM

Tevreden en gemotiveerde werknemers die zich volop inzetten voor hun werk: dat is de doelstelling van het geïntegreerde en preventieve welzijnsbeleid dat de VGC voert. Een van de elementen van dat beleid heeft te maken met ziekteverzuim. Het afgelopen jaar werd daarover een project opgestart: hoe kan de VGC het ziekteverzuim beperken?

VERZUIM?

Voor alle duidelijkheid, onder 'verzuim' wordt verstaan: je bent geacht om te komen werken, maar je verschijnt niet wegens ziekte, een ongeval, een ongeoorloofde afwezigheid. De VGC wil het ziekteverzuim terugdringen. Is het dan zo erg gesteld met dat verzuim? Op zich niet. Enkele bevindingen:

- Het globale verzuim in 2011 bedroeg 5,5% (= het aantal werkdagen op 100 dat niet werd gepresteerd door ziekte, privé-ongeval, arbeidsongeval en onwettige afwezigheid).
- Dat is vergelijkbaar met het verzuim in de privésector en is lager dan het verzuim bij andere overheden.
- De verzuimfrequentie is veel hoger dan elders, de gemiddelde duur van afwezigheid is dan weer korter. Het eendagsverzuim is zeer hoog.
- Het verzuim is in de loop van de voorbije 6 jaar licht gedaald.

'ZIEK ZIJN KAN, ONEIGENLIJK VERZUIM NIET'

Afgelopen jaar werd werk gemaakt van een plan 'ziekteverzuimbeleid' bij de VGC. Uitgangspunt daarbij was: ziek zijn moet kunnen, oneigenlijk verzuim kan niet.

Zowel leidinggevende als niet-leidinggevende personeelsleden werden betrokken bij de opmaak van het plan. Zij konden deelnemen aan verschillende workshops. Ook de vakorganisaties werden op de hoogte gehouden. Een consultant van de firma GHR begeleidde het hele proces.

ACTIES

Bij de opmaak van het ziekteverzuimbeleid stonden de volgende acties centraal:

- Er komt een duidelijke handleiding over ziekteverzuim, voor alle personeelsleden.
- Als iemand 5 keer of meer afwezig is wegens ziekte in een periode van 12 maanden, dan voert de leidinggevende een verzuimgesprek met dit personeelslid.
- Leidinggevendenden moeten een opleiding volgen voor het voeren van dergelijke gesprekken.

EXTRA TIME

Het traject van schoolgaande jongeren loopt niet altijd van een leien dakje. Spijbelers of afhakers dreigen zonder diploma de school te verlaten. 'Time-out' last voor hen een rustpauze in. Ze blijven even uit de school weg, maar worden klaargestoomd om opnieuw alle kansen te grijpen. Sommige jongeren uit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel hebben echter nood aan een intensiever en meer flexibel traject. Voor hen werd in 2012 het proefproject 'Extra Time' opgestart.

TIME-OUT: ADEMPAUZE VOOR LEERLING EN SCHOOL

Bij sommige jongeren uit moeijheden op allerlei domeinen zich in gedragsproblemen en spijbelen. Daardoor wordt de band met de school op de proef gesteld. De bestaande time-out is intussen een gevestigde methodiek om vroegtijdige schooluitval tegen te gaan. Time-out brengt een rustpauze voor jongeren die al even in een negatieve spiraal zitten of die schoolmoe zijn. Ze worden tijdelijk weggehaald uit de schoolse context.

Time-out Brussel (Projectencentrum Don Bosco) organiseert al langer korte en langere time-outs die zowel de jongere als de school de kans geven om een rustmoment in te lassen. Begeleiders werken in deze periode met de jongere aan een positieve re-integratie naar de klas. Voor sommige jongeren volstaan de bestaande time-out mogelijkheden echter niet.

EXTRA TIME: TRAJECT OP MAAT

Eind april 2012 startten Time-out Brussel (Projectencentrum Don Bosco) en Groep Intro, regio Brussel in samenwerking met de school Zaveldal en het CLB voor gemeentelijk en stedelijk onderwijs het proefproject 'Extra Time'.

Extra Time gaat een stapje verder dan de bestaande time-out projecten. Het wil een methodiek ontwikkelen die de schooluitval voor jongeren uit het buitengewoon - en op termijn ook het gewoon - secundair onderwijs terugdringt door de jongeren opnieuw aansluiting te laten vinden bij het onderwijs of de opleiding.

De jongeren volgen bij *Extra Time* een traject op maat. Dat is opgedeeld in verschillende fasen: intensieve individuele

begeleiding, opname van de jongere in een beperkte groep (vrije tijd, werk, vrijwilligerswerk, stage ...), een residentieel kamp (zie foto's) en geleidelijke terugkeer naar de school en de klas.

DRAAGKRACHT VERHOGEN

Elke fase duurt zo lang als nodig is, maar wordt ook zo kort mogelijk gehouden. Het project gaat uit van de krachten van de jongere en zijn omgeving, het wil de draagkracht van jongeren verhogen. Ze worden aangemoedigd om langdurig en herhaaldelijk intensief te reflecteren over hun eigen situatie en gedrag. Daarnaast is er ook aandacht voor de ondersteuning van leerkrachten en school. Het uiteindelijke doel is een positieve oriëntering naar een gepast onderwijs- of opleidingsaanbod.

Bij de jongeren die deelnamen aan *Extra Time*, werd een positieve vooruitgang vastgesteld. De intensieve en individuele begeleiding blijkt te werken voor deze jongeren. In de meeste gevallen staan ouders, jongeren, school en begeleiders achter de huidige aanpak.

NOG MEER EXTRA TIME IN 2013

De uitbouw van het *Extra Time*-aanbod zal in verschillende fasen gebeuren. Na een positieve evaluatie zal *Extra Time* in een eerste fase (begin 2013) worden opengesteld voor jongeren die worden aangemeld vanuit de CLB's van andere Nederlandstalige scholen voor buitengewoon secundair onderwijs. Na een tussentijdse evaluatie halfweg 2013 wordt bekeken of er nog begeleidingscapaciteit is en worden er eventueel aanmeldingen aanvaard voor jongeren uit alle Nederlandstalige secundaire scholen in Brussel.

SYNTRA BRUSSEL BREIDT UIT

INTERVIEW MET TANGUY VRANCKX, LEERTIJDVERANTWOORDELIJKE

BREDE WAAIER AAN ONDERNEMINGSOPLEIDINGEN

SYNTRA Brussel is een Brussels Nederlandstalig opleidingscentrum dat het zelfstandig ondernemen promoot. Daarvoor organiseert het opleidingen voor zelfstandige ondernemers (in spe), werknemers van kmo's, werklozen en kansengroepen. Zij kunnen bij SYNTRA Brussel terecht voor een breed aanbod aan beroepsopleidingen en opleidingsmodaliteiten: de klassieke ondernemersopleiding in avond- en dagonderwijs, de opleidingen 'bedrijfsbeheer' in avond- en dagonderwijs, de voltijdse dagopleidingen voornamelijk voor +18-jarige jongeren, de 'leertijd' voor schoolplichtige jongeren vanaf 15 jaar, kortlopende opleidingen als vervolmaking, of opleidingen op vraag of op maat.

Momenteel heeft SYNTRA Brussel twee campussen in de hoofdstad. Op de campus Ukkel zijn er acht lokalen en zeven ateliers ter beschikking. Campus Tour & Taxis telt negen lokalen, een auditorium en vier pc-lokalen.

VERBRUSSELEN EN DIVERSIFIËREN

De voorbije jaren investeerde SYNTRA Brussel, met financiële steun van de VGC, in de uitbreiding van de campus Tour & Taxis. Dat investeringsproject leverde zes nieuwe klaslokalen op het gelijkvloers op en vier extra ateliers in de kelderverdieping.

SYNTRA Brussel wil op termijn, mede door de geplande investeringswerken, de capaciteit van het opleidingsaanbod uitbreiden, en het aanbod diversifiëren en 'verbrussen'. SYNTRA Brussel zal daarvoor extra inspanningen doen op het vlak van communicatie, netwerken en taalbeleid.

SYNTRA Brussel wil ook zijn opleidingsaanbod diversifiëren: het aandeel van de leertijd moet stijgen en de leertijd moet uitgebreid worden. Per jaar zouden er vijf nieuwe opleidingen moeten bijkomen.

LEERTIJD UITBOUWEN

Om de 'leertijd' te kunnen uitbouwen werd een voltijdse leertijdverantwoordelijke aangeworven. Die moet extra aandacht hebben voor communicatie, netwerking en de begeleiding van de leerjongeren. Wij gingen praten met Tanguy Vranckx, de leertijdverantwoordelijke bij SYNTRA Brussel.

Kan je even uitleggen wat die 'leertijd' precies inhoudt?

'Leertijd is een opleidingsvorm voor jongeren die, om uiteenlopende redenen, in het klassieke onderwijs niet tot behoorlijke leerprestaties kunnen komen', legt Tanguy uit. 'Zij kiezen voor een deeltijdse vorm van leren en werken. In Brussel zijn er twee systemen: het deeltijds secundair beroepsonderwijs en de leertijd. Jongeren die kiezen voor leertijd, gaan vier dagen per week voltijds aan de slag bij een organisatie: een onderneming, een vzw of een overheidsinstelling. Die vier dagen op de werkvloer worden aangevuld met één dag cursus bij SYNTRA. Het zwaartepunt van de opleiding komt op die manier bij de werkgever te liggen. Je kunt pas een opleiding volgen als je een leerovereenkomst hebt binnen een organisatie.'

HANDS-ON EXPERIENCE

Welke opleidingen kunnen jongeren volgen binnen de leertijd?

'Momenteel bieden wij vijf opleidingen aan: 'kapper', 'administratief mede-

moeten vooral de leerlingbegeleiders in de scholen en de werkgevers informeren. De leertijdopleidingen zijn vooral interessant voor jongeren die wat meer *hands-on experience* willen in hun opleiding.'

TWEETALIGHEID: EEN TROEF VOOR DE LEERJONGEREN

Wat zijn jullie toekomstplannen?

'In 2013-2014 plannen we een grondige studie over wat er in Brussel allemaal mogelijk is voor de leertijd. We werken hier in Brussel in een zeer specifieke context. Zo zijn er veel Franstaligen die onze opleidingen volgen. We zijn een Nederlandstalige organisatie, we vallen onder de Vlaamse Gemeenschap, dus alle administratieve documenten worden opgemaakt in het Nederlands. Ook op de werkvloer wordt vaak Frans gesproken, of andere talen. We proberen op een creatieve manier om te

ONDERZOEKEN WAT JONGEREN INTERESSEERT

'Verder willen we een grondige studie doen over wat Brusselse jongeren interesseert. We kunnen namelijk niet alleen de knelpuntberoepen in Brussel hanteren als leidraad voor het inrichten van opleidingen in de leertijd. Op basis van dat onderzoek willen we een nieuw, nog groter opleidingsaanbod voorstellen voor 2013-2014. Het is ook mogelijk dat we in de toekomst met de leertijdopleidingen naar de lokalen in Tour & Taxis verhuizen. Op die manier zouden we dan beschikken over twee locaties, twee belangrijke polen. Nu zitten we in Brussel en in de zuidrand, maar niet in de noordrand. Voor sommige jongeren is het een probleem om naar Ukkel te komen. Dat zijn allemaal mogelijke pistes die we momenteel onderzoeken.'

'Intermediairs zijn ook zeer belangrijk voor ons,' gaat Tanguy verder. 'Jongeren komen enerzijds bij ons terecht via de traditionele doorverwijzingen vanuit het secundair onderwijs. Maar wij moeten ook verder kijken en de alternatieven die er in Brussel zijn, onderzoeken.'

Een directer contact met de jongeren zelf is cruciaal. Sommigen zijn misschien wat ontgoocheld geraakt door het traditionele onderwijssysteem, maar ze zitten wel in andere netwerken in Brussel, zoals bijvoorbeeld in de jeugthuizen,' besluit Tanguy.

“ Een directer contact met de jongeren zelf is cruciaal. ”

werker', 'verkoop', 'logistiek medewerker in de zorgsector' en 'elektriciën'. Die laatste twee opleidingen zijn nieuw sinds dit schooljaar en ze kennen allebei veel succes. De nieuwe opleidingen moeten wel nog meer naambekendheid krijgen. We verwachten dat, naarmate we meer contacten leggen met de onderwijsverstrekkers, het een aantrekkelijke optie zal worden voor veel jongeren. We

gaan met deze realiteit.

Er bestaat ook een Franstalige variant van de leertijd. Toch denken wij dat onze leerjongeren, die vaak tweetalig zijn, een voordeel hebben. Het volgen van een leertijdopleiding in het Nederlands laat hen toe om hun tweetaligheid verder te ontwikkelen en toe te passen op de werkvloer.'

NIEUWE LOKALEN VOOR SYNTRA BRUSSEL

Naast de 'leertijd' voor leerplichtige jongeren heeft SYNTRA Brussel ook een breed aanbod aan Nederlandstalige ondernemersopleidingen voor volwassenen.

Het investeringsproject op de site

van Tour & Taxis, met financiële steun van de VGC, resulteerde in zes nieuwe klaslokalen op het gelijkvloers en vier extra ateliers in de kelder verdieping. In 2013 start een nieuw aanbod aan bijscholing en opleidingen in

dag- en avondonderwijs, van 'animaties voor websites', 'boekhouder' tot 'cosmetisch masseur'. Voor het volledige overzicht: hou de website www.syntrabrussel.be in de gaten.

'JEUGDHULPVERLENING IS GEEN VERGAARBAK VAN JONGE CRIMINELEN EN ZIELIGE SLACHTOFFERS.'

Cachet vzw werd begin 2011 opgericht door vier jonge vrouwen. Samen bieden ze tegengas aan de negatieve stereotypen en vooroordelen tegenover jongeren met een verleden in de bijzondere jeugdzorg. Via rolmodellen tonen ze 'instellingskinderen' dat ze niet alleen zijn en dat er een leven is na de bijzondere jeugdzorg.

STEREOTYPEN DOORBREKEN

Voorzitster en mede-oprichtster Ann Clé bracht zelf een deel van haar jeugd door in de bijzondere jeugdzorg: 'Net als veel jongeren dachten we vroeger ook dat we uiteindelijk op straat zouden belanden,' vertelt ze, 'dat we nooit een huis zouden kunnen kopen en dat we onze gsm-rekening niet zouden kunnen betalen. Je mist een voorbeeld. Hoop is er wel, maar je weet niet goed hoe het zal gaan. Terwijl je er nu verbaasd over zou zijn hoeveel mensen het goed stellen.'

Cachet richt zich daarom in de eerste plaats tot de 25.000 jongeren uit de bijzondere jeugdzorg en tot jongvolwassenen met een instellingsverleden. Hun verblijf in een voorziening

mag geen hypotheek leggen op hun toekomst. 'De media stellen de jeugdhulpverlening voor als een vergaarbak van jonge criminelen en zielige slachtoffers. Wij herkennen ons niet in die stereotypen en vinden het belangrijk om een ander beeld te tonen,' gaat Ann verder.

Het afgelopen jaar heeft Cachet op heel wat studiedagen gesproken, is met beleidsmensen in dialoog gegaan en heeft met hulpverleners aan tafel gezeten. 'Onze positieve insteek zorgt ervoor dat men graag met ons samenwerkt. Wij willen niet pretenderen te weten hoe het allemaal moet, maar we vragen alleen aandacht voor een ander perspectief: dat van de kinderen en jongeren die het allemaal meemaken of hebben meegemaakt.'

GROEI IN 2012

Mede dankzij VGC-subsidies kon Cachet het afgelopen jaar groeien van een klein vrijwilligersinitiatief naar een ruim netwerk van jongeren, hulpverleners en beleidsmensen. De middelen maakten het mogelijk om ontmoetingsmomenten te organiseren en structureel aan de kar te trekken in de Regionale Stuurgroep Integrale Jeugdhulp. Daarnaast kwam er een brochure voor jongeren die op het punt staan op eigen benen te staan nadat ze in een voorziening van bijzondere jeugdzorg verbleven.

'We doorliepen ook een traject met een groep meisjes uit Plan-Aid (een 24/24 uur begeleidingscentrum voor meisjes tussen 12 en 18) met als thema: Wat na de jeugdhulp? Samen met hen blikten we vooruit op het leven na de voorziening. Hun dromen en angsten vormden de rode draad. Daarnaast deden we een bevraging met als thema participatief werken bij alle diensten en voorzieningen binnen de sector van de Integrale Jeugdhulp in Brussel.'

BRUSSELWERKER

Ook voor 2013 staat er heel wat op het programma. Zo diende Cachet bij de VGC een aanvraag in voor de aanwerving van een specifieke Brusselwerker. 'Die zal zich vooral bezighouden met het vergroten van ons Brusselse netwerk,' legt Ann uit. 'De Brusselwerker zal ontmoetingsmomenten organiseren, vorming geven aan bijvoorbeeld hulpverleners, de jeugdhulpverlening op een positieve manier onder de aandacht brengen in de Brusselse media en werk maken van de implementatie van een Brussels Actieplan Participatie.'

STEMMEN UIT BABEL

LIEFDESVERKLARING AAN EEN VEELKLEURIGE METROPOOL

In nauwelijks drie generaties tijd evolueerde Brussel tot een kleine wereldstad. En het doet er weinig mee. Terwijl de uitdagingen van deze evolutie vandaag en morgen enorm zijn. Het project 'Stemmen uit Babel' wil mensen sensibiliseren voor die grote diversiteit en interculturaliteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Historicus Hans Vandecandelaere schreef er een boek over: 'In Brussel. Een reis door de wereld'.

WOKKENDE CHINEZEN EN RUSSISCHE ADEL

Over het Brussel van net na de Tweede Wereldoorlog schoof een nieuwe stad, gedeeltelijk met dezelfde gebouwen maar vooral met andere bewoners. Vandaag heeft meer dan de helft van de ketjes buitenlandse roots. Tussen de Basiliek van Koekelberg en het Zoniënwood leven ongeveer 170 verschillende nationaliteiten. Van Braziliaanse gyprocplaaters tot Grieken die hun rug versleten bij de aanleg van de metro. Van Bulgaarse dames achter de vitrines aan het Noordstation tot Libanezen met tweedehandsauto's langs het kanaal. Wokkende Chinezen en Vietnamezen bij de Beurs, hogeschoolde expats rond Schuman en Russische adel in een Ukkelse vallei. Dit is geen starre perceptie, dit is een momentopname van een

stad in beweging. En dan hebben we het nog niet over de vermenging van al die mensen.

EEN REIS LANGS MENSEN EN LITERAATUUR

Hoe kwam die superdiversiteit razendsnel in zestig jaar tot stand? In zijn boek 'In Brussel. Een reis door de wereld' geeft historicus Hans Vandecandelaere nieuwe Brusselaars een gezicht en een verleden. Het boek combineert in een verhalende stijl niet alleen getuigenissen met bestaand onderzoek, het is ook een liefdesverklaring aan een veelkleurige metropool die wereldgeschiedenis binnenhaalt. Een reis langs mensen en literatuur. En voor niet-Brusselaars een reis naar morgen.

'Stemmen uit Babel' kwam tot stand met steun van de Erfgoedcel Brussel Brussel van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en van de Vlaamse overheid, coördinatie Brussel.

In het kader van 'Stemmen uit Babel' vonden ook een reeks boeiende wandelingen, fiets- en bustours en maaltijdlezingen plaats. Die reeks kwam tot stand dankzij een samenwerking tussen Cultuurcentrum Brussel, Erfgoedcel Brussel, Muntpunt en het Davidsfonds. De tweede reeks loopt nog tot eind juni 2013.

NIEUWBOW VOOR BUITENGEWOON ONDERWIJS KASTERLINDEN EN REVALIDATIECENTRUM DE POOLSTER EEN GROENE CAMPUS OP MAAT VAN HET KIND

Kasterlinden, de VGC-onderwijsinstelling voor kinderen met gehoor-, gezichts- of spraakproblemen en autismespectrumstoornissen, en het VGC-revalidatiecentrum **De Poolster**, allebei gelegen in Sint-Agatha-Berchem, krijgen een vernieuwde campus. De nieuwe site garandeert een aangepaste leer- en werkomgeving.

ZINTUIGENTUIN

De nieuwe campus houdt rekening met de prachtige groene omgeving en biedt onder meer plaats voor een zintuigentuin en een sport- en speelruimte. Op dit moment zitten de leerlingen nog verspreid over twee campussen. In de toekomst centraliseert alles zich op de campus in Sint-Agatha-Berchem. Die campus krijgt verder een nieuwe sporthal.

DBFM

Dit project komt tot stand met een DBFM-formule: Design, Build, Finance en Maintain. Dat betekent dat een privé-partner verantwoordelijk is voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van het nieuwe gebouw dat voor een periode van minimum 27 jaar, tegen een vaste vergoeding, zal worden ter beschikking gesteld aan de VGC.

ONTWERP

Het eindresultaat is een campus waarin de verschillende gebouwen van het kleuter-, lager en secundair onderwijs en ook het revalidatiecentrum één architecturaal geheel vormen.

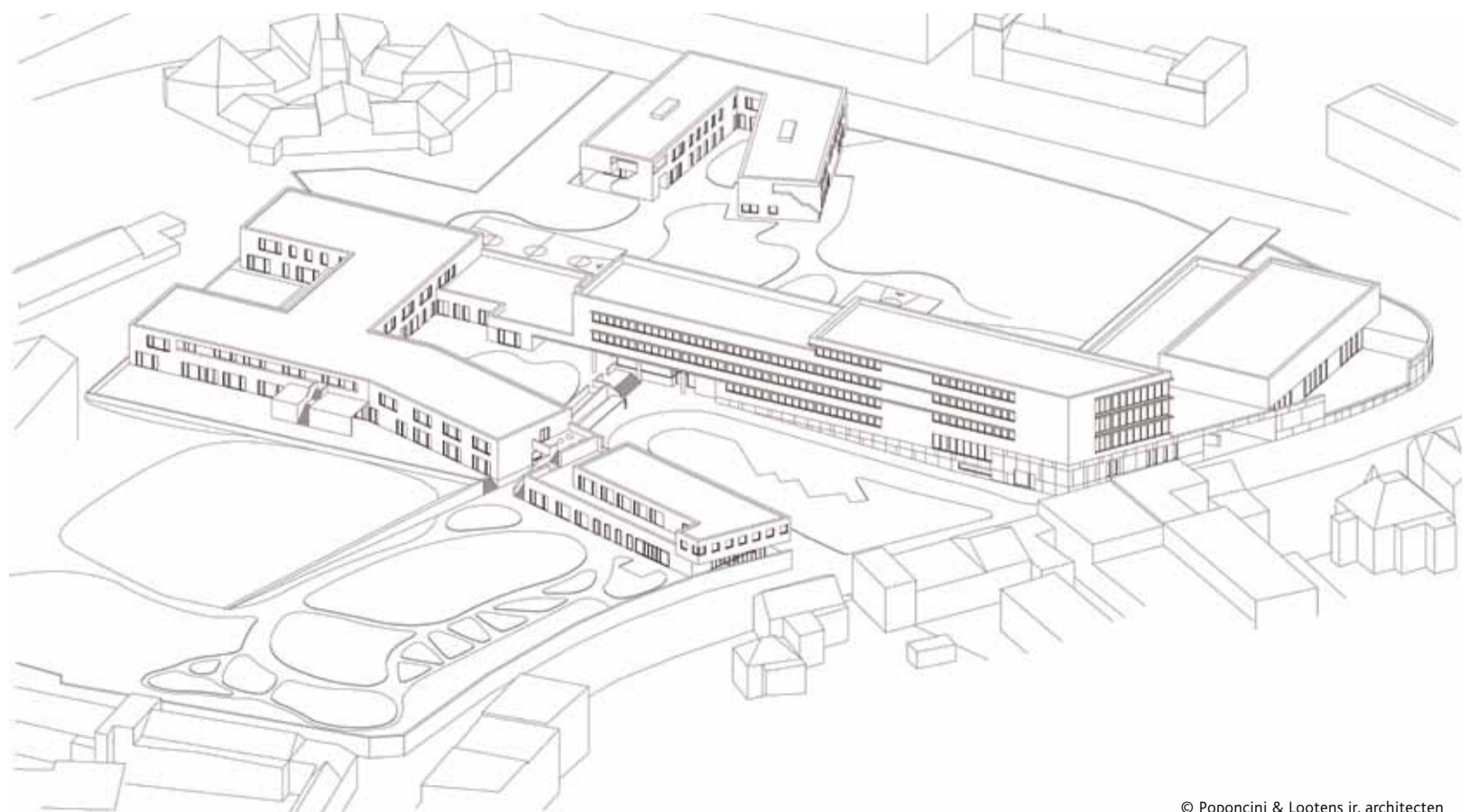
KORTE HISTORIEK VAN HET PROJECT

In juli 2012 stelde het College van de VGC, na een relatief korte maar intensieve doorlooptijd, een privé firma aan voor de uitvoering van dit project. Op 8 augustus werd de gunning bekend. In de daaropvolgende periode werd het ontwerp verfijnd, in nauw overleg met de gebruikers, en werd het contractueel kader verder uitgediept. Op 28 november ondertekende de voorzitter van het College van de VGC

het contract met de privépartner en al op 6 december werd de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning ingediend.

PLANNING VAN DE WERKEN

Zodra alle vergunningen afgeleverd zijn, begint de bouw, vermoedelijk in de loop van april 2013. Het bouwproject loopt in verschillende fases, die zo gepland zijn dat de school en het revalidatiecentrum altijd kunnen blijven functioneren. De streefdatum voor de volledige realisatie van deze campus is juni 2015.

DIVERSITEITSDENKEN BINNEN DE VGC: HET GROEIDIVERSITEITSPLAN

'Diversiteit als troef erkennen': dat is een van de belangrijke doelstellingen van het VGC-personeelsbeleid. Het afgelopen jaar startte de directie Personeel en HRM met een 'Groeidiversiteitsplan'. Dat plan bevat concrete acties die in een beperkte periode worden gerealiseerd en die het diversiteitsbeleid van de VGC mee vormgeven.

CONCRETE ACTIES OP KORTE TERMIJN

Streven naar een diversiteit bij personeelsleden die de diversiteit van de Brusselse bevolking weerspiegelt: dat is het uitgangspunt van het VGC-diversiteitsbeleid. In september 2012 startte de directie Personeel en HRM daarom met een Groeidiversiteitsplan. De opzet van het Groeidiversiteitsplan is om binnen een periode van één jaar concrete acties te ondernemen om de instroom, de doorstroom, het behoud en de vorming van kansengroepen verder te verankeren binnen het personeelsbeleid van de VGC.

Het Groeidiversiteitsplan bestaat uit vier concrete acties.

DIPLOMA: GEEN NOODZAKELIJKE TOELATINGSVOORWAARDE

De eerste actie is het Erkennen van Verworven Competenties (EVC). Via het EVC-beleid krijgt een sollicitant de mogelijkheid om zijn kennis, kunnen en attitudes te laten erkennen, onafhankelijk van de context waarin die verworven zijn. Een diploma zou dus geen noodzakelijke toelatingsvoorwaarde meer zijn om bij de VGC aan de slag te gaan.

TAALACTIES

Daarnaast zet de VGC taalacties op touw. Daarbij gaat het zowel om 'Nederlands op de werkvloer' als om 'Nederlands bij aanwerving'. Via het project 'Nederlands bij aanwerving' bekeek de VGC, in samenwerking met het Huis van het Nederlands, op welke manier er nog taaldrempels bestaan bij de aanwerving van sollicitanten. Het Huis van het Nederlands screende het taalgebruik in de aanwervingsprocedure en organiseerde vormingssessies voor VGC-recruteerders. Dit resulteerde in het beter afstemmen van de functiebeschrijvingen en voorbereidende proeven op het niveau van de sollicitanten.

Het project 'Nederlands op de werkvloer' startte in samenwerking met twee gemeenschapscentra: De Pianofabriek en De Kriekelaar. Met dit project bepaalde de VGC voor vier basisprofielen welk niveau van Nederlands noodzakelijk is om die functie naar behoren uit te voeren. Verder zal de VGC onderzoeken op welke manier het gevraagde taalniveau door het personeelslid behaald kan worden, bijvoorbeeld door vormingen aan te bieden of conversatietafels Nederlands te organiseren. Daarnaast werkt de VGC het onthaalbeleid verder uit. Voor nieuwe

personeelsleden ontwikkelde de VGC een onthaalbrochure in samenwerking met het Huis van het Nederlands. Deze brochure is ook duidelijk voor VGC-personeelsleden die het Nederlands niet zo goed machtig zijn. Bovendien zal de VGC de onthaalprocedure optimaliseren. Hierbij is er specifieke aandacht voor doelgroepen en bouwt de VGC een peterschap uit. Daarnaast zal de VGC de trajectbegeleidingsmogelijkheden voor nieuwe personeelsleden onderzoeken en vormingen 'introductie van nieuwe werknemers' voor leidinggevend organiseren.

STAGEPLAATSEN

Ten slotte wil de VGC stageplaatsen bieden aan leerlingen van Kasterlinden en Zaveldal. U leest hierover meer in het interview met Jenny Steppe, arbeidsmarktafstemmer in Zaveldal en Kasterlinden, en Bea Peeters, stagecoördinator in Kasterlinden.

DIVERSITEIT ALS TROEF ERKENNEN

Kenmerkend voor deze acties is dat ze gekozen zijn in functie van de haalbaarheid van concrete resultaten op korte termijn. Uitgangspunt daarbij is 'diversiteitsdenken'.

Diversiteitsdenken gaat ervan uit dat een diverser personeelsbestand een meerwaarde betekent voor de organisatie en al haar medewerkers. Diversiteitsdenken verschilt van het vroegere kansengroepenbeleid. Dat was alleen gericht op bepaalde categorieën medewerkers. Diversiteitsdenken sluit bovendien aan bij de VGC-doelstelling 'diversiteit als troef erkennen'.

BREDE SAMENWERKING

De directie Personeel en HRM krijgt bij de uitwerking van het plan ondersteuning van de Werkgroep Diversiteit en Gelijke Kansen. In die werkgroep zijn de verschillende directies, de vakbonden en het kabinet voor Ambtenarenzaken vertegenwoordigd.

Ook nadien wil de VGC blijven werken aan een breed diversiteitsbeleid, waarin de meerwaarde van een diverser personeelsbestand voor iedereen duidelijk wordt.

INTERVIEW MET JENNY STEPPE EN BEA PEETERS

In het kader van haar Groeidiversiteitsplan creëert de VGC stageplaatsen voor leerlingen van Kasterlinden en Zaveldal. Jenny Steppe en Bea Peeters vertellen er meer over. Jenny werkt als arbeidsmarktafstemmer in Zaveldal en Kasterlinden. Bea is stagecoördinator in Kasterlinden.

© Bart Dewaele

© Bart Dewaele

KASTERLINDEN EN ZAVELDAL: VGC-SCHOLEN VOOR SPECIFIEKE DOELGROEPEN

Kasterlinden en Zaveldal zijn twee onderwijsinstellingen van de VGC. Welke onderwijsvormen en opleidingen bieden ze aan?

'In het buitengewoon secundair onderwijs Kasterlinden zijn er verschillende doelgroepen,' vertelt Bea. 'We hebben leerlingen met gezichts-, gehoor-, taal- of spraakproblemen of autismespectrumstoornissen. We bieden drie opleidingen aan: handel, grootkeuken-zaal en hoeklasser.'

De ervaring van een stagiair:

“ Ik vind het gewoon een fijne stageplaats. Alles is er leuk. Het zijn goeie mensen. Ik leer bijna elke dag iets nieuws, zoals cementeren en tegels leggen. Voor mij is het perfect. ”

'Kasterlinden werkt met een modulair systeem en is daardoor vrij uniek,' gaat Bea verder. 'Er zijn in Vlaanderen slechts drie BuSO-scholen die met zo'n systeem werken. Het houdt in dat de leerstof niet meer lineair aangeboden wordt, maar in modules. De leerlingen krijgen na elk pakket al een (deel)certificaat. Dat verhoogt hun betrokkenheid en motivatie.'

'In Zaveldal krijgen leerlingen met een licht verstandelijke beperking en met ernstige gedrags- en emotionele problemen een aangepast onderwijsaanbod,' legt Jenny uit. 'Het is een BuSO-school waar leerlingen vier opleidingen kunnen volgen: loodgieter, metselaar, boekbinden en onderhoudshulp in instellingen en professionele schoonmaak. Zaveldal werkt niet met een modulair systeem, maar wel met fases: een observatiefase, een opleidingsfase, een kwalificatiefase en

eventueel nog een integratiefase. De opleidings- en kwalificatiefase duren meestal twee schooljaren.'

STAGEMOGELIJKHEDEN

Het moment waarop jullie leerlingen stage doen, verschilt van andere, niet-BuSO-scholen. Hoe verlopen de stages bij jullie?

'Het is de klassenraad die bepaalt vanaf wanneer een leerling stage loopt,' legt Bea uit. 'Er wordt individueel bekeken of de leerling klaar is om een stage te doen. De leerling loopt in het eerste jaar twee tot drie weken stage en in het laatste jaar vijf tot zes weken. Natuurlijk moet er ook rekening worden gehouden met de wettelijke bepalingen: een leerling mag immers pas vanaf zijn zestiende stage doen.'

'In Zaveldal lopen leerlingen pas stage vanaf de kwalificatiefase,' vertelt Jenny. 'Nadien hebben ze de mogelijkheid om een ABO-jaar te volgen, een jaar 'Alternierende Beroepsopleiding'. Tijdens dat jaar worden school en stage afgewisseld, zodat de laatste hiaten opgevuld worden. Op die manier verhoogt hun kans op werk aanzienlijk. Ook in Kasterlinden kunnen de leerlingen een ABO-jaar volgen overigens.'

Op welke manier is de VGC voor jullie een partner op het vlak van stages?

'In het kader van haar Groeidiversiteitsplan vond de VGC het belangrijk om stageplaatsen aan te bieden aan leerlingen van de VGC-onderwijsinstellingen,' vertelt Jenny. 'We krijgen een lijst met mogelijke diensten waar leerlingen stage kunnen doen, samen met de belangrijkste taken op die dienst. Die lijst is zeer nuttig voor ons. Op basis daarvan bekijken we welke leerling op welke stageplaats zou passen.'

DIVERSITEIT?

De VGC biedt deze plaatsen aan in het kader van haar Groeidiversiteitsplan. Wat betekent diversiteit voor jullie?

'Voor mij betekent diversiteit dat personen met een beperking

aangeworven worden voor een functie die bij hen past,' legt Jenny uit. 'Diversiteit houdt ook in dat we te maken krijgen met een heel divers doelpubliek,' gaat Bea verder. 'We zijn er voor leerlingen met beperkingen. Ouders van kinderen met een beperking moeten op zoek naar een geschikte school. Die scholen zijn echter dun gezaaid. Daardoor krijgen we in Kasterlinden leerlingen van het Pajottenland tot Antwerpen. We merken dat er in Zaveldal en Kasterlinden ook steeds meer leerlingen met een migratieachtergrond over de vloer komen, net als in andere Brusselse scholen.'

ARBEIDSATTITUDE AANLEREN

Wat leren de stagiairs op hun werkplek dat ze niet op school mee krijgen?

'Ongetwijfeld de arbeidsattitude,' beklemtoont Jenny. 'Op school leren ze de theorie, de vaardigheden en de gepaste attitudes in een vertrouwde omgeving. Ze krijgen echter pas voeling met de realiteit van de werkvloer tijdens hun stage. Ze komen in contact met collega's en de baas, ze leren de werkwijzen en de pauzes kennen, ze leren werken met een badge.' 'Ik merk dat de leerlingen beseffen dat ze tijdens hun stage de theorie kunnen omzetten in de praktijk,' vult Bea aan. 'Ze zien ook in dat een stage belangrijk voor hen is om later werk te vinden.'

'Voor sommige leerlingen betekent stage lopen een grote stap,' gaat Jenny verder, 'vooral voor leerlingen met een autismespectrumstoornis. Ze komen terecht in een nieuwe omgeving die ze niet kennen en ze hebben vaak angst voor het onbekende. De stage staat of valt met de stagementor. Stagiairs hebben nood aan een goede stagementor die warmte uitstraalt, grenzen kan stellen, structuur kan bieden en hen duidelijk zegt wat er van hen verwacht wordt. Stagementoren worden via een gesprek voorbereid op de stagiair en zijn mogelijkheden en beperkingen.'

BEDRIJVEN WERKEN AAN DIVERSITEIT

Welke meerwaarde bieden jullie leerlingen aan de werkgevers tijdens hun stage?

'Ik ben ervan overtuigd dat het een verrijking voor hen is,' vertelt Bea. 'Ze werken samen met mensen met een beperking en daar kunnen ze veel uit leren.'

'Als bedrijven onze leerlingen een stageplaats aanbieden en hun begeleiding op maat kunnen geven, werken ze aan hun diversiteit. De stagiair moet zich natuurlijk eerst inwerken, en dat vergt nu eenmaal veel tijd en energie van de stagementor. Maar als later blijkt dat de stagiair zijn werk goed doet, dan loont die inspanning. We krijgen vaak de reactie van stagementoren: We zullen merken dat hij of zij weg is. We zullen opnieuw veel meer zelf moeten doen. En dat is leuk om te horen,' besluit Jenny.

JONG EN NIEUW IN BRUSSEL

EEN PROJECT ROND NIEUWKOMERS EN VRIJETIJSBESTEDING BIJ DE VGC

Minderjarige nieuwkomers in Brussel vinden niet altijd hun weg naar de georganiseerde vrijetijdsector. Nochtans zijn buitenschoolse activiteiten in de vrije tijd integratiebevorderend voor deze kinderen en jongeren. Tijdens vrijetijdsactiviteiten kunnen jongeren elkaar ontmoeten, ze kunnen experimenteren en ze krijgen groeikansen. Ze oefenen de nieuwe taal buiten de schoolmuren en er is ruimte voor engagement en actie. Daarom lanceerde het Europees Integratiefonds in 2011 een projectoproep voor lokale besturen en de VGC om minderjarige nieuwkomers kennis te laten maken met reguliere vrijetijdsactiviteiten. Het voorbije jaar tekende de VGC-jeugdendienst in op dat project. Een verslag.

DE START: EEN TRANSVERSAAL GEDRAGEN PROJECT

Eind maart 2012. De VGC-jeugdendienst tekent in op de projectoproep van het Europees Integratiefonds en het project, transversaal gedragen door verschillende VGC-beleidsdomeinen, gaat van start. Er komt een stuurgroep, bestaande uit diverse partners en er gaat een tijdelijke voltijdse projectmedewerker aan de slag.

Het project is in wezen een experimenteel project. Er worden allerlei acties ondernomen om nieuwkomers toe te leiden naar het vrijetijdsaanbod, om dit aanbod toegankelijker te maken, en ook om op structureel niveau een netwerk tot stand te brengen.

SAMEN OP STAP

Juni 2012 en verder. De doelgroep wordt gezocht daar waar ze te vinden is: bij bon vzw (Brussels onthaalbureau voor inburgering), in de OKAN-klassen (onthaalonderwijs voor nieuwkomers), bij organisaties zoals Minor Ndako, Brussel Link, het Klein Kasteeltje ... Ouders en jongeren worden geïnformeerd, gesensibiliseerd, ter plekke begeleid. Er zijn toeleidingsacties naar sportclubs, jeugdbewegingen, kindertelers ... met individuele begeleiding.

Bon vzw organiseert 'permanentiementen' waarop de ouders met hun vraag en interesse terecht kunnen en de projectmedewerker ontmoeten.

Ouders en kinderen nemen deel aan jaarlijkse VGC-evenementen zoals de Buitenspeeldag en Stadskriebels. Of ze gaan op museumbezoek met Lasso en Kunst voor Ketjes: Brussel heeft veel te bieden, ook voor haar nieuwe burgers, zoveel is duidelijk.

ZOMERACTIVITEITEN VOOR NIET-BEGELEIDE 'HOTELJONGEREN'

De crisis in de asielopvang heeft ertoe geleid dat sinds 2011 niet-begeleide minderjarigen door Fedasil in Brusselse lowbudgethotels worden opgevangen. Het afgelopen jaar waren dat nog zo'n 200-tal jongeren. Deze minderjarigen dragen meestal een hele bagage met zich mee. Ze hebben geen gemakkelijke achtergrond en lopen vaak verloren in de grote stad. Ze gaan doorgaans niet naar school omdat ze door de 'tijdelijkheid' van de maatregel van Fedasil niet naar het onderwijs worden toegeleid.

Zomer 2012. In het kader van de doelstelling om 'vindplaatsgericht' te werken met bijzondere doelgroepen, om de verveling en de isolatie op de hotelkamer te doorbreken, komt er een zomerprogramma voor deze 'hoteljongeren'. Samen met vrijetijdspartners uit de stuurgroep zoals Foyer, Buurtsport Brussel, Jes vzw, D'Broej ... is er drie keer per week een vrijetijdsaanbod. Dat gaat van een bezoek aan het toeristische Brussel of een

zomerfestival tot een partijtje cricket of een initiatie jiu-jitsu. Stuk voor stuk activiteiten waarin de jongeren uitgedaagd en geactiveerd worden, de stad leren kennen en momenten van vriendschap en solidariteit beleven.

Vrijwilligers uit de doelgroep zelf begeleiden deze activiteiten: nieuwkomers afkomstig uit dezelfde landen als de jongeren. Als 'mentors' slagen zij er doorgaans in om een goed contact met de jongeren tot stand te brengen. Ze

De volwassen nieuwkomers begeleiden de kinderen van het Klein Kasteeltje bij het theaterproject 'Russische Rolmops' dat in première ging op een boot aan het kanaal tijdens de Kunstendag voor Kinderen. Theatermaakster Hanneke Pauwe ging samen met de kinderen en de begeleiders in enkele theaterworkshops aan de slag. De kinderen beschilderden koffers en maakten foto's rond het thema 'geluk', net zoals het hoofdpersonage Harald in 'Russische Rolmops'. Tijdens de voorstelling onthaalden de vrijwilligers samen met de kinderen het publiek met een drankje en een warme welkom. Ze stonden op de kade met hun fel gekleurde koffers, rode parapluutjes en pluchen knuffels als uitbeelding van de zoektocht naar geluk die vele nieuwkomers afleggen.

spreken hun moedertaal, ze hebben een voorbeeldfunctie.

NIEUWKOMERS WORDEN ZELF VRIJWILLIGER

Oktober-december 2012. Na de zomer wordt er verder gewerkt met onder meer de vrijwilligers uit het zomerprogramma voor de niet-begeleide minderjarigen: zij krijgen nu een vorming. Een tiental nieuwkomers tussen de 17 en 35 jaar, afkomstig uit Afghanistan, Pakistan, Kasjmir, Irak, Iran, Oekraïne en Ethiopië, starten een vormingstraject over het Brusselse vrijwilligerswerk. In een reeks vormingssessies en in toegankelijk Nederlands leren zij over de vrijetijdsector, zijn methodieken en werkvormen, het vallen en opstaan van de toeleiding van nieuwkomersjeugd.

Daarnaast gaan zij op pad om ook de praktijk te leren kennen. Zo werken zij samen met kinderen van het Klein Kasteeltje aan de theatervoorstelling 'Russische Rolmops' (Cultuurcentrum Brussel). Ze nemen ook deel aan overlegmomenten binnen de VGC en de sector en ze doen mee aan jeugdwerkacties.

Hiermee is hun traject nog niet af. In 2013 starten zij met een vrijwilligersengagement in de sector en een animatorcursus in het jeugd- of sportwerk. Op die manier werkt deze pool van enthousiaste en competente brugfiguren verder aan het meer toegankelijk maken van het vrijetijdsaanbod in Brussel. Want deze vrijwilligers hebben zonder twijfel veel te bieden aan het Brusselse jeugdwerk.

INSPIRATIE VOOR ANDERE NIEUWKOMERS

Een van die vrijwilliger-nieuwkomers is Kiani. Hij ontvluchtte Kasjmir, waar hij een bedrijf had dat schoolboeken en kledij voor kinderen verkocht. Als nieuwkomer weet hij zelf hoe het voelt om je vaderland te moeten verlaten en plots in een totaal nieuwe omgeving terecht te komen. 'Soms vertel ik mijn verhaal aan de jongeren, zodat ze zich eraan kunnen optrekken. De eerste twee à drie maanden had ik het psychisch heel moeilijk. Daarna ging het beter. Ik voel me hier goed en ben

blij dat ik een inspiratie kan zijn voor anderen.'

Kiani deed vrijwilligerswerk bij bon vzw, waar hij VGC-medewerkster Klaartje Ory leerde kennen. Ze sprak hem aan over het project en Kiani was meteen enthousiast. 'Met kinderen werken is minder complex dan met volwassenen', vertelt hij. 'Ze luisteren goed en volgen gemakkelijker. Volwassenen kan je moeilijker enthousiast krijgen.'

Kiani is onder de indruk van het jeugdaanbod dat Brussel te bieden heeft. 'In Kasjmir bestaan er geen georganiseerde activiteiten voor kinderen. Ze spelen er gewoon op straat.'

Het zomerprogramma was een geweldige ervaring voor Kiani. 'In het begin spraken we met een groep jonge 'hotelgangers' af aan de trappen van de Beurs,' vertelt hij. 'Maar omdat dit niet goed werkte, haalden we de jongeren op aan hun verblijfplaatsen. Ze waren vriendelijk en ik kwam hen soms ook tegen buiten de georganiseerde activiteiten. Het klikte goed, ik ging vaak mee op stap met de hoteljongeren. Het was een geweldige zomer en een prachtervaring.'

VORMING OP MAAT

Voordat Kiani aan de slag ging als vrijwilliger, volgde hij enkele opleidingen om zich optimaal voor te bereiden. 'De projectpartners organiseerden vormingssessies, en die vorming heeft me zeker geholpen om mijn werk als vrijwilliger beter te doen. Er kwamen verschillende aspecten aan bod. Zo vond ik de vormingen 'sport- en jeugdaanbod' en 'sociaal tolken' bijzonder boeiend.'

In de toekomst wil Kiani sportactiviteiten organiseren voor kinderen en jongeren. Daarom startte hij samen met drie andere vrijwilligers alvast de cursus 'bewegingsanimator' in de VGC-sporthal in Koekelberg.

LESGEVEN IN BRUSSEL

INTERVIEW MET KASPER DEMEULEMEESTER, CREATIVE DIRECTOR EN ZENO DEMAERSCHALK, PROJECTMEDEWERKER COMMUNICATIE BIJ BR(ik)

Met de campagne 'Lesgeven in Brussel' wil de Vlaamse Gemeenschapscommissie iets doen aan het nijpende leerkrachtentekort in de hoofdstad. Ze werkt daarvoor samen met Br(ik, de servicedesk voor Nederlandstalige studenten in Brussel. Kasper Demeulemeester, creative director en Zeno Demaerschalk, projectmedewerker communicatie bij Br(ik vertellen er meer over.

EEN DUURZAAM VERHAAL

Wat houdt de campagne 'Lesgeven in Brussel' precies in?

'Met de campagne 'Lesgeven in Brussel' willen de VGC en Br(ik het onderwijs in Brussel promoten bij drie doelgroepen,' legt Zeno uit, 'bij studenten lerarenopleiding uit de HUB, EhB, VUB en de CVO's, bij leerlingen uit de derde graad secundair in het Brussels Nederlandstalig onderwijs en bij leerkrachten die al aan het werk zijn. We voeren promotie via een Facebookpagina, via de website www.lesgeveninbrussel.be en met postkaartjes, affiches en placemats. Via onze communicatie willen we een realistisch beeld schetsen over lesgeven in Brussel.

Naast het lesgeven staat ook wonen in Brussel centraal op de website. Ik ben ervan overtuigd dat wanneer je mensen kunt overhalen om in de stad te komen wonen en hen toont wat de stad hen allemaal te bieden heeft, je de kans vergroot dat ze langer in Brussel blijven werken.'

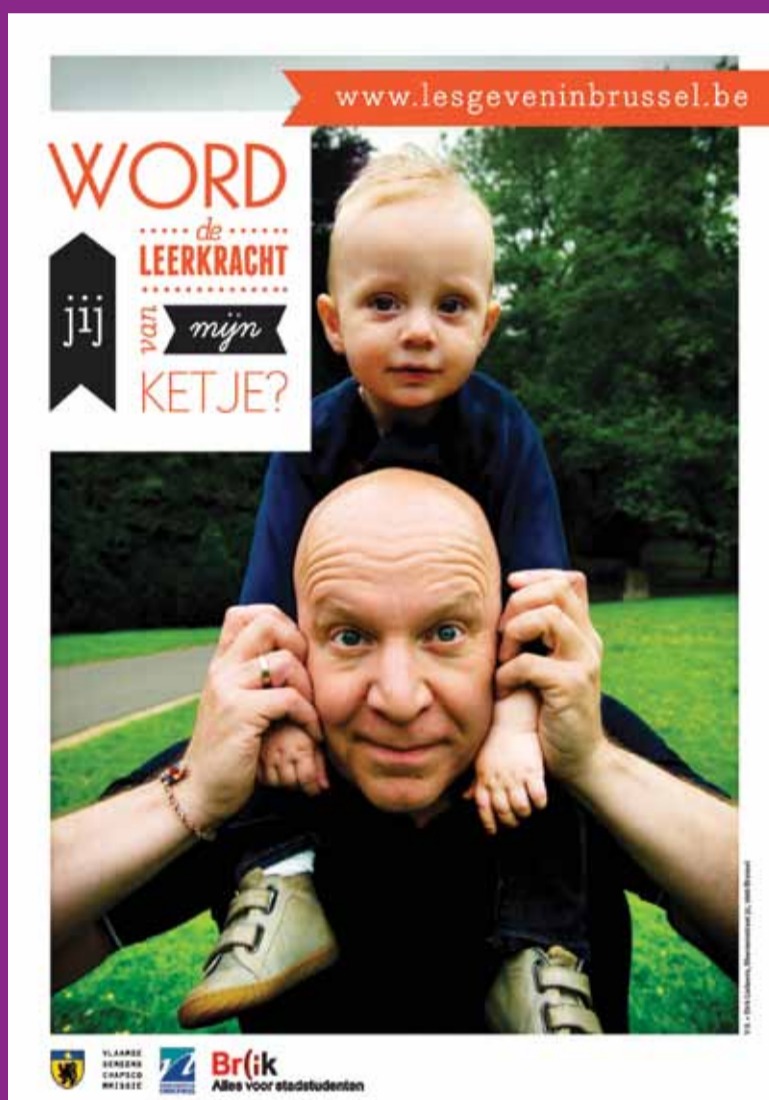
'De uiteindelijke opzet van de campagne is tweeledig,' vult Kasper aan. 'We vertellen een duurzaam verhaal waarmee we mensen trachten te werven. Daarnaast willen we bouwen aan een community, een gemeenschap. Want je kunt geen duurzame kentering teweegbrengen in het lesgeven in Brussel als er geen gemeenschap van mensen is die dat concept draagt. Het heeft met andere woorden geen zin om mensen via de voordeur naar binnen te laten gaan terwijl de achterdeur gewoon openstaat. Een van onze focuspunten is de community activeren en ervoor zorgen dat die zelf versterkend werkt.'

SAMENWERKING MET DE VGC

De campagne 'Lesgeven in Brussel' is een samenwerking tussen de VGC en Br(ik. Hoe verloopt die samenwerking?

'We werken op verschillende vlakken samen,' vertelt Kasper. 'Br(ik heeft veel expertise op het gebied van communicatie naar jongeren en stadscommunicatie. We hebben ook een nauwe band met de instellingen voor hoger onderwijs. De VGC stelt ons financiële middelen ter beschikking. Die gebruiken we om de campagne te ontwerpen, te ontwikkelen en uit te voeren.

Daarnaast neemt de VGC het onderwijskundige aspect op zich. Zo worden bepaalde onderwerpen van de website

die specifiek over lesgeven gaan, inhoudelijk beheerd door mensen van het Onderwijscentrum Brussel. Zij zijn immers veel beter thuis in die thema's. Tot slot is de netwerkrol van de VGC belangrijk. Bij de verspreiding van de communicatiemiddelen krijgen we steun van de VGC, om ervoor te zorgen dat we alle scholen in Brussel maximaal bereiken. Br(ik neemt het communicatieve gedeelte op zich en legt contacten met de doelgroepen.'

GEEN BOEVEN MET KALASJNIKOV'S

De Facebookpagina en de website Lesgeven in Brussel zijn twee middelen die jullie inzetten om promotie te maken voor het Brusselse onderwijs. Wat zijn de reacties daarop?

'Zowel op de Facebookpagina als op de website krijgen we veel positieve reacties,' vertelt Zeno. 'Op dit moment telt de Facebookpagina 3400 fans. Dagelijks posten we een bericht waarop verschillende reacties komen. We merken dat er nood is aan een

dergelijke pagina. De website kent 20 tot 30 unieke bezoekers per dag, dat is veel voor een website die zich richt op specifieke doelgroepen. We merken dat bezoekers van de website een specifiek doel hebben: werk vinden.' 'Een onderdeel van de site dat opvallend veel bezoekers lokt, is de rubriek *Vers uit de klas*,' gaat Kasper verder.

VERSCHIL MAKEN

Waarom is lesgeven in Brussel zo fantastisch?

'Lesgeven in Brussel heeft volgens mij meer te bieden dan lesgeven in Vlaanderen,' vertelt Zeno. 'Veel leerkrachten die in Brussel lesgeven, zeggen: *Ik wil hier voor geen geld van de wereld weg*. Ze hebben fijne collega's, ze motiveren elkaar, ze kunnen creatief zijn, ze krijgen te maken met diversiteit in de klas ... Tegelijkertijd beseffen ze ook dat lesgeven in Brussel iets meer werk betekent dan lesgeven in Vlaanderen: elk kind krijgt zorg op maat, maar dat maakt het juist boeiend. Dat vergt immers veel creativiteit. Bovendien zeggen veel leerkrachten dat ze in Brussel meer ondersteuning krijgen dan in Vlaanderen. Dit is het werk van het Onderwijscentrum Brussel van de VGC en van de VGC-administratie.'

“Leerkracht, denk niet dat het lesgeven in Brussel problematisch is. Het is er alleen gevarieerder en boeiender.”

'Die rubriek bevat beeldmateriaal dat in de scholen gemaakt wordt. De foto's geven bezoekers een duidelijk beeld van de diversiteit in Brusselse klassen. Bovendien toon je op deze manier dat leerlingen in Brussel geen boeven zijn met kalasjnikovs, maar schattige kinderen. Brussel is immers voor velen een onbekende. De rubriek *Vers uit de klas* vangt dat mooi op doordat we een ongefilterd en spontaan beeld geven van de klassen.'

BEKENDE BRUSSELAARS ALS VOORBEELD

Het afgelopen jaar zetten jullie twee bekende Brusselaars in om student-leerkrachten en leerkrachten te overtuigen om in Brussel les te geven, Frank Vander Linden en Annabelle Van Nieuwenhuysse. Vanwaar het idee om campagne te voeren met deze bekende Brusselaars?

'Onze bedoeling was om 'Lesgeven in Brussel' glamour te geven door te werken met bekende Brusselaars,' vertelt Kasper. 'Daarnaast wilden we, door de inzet van deze personen, een voorbeeldfiguur creëren voor student-leerkrachten. Als zij beginnen met werken, zijn ze doorgaans onzeker. Op dat moment hebben ze nood aan een voorbeeldfiguur waarover ze denken: *Als die persoon het de moeite waard vindt om zijn kind naar een Brusselse school te sturen, dan is het voor mij misschien wel de moeite waard om er les te geven*. Uit de reacties blijkt dat zo'n bevestigende, positieve communicatie aanslaat bij jonge mensen.'

'Veel leerkrachten die lesgeven in Brussel, hebben het gevoel dat ze een verschil kunnen maken voor de toekomst van de kinderen,' vult Kasper aan. 'Dat is voor hen een dankbaar en verrijkend gegeven. Natuurlijk is het niet altijd rozengeur en maneschijn. Leerkrachten krijgen te maken met leerlingen van verschillende nationaliteiten en met verschillende talen. Dit is niet altijd even makkelijk. Maar voor hen is dit zo'n evidente situatie dat ze zich hier geen vragen meer bij stellen. Dit is immers de realiteit van deze eeuw. Een monocultureel, ééntalig klasje zal je in de toekomst niet meer vinden, denk ik.'

Brussel is op dat vlak het laboratorium van de toekomst. Ik denk dat leerkrachten die in Brussel lesgeven, op zoek gaan naar vooruitgang.

De situatie in Brussel is eigenlijk niet zo complex. Een leerkracht in Brussel doet net hetzelfde als een leerkracht in Vlaanderen: lesgeven. Alleen de randfactoren zijn in Brussel anders. Onze campagne focust zich op dit aspect: 'Leerkracht, denk niet dat het lesgeven in Brussel problematisch is. Het is er alleen gevarieerder en boeiender,' besluit Kasper.

ETNISCH-CULTURELE VERENIGINGEN IN BEELD

2012 was een erg actief jaar voor de etnisch-culturele verenigingen die de VGC ondersteunt. Dat zijn verenigingen opgericht door en voor mensen met een migratieachtergrond. Zo was er het project 'Onze Toekomst'. Daarnaast werkten etnisch-culturele verenigingen en reguliere diensten samen in de zogenaamde 'voorportaalprojecten'. Een overzicht.

ONZE TOEKOMST

De participatie vanuit de achterban van de etnisch-culturele verenigingen verhogen en de onderlinge samenwerking tussen verenigingen bevorderen: dat waren de doelstellingen van het project 'Onze Toekomst'. Meer dan 35 verenigingen werkten eraan mee, in de schoot van de Brusselwerking van het Minderhedenforum. Het project kreeg de steun van de VGC.

De deelnemende verenigingen engageerden zich om samen te werken rond drie gezamenlijk geformuleerde thema's en daaraan gekoppelde participatietrajecten. Die thema's waren: actief burgerschap, onderwijs en het bevorderen van het samenleven. Per thema stelde een vaste groep van deelnemers een programma samen. Via regelmatige samenkomsten kregen de drie participatietrajecten verder vorm en werd toegewerkt naar het bundelen van de conclusies.

Op 8 december 2012 vond het slotmoment van 'Onze Toekomst' plaats. In het Vlaams-Marokkaans Culturenhuis Daarkom verzamelden 150 deelnemers voor workshops over burgerschap, onderwijs en samenleven.

Onze Toekomst is een goed voorbeeld van hoe verenigingen samen participatieve trajecten organiseren.

VOORPORTAALPROJECTEN: SAMENWERKING TUSSEN ETNISCH-CULTURELE VERENIGINGEN EN REGULIERE DIENSTEN

Personen met een migratiegeschiedenis zijn doorgaans minder op de hoogte van het reguliere aanbod. Uit onderzoek blijkt ook dat ze minder gebruikmaken van de maatschappelijke voorzieningen en dienstverlening. Omgekeerd is het ook zo dat heel wat organisaties personen met een migratiegeschiedenis slechts moeizaam kunnen bereiken. Bovendien slagen zij er niet altijd in om de bereikte personen adequaat te helpen.

Eind 2011 lanceerde de VGC in het kader van haar integratiebeleid een subsidieoproep 'Samenlevingsinitiatieven'. Daarin stond het stimuleren van partnerschappen tussen etnisch-culturele verenigingen en reguliere diensten centraal. In 2012 gingen acht zogenaamde 'voorportaalprojecten' van start. Ze zijn gericht op mensen die moeilijk bereikbaar zijn voor reguliere instanties. Via laagdrempelige activiteiten van etnisch-culturele verenigingen worden deze mensen warm gemaakt om door te stromen naar maatschappelijke dienstverlening. De experimentele projecten werden goedgekeurd voor de duur van twee jaar.

TWEERICHTINGSVERKEER

De projecten gaan uit van tweerichtingsverkeer: de etnisch-culturele verenigingen en reguliere instanties zijn volwaardige

en actieve partners. Om de projecten te begeleiden en te ondersteunen doet de VGC een beroep op het Centrum voor Intercultureel Management en Internationale Communicatie (CIMIC), verbonden aan de Thomas More Hogeschool.

Een overzicht van de projecten:

- De vzw Association of Nigerians in Belgium vertrekt vanuit de concrete noden die zich bij de Nigeriaanse en Engelssprekende subsahariaanse gemeenschap stellen. De organisatie wil cliënten begeleiden en oriënteren naar het hulpverleningsaanbod binnen de welzijnssector.
- De vzw Arthis heeft Roemenen en

Bulgaren als specifieke doelgroep en maakt werk van toeleiding naar ondernemerschap.

- De vzw FEZA focust op het toeleiden van migrantenvrouwen van de eerste generatie. Ze kiest expliciet voor een traject met verschillende organisaties op lokaal niveau in Schaarbeek.

- De vzw Federatie van Zelforganisaties in Vlaanderen – afdeling Brussel wil mensen met een migratieachtergrond sterker laten participeren aan het brede culturaanbod in Brussel.

- De vzw Internationaal Comité werkt aan de toeleiding naar voorzieningen uit het Brusselse Nederlandstalige werkveld op het gebied van gezin, opvoeding en opvang. Er is specifieke aandacht

voor preventieve gezinsondersteuning en opvoedingsondersteuning.

- De vzw Koerdisch Bureau voor Ontmoeting en Informatie brengt Koerdische en andere jongeren met een migratieachtergrond in contact met Nederlandstalige jongerenorganisaties in Brussel.

- De vzw Vereniging voor Ontwikkeling en Emancipatie van Moslims wil intermediairs laten kennismaken met welzijnsorganisaties. Bijzondere aandacht gaat naar ouderen met een migratieachtergrond.

- De vzw Vooruitgang richt zich op de toeleiding naar taallessen Nederlands, inburgering en socio-culturele activiteiten.

PROMOTIECAMPAGNE 'ONTDEK JE TOEKOMST'

WEGWIJS IN HET NEDERLANDSTALIG SECUNDAIR ONDERWIJS

Als leerlingen de overstap maken van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs, dan moeten ze verschillende keuzes maken: welke school, welke studierichting, welke onderwijsvorm? De VGC wil leerlingen uit de 3de graad lager onderwijs en de 1ste graad secundair onderwijs en hun ouders helpen om goede keuzes te maken. Daarom voerde zij in 2012 de promotiecampagne 'Ontdek je toekomst'.

ONTDEK JE TOEKOMST: OP NAAR 2028!

De campagne maakt ouders en leerlingen wegwijs in het studieaanbod van het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel. De futuristische promotiecampagne katapulteerde de leerlingen naar het jaar 2028. De studiekeuze die leerlingen moeten maken, heeft immers met de toekomst te maken.

De promotiecampagne omvatte onder meer een voorbereidende roadshow en de website www.ontdekjetoeekomst.be met educatief materiaal en praktische informatie over de Nederlandstalige secundaire scholen in Brussel en de studierichtingen die ze aanbieden. Daarnaast verscheen er een vernieuwde scholengids. En in november vond in het congrescentrum 'Square' de jaarlijkse studiekeuzebeurs plaats. Ongeveer 110 scholen bezochten de beurs, in totaal bijna 2.800 leerlingen en 240 ouders.

STUDIEKEUZE BEURS MET FUTURISTISCHE BLIKVANGERS

Op de studiekeuzebeurs konden de leerlingen samen met hun ouders en leerkrachten interactief kennismaken met toekomstige beroepen en met het studieaanbod van het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs. Ze ontdekten er futuristische blikvangers, beroepen en alle afstudeer-richtingen in het ASO, BSO, KSO en TSO die tot die beroepen leiden.

De leerlingen konden doe-opdrachten uitvoeren en demonstraties volgen. Zo ervoeren ze zelf welke vaardigheden nodig zijn voor een bepaald beroep. En welk studietraject ze daarvoor het best volgen. Ook andere onderwijsstelsels kwamen aan bod, zoals de opleidingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de leertijd van SYNTRA. CLB-medewerkers stonden klaar om vragen van ouders en leerlingen te beantwoorden.

VGC PROMOOT BRUSSEL ALS LEEF-, WOON- EN WERK- STAD BIJ STUDENTEN

Een studentensportkaart, woontours op maat, de Br(ik) List : het zijn enkele van de acties voor studenten die de VGC en studentenservicedesk Br(ik) het afgelopen jaar op touw zetten. De VGC beschouwt studenten immers als een belangrijke doelgroep voor haar beleid.

De VGC-stand op Brussel Brost 2012 doet het goed bij de studenten. Vooral de chocoladefontein is in trek.

ALLES VOOR STADSTUDENTEN

In 2012 sloot de VGC een overeenkomst met de studentenservicedesk Br(ik). De bedoeling? Brussel als leef-, woon- en werkstad promoten bij studenten en hen laten kennismaken met het VGC-aanbod. Bij Br(ik) ging een voltijdse medewerker aan de slag. Samen met de VGC-directies concentreerde die zich onder meer op acties voor studenten. Dat waren onder meer: de Br(ik) List, een studentengadget, woontours op maat en een studentensportkaart. Daarnaast was de VGC aanwezig op de jaarlijkse startevenementen van het academiejaar: Brussel Brost, aan het kanaal, en de Kick Offs op de campussen van de VUB.

IN BRUSSEL BLIJVEN WONEN VOOR DUMMIES

Onder grote belangstelling vond in mei de try-outversie plaats van de eerste studentenwoontour, een samenwerking tussen Br(ik) en Wonen in Brussel. 20 studenten tekenden present aan Café De Walvis en gingen mee op ontdekking door het centrum van Brussel tot aan het Flageyplein in Elsene. Onderweg stond een huisbezoek op het programma en kregen de studenten praktische informatie over wonen in Brussel. In het najaar organiseerden Br(ik) en Wonen in Brussel opnieuw twee woontours: één door het centrum en oud-Molenbeek, en een tweede van de Marollen naar de Parvis in Sint-Gillis.

VERDWAALTIPS

In de zomer van 2012 ontwikkelde de VGC samen met Br(ik) en een groep stadstudenten de Br(ik) List. Het resultaat is een verzameling van meer dan duizend Brusselse (verdwaal)tips, voor

en door studenten: waar zijn de beste cafés? Welk restaurant serveert de beste (betaalbare) maaltijden? ... De Br(ik) List is gemaakt in smartphone-formaat, zodat studenten hem altijd op zak kunnen hebben.

SPORTEN OVER CAMPUS- GRENZEN HEEN

Tijdens Brussel Brost op 27 september werd de studentensportkaart gelanceerd. Die kaart kwam er dankzij een samenwerking tussen alle Nederlandstalige instellingen voor hoger onderwijs, Br(ik) en de VGC. Samen willen ze het voor studenten nog gemakkelijker maken om te sporten in hun studeerstad. Studenten kunnen deze kaart voor 5 euro kopen via hun hogeschool of universiteit. Sporten kan op de campussen in Etterbeek, Jette en Brussel centrum. Verder krijgen ze met de kaart ook interessante kortingen in de sportclubs in de buurt van hun campus en op de sportactiviteiten van de VGC-sportdienst.

Een groepje enthousiaste studenten probeert het volksspel 'billard nicolas' uit aan de VGC-stand op Brussel Brost 2012.

BRUSSELSE BIBLIOTHEEKPORTAAL GELANCEERD

GLOEDNIEUWE INTERACTIEVE ZOEKMACHINE VOOR ALLE NEDERLANDSTALIGE BIBLIOTHEKEN

Op 20 oktober 2012 werd het Brusselse Bibliotheekportaal boven de doopvont gehouden: een nieuwe interactieve zoekmachine voor de Nederlandstalige Brusselse openbare bibliotheken. Het nieuwe Bibliotheekportaal vervangt de vroegere catalogus, en is tegelijkertijd ook veel meer.

© Gertrude Van De Perre

VEEL MEER DAN EEN TRADITIONELE CATALOGUS

Via de nieuwe zoekmachine kunt u niet alleen zoeken in de collecties van uw lokale bibliotheek, maar ook in de collecties van alle Nederlandstalige Brusselse openbare bibliotheken die deel uitmaken van het BruNO - netwerk - (het Brussels Network Openbare bibliotheken, zie kadertekst).

Het nieuwe Bibliotheekportaal is bovendien veel meer dan een traditionele catalogus. Zo worden de collecties van de Brusselse bibliotheken aangevuld met een schat aan informatie: u vindt er boekbesprekingen, flapteksten, covers, websites en persartikelen. Soms kunt u ook doorklikken naar meer informatie op Wikipedia. Met de lees- en luistertips van LibraryThing en Last FM ontdekt u nieuwe lectuur en muziek. En Uit in Vlaanderen geeft tips over expo's, concerten en evenementen die aansluiten bij uw zoekopdracht.

KLASSIEKERS ONLINE LEZEN

Het nieuwe Bibliotheekportaal werkt bovendien samen met de Digitale Bibliotheek der Nederlandse Letteren

(DBNL). Dankzij die samenwerking kunt u een resem boeken online lezen, van literaire klassiekers zoals 'Gullivers Reizen' tot meer recente werken zoals 'De memoires' van Leo Tindemans. Op de auteurspagina's vindt u alle mogelijke informatie over een auteur en zijn werk: foto's, bekroningen, verfilmingen, bewerkingen, links naar interviews ...

GEEF UW MENING

Uw mening over een boek, cd of film kunt u kwijt via My Discoveries: tags, trefwoorden of commentaar toevoegen, uw waardering geven, een lijstje maken om met anderen te delen ...

het kan allemaal!

Het nieuwe Brusselse Bibliotheekportaal vindt u op <http://zoeken.bruno.be> én op de websites van de Nederlandstalige Brusselse openbare bibliotheken.

Het project is een samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het bibliotheeksteunpunt Bibnet, de Vlaamse overheid en de vijf Vlaamse provincies.

BRUNO - BRUSSELS NETWERK OPENBARE BIBLIOTHEKEN

In Brussel zijn er meer dan twintig Nederlandstalige openbare bibliotheken. Die vormen het BruNO-netwerk. Samen goed voor ruim 750.000 boeken, cd's, films, kranten, tijdschriften ...

Met één lidkaart kunt u in alle aangesloten bibliotheken lenen en surfen

op het internet. Op www.bruno.be kunt u doorklikken naar het adres, de openingstijden en meer informatie over de dienstverlening van een bibliotheek in de buurt. Via het gloednieuwe Bibliotheekportaal kunt u het aanbod ontdekken, nakijken wat u hebt geleend, of online materialen verlengen en reserveren.

De Brusselse bibliotheken online www.bruno.be (website) en <http://zoeken.bruno.be> (bibliotheekportaal)

ANDERLECHT HERDENKT DUIZENDSTE STERFDAG SINT-GUIDO

Op 12 september 2012 was het precies duizend jaar geleden dat Sint-Guido, de patroonheilige van Anderlecht, stierf. Zijn duizendste sterfdag werd herdacht met tal van activiteiten. Tijdens het feestweekend in september sloegen de lokale verenigingen, scholen en kunstenaars de handen in elkaar voor onder meer een middeleeuwse markt, een videokunstproject en een heus wagenspel. Daarnaast is er een overzichtspublicatie over de Anderlechtse heilige in de maak.

FEESTWEEKEND IN ANDERLECHT

De cultus rond Sint-Guido heeft een grote invloed gehad op de ontwikkeling van Anderlecht, waar onder meer een bloeiend bedevaartsoord was voor deze volkse heilige. Zijn duizendste sterfdag werd met de nodige luister herdacht tijdens een feestweekend in september. De VGC ondersteunde de Cultuurdienst van de gemeente Anderlecht om de Nederlandstalige initiatieven rond 'Sint-Guido in 2012' gecoördineerd aan te pakken. Op die manier werd de samenwerking tussen Nederlandstalige verenigingen aangemoedigd en de sociale cohesie bevorderd. Vanuit het lokaal cultuurbeleid werden zo een hele reeks activiteiten op touw gezet naar aanleiding van het millenniumjaar, met als hoogtepunt het feestweekend van 8 en 9 september. Een greep uit de projecten.

De bibliotheek deed een beroep op de verbeelding van jong en oud met de legende van Sint-Guido in de vorm van een kamishibai en Zinnema zette met het videokunstproject 'De Guido's' een aantal opmerkelijke figuren uit Anderlecht in de kijker. De Academie voor Beeldende Kunsten en Beeldenstorm op hun beurt stelden met 'Animalia / Het beest in de mens' fabelachtige taferelen tentoon, gecreëerd door kinderen vanuit de magie in de dierenwereld.

De 'Tocht van Sint-Guido' leidde geïnteresseerden dan weer langs een aantal plaatsen die een rol speelden in het leven van Sint-Guido, zoals de bron en de kapel. Op de middeleeuwse markt waren er verder workshops pelgrimsstaf kerven, ring maken en kruijke boetseren.

© Collectie Marcel Jacobs

DE AVONTUREN VAN GUIDO

Ook het wagenspel 'De avonturen van Guido: de wonderlijke historie met den engel en wat zich daarna voltrok', een eigentijdse creatie van de muziekacademie op de legende van Sint-Guido, viel in de smaak van het publiek. Geheel

volgens de middeleeuwse traditie werd dit wagenspel gebracht op een wagen, een creatie van het decoratier van Zinnema. De kostuums werden ontworpen en gemaakt door de textielafdeling van de Academie voor Beeldende Kunsten.

SINT-GUIDO VAN ANDERLECHT: FEITEN EN LEGENDES

Achter de schermen deed de Erfgoedcel Brussel van de VGC heel wat voorbereidend werk, samen met de Anderlechtse Cultuurdienst, lokale partners en kenners ter zake met het oog op een overzichtspublicatie over Sint-Guido.

In *Sint-Guido van Anderlecht* werpen gerenommeerde auteurs en lokale kenners hun licht op deze historische figuur. Wat weten we over Sint-Guido? Hoe kunnen we feiten onderscheiden van de legendes die over hem bestaan en welke historische bronnen kunnen we daarvoor raadplegen? Hoe ontstond de verering van deze patroonheilige, die uitmondde in een heuse bedevaartindustrie? Welke sporen zijn er nu nog van Sint-Guido te vinden in de gemeente?

Op deze en andere vragen vindt u in dit boek, dat in de loop van 2013 verschijnt, een boeiend en verhelderend antwoord. Historisch onderzoek en uitgebreid beeldmateriaal maken van deze publicatie van een uniek document, dat een eeuwenoude spilfiguur van Anderlecht weer tot leven brengt.

© Broedbloeders

'HET GOUDEN KETJE HEeft ONS EEN BOOST GEGEVEN'

Op donderdag 24 mei 2012 reikte de Vlaamse Gemeenschapscommissie haar Gouden Ketjes uit aan Brusselse organisaties die zich onderscheidten binnen het thema 'Muren slopen, bruggen slaan'. Projectencentrum Don Bosco, Choux de Bruxelles en Begeleid Wonen Brussel mochten in de AB elk een felbegeerd Ketje komen ophalen ter waarde van 5.000 euro. We spraken de drie winnaars zeven maanden na de uitreiking en vroegen hen wat het Gouden Ketje voor hen heeft betekend.

© Broedbloeders

SLOTSHOW MET DE MENS, SIOEN EN GEIKE ARNAERT

Traditiegetrouw vond de uitreiking plaats tijdens een show in de AB, met deze keer muzikale toppers als De Mens, Sioen en Geike Arnaert. De gelukkige winnaar in de categorie Onderwijs en Vorming was Projectencentrum Don Bosco met het project 'Jongerencoaching'. Het Gouden Ketje voor Cultuur, Jeugd en Sport ging naar Choux de Bruxelles met het project 'Ik en den Theo'. Het project 'Bruggenbouwer' van Begeleid Wonen Brussel sleepte de prijs voor Welzijn, Gezondheid en Gezin in de wacht.

'EEN GOUDEN KETJE OPENT DEUREN'

Het project 'Jongerencoaching' wil de schooluitval en het schoolverzuim bij jongeren in het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs tegengaan. Een jongerencoach benadert de jongeren vanuit een invalshoek die breder is dan de school alleen. Hij of zij werkt niet voor, maar samen met de jongeren. De coach is een vertrouwenspersoon, bemiddelaar, adviseur, jeugdwerker en conflictmanager. Respect en wederzijds vertrouwen zijn de sleutelwoorden.

'Het Ketje heeft ons toch een boost gegeven. We zijn het in onze sector niet gewoon om een award te krijgen en dat van een jury die toch niet de

minste is', vertelt Maarten Van Camp van Projectencentrum Don Bosco. 'Het straalt ook af op heel onze organisatie. We merken het als we naar scholen gaan om nieuwe samenwerkingen af te sluiten. Zo'n Gouden Ketje opent deuren.'

“ Zo'n Gouden Ketje opent deuren. ”

'We hebben het geld niet te impulsief willen investeren en we hebben voorlopig vooral ingezet op vorming', zegt Maarten. 'Het is belangrijk dat onze jongerencoaches een goede visie hebben over herstelgericht werken. Daarom hebben we een meerdaagse vorming over dat onderwerp op poten gezet voor de hele organisatie. Zo heeft de prijs een meerwaarde voor het hele team van Projectencentrum Don Bosco. Andere, meer praktische behoeften, pakken we dit jaar aan.'

'KORTER OP DE BAL SPELEN'

'Ik en den Theo' is een concert voor kinderen, naargelang de samenstelling van het publiek al wat meer in het Nederlands of in het Frans, of in een ideale wereld in allebei de talen. De liedjes die ze brengen, sluiten helemaal aan bij de leefwereld van kleuters en kinderen.

'We zijn 'Ik en den Theo' met niets begonnen en we hebben dit uit pure goesting gerealiseerd, omdat we voelden dat het goed zat', vertelt Piet Maris van Choux de Bruxelles. 'Het is dan ook heel tof dat we waardering krijgen voor een project waar we onbezoldigd zo veel energie hebben ingestoken: een tweetalig project dat de gemeenschappen dichter bij elkaar brengt.'

'Met Choux de Bruxelles hebben we er onder andere voor gekozen om onze communicatiekanalen 'op te peppen' om nog korter op de bal te kunnen spelen naar ons publiek', gaat hij verder. 'We hebben ons onder meer een iPhone aangeschaft waarmee we meteen na het concert foto's, filmpjes en andere verslagen online kunnen zetten zodat de ouders en andere geïnteresseerden hier meteen toegang tot hebben.'

Door de prijs konden we eindelijk ook investeren in een 'nieuwe' milieuvriendelijkere tweedehandswagen voor onze concerten in heel België.

Een ander deel van het prijzengeld gebruiken we om een vervolg te breien aan 'Ik en den Theo': een nieuwe cd.'

KENNIS EN ERVARINGEN UITWISSELEN MET NEDERLANDSE COLLEGA'S

Het project Bruggenbouwer is een samenwerkingsinitiatief tussen de thuislozensector en de sector 'personen met een handicap'. Doelgroep zijn 'thuisloze personen met een vermoeden van handicap'. Uit onderzoek bleek immers dat in Brussel heel wat mensen met een (verstandelijke) beperking begeleid worden in de thuislozensector en dat er nauwelijks contact was tussen beide sectoren.

Het project wil hulpverleners uit de twee sectoren samen brengen en concreet laten samenwerken rond die doelgroep. Daarnaast is het de bedoeling om kennis over 'handicap' en 'methodisch werken' over te brengen en uit te wisselen. Binnen het project Bruggenbouwer wordt verder ook gezocht naar manieren om het samenwerkingsverband structureel te onderbouwen.

'We hebben deze prijs ervaren als een erkenning voor onze inzet. Het heeft de groep projectmedewerkers nog sterker verbonden', vertelt bruggenbouwer Klaar De Smaele van Begeleid Wonen Brussel.

'Met onze geldprijs van de Gouden Ketjes trokken we in oktober 2012 naar Den Haag. We namen er met een aantal mensen van het project Bruggenbouwer deel aan de eindconferentie van het project '(On) beperkte opvang', over mensen met een licht verstandelijke beperking in de opvang: een project met dezelfde doelstelling als ons project Bruggenbouwer.

'Het was boeiend en leerrijk om onze bevindingen en acties aan die van de collega's in Nederland te toetsen', zegt Klaar. 'Voor ons project maakten we een brochure 'Handicap in Brussel', met een vragenlijst om hulpverleners een houvast te bieden bij het herkennen van verstandelijke beperkingen bij hun cliënten. De Nederlanders ontwikkelden een gelijkwaardig screeningsinstrument. Dankzij het contact kunnen zowel wij hier als de Nederlanders dat materiaal verfijnen.'

© Broedbloeders

© Broedbloeders

VGC-INZENDING MICROMARCHÉ WINT THUIS IN DE STAD-PRIJS

Op 31 januari 2012 maakte Vlaams minister Van den Bossche, bevoegd voor het Vlaamse Stedenbeleid, de winnaars van de elfde Thuis in de Stad-prijs (editie 2011) bekend. Genk C-Mine en het project *MicroMarché*, ingediend door de Vlaamse Gemeenschapscommissie, eindigden ex aequo als eerste. Beide projecten kregen een prijs van 75.000 euro.

MICROMARCHÉ: EEN INNOVATIEVE MARKT IN DE STAD

Met de Thuis in de Stad-prijs wil de Vlaamse overheid innovatieve realisaties van steden stimuleren en onder de aandacht brengen. Er werden niet minder dan 29 projecten ingediend. Een eerste jury, samengesteld uit vertegenwoordigers van de 13 Vlaamse centrumsteden en de VGC, selecteerde 10

projecten. Nadien duidde een tweede jury, samengesteld uit academici en stedelijke experts, de winnaars aan. Het project *MicroMarché* kwam, naast het Genkse C-Mine, als een van de winnaars uit de bus. Het is een markt waar creatieve ideeën onmiddellijk getest en ontwikkeld worden in rechtstreeks contact met het Brusselse publiek. Een korte keten tussen de levendige Brusselse sector van jonge creatieve initiatieven, Brusselaars en toeristen, aan de Steenkoolkaai in hartje Brussel.

JURY LOOFT CREATIEVE AANPAK EN VOLGEHOUDEN INZET

De jury loofde *MicroMarché* als een voorbeeld van hoe stedelijkheid samengaat met het denken over nieuwe vormen van publiek-private samenwerking, economie en cultuur, en intercultureel werken. *MicroMarché* slaagt er bovendien in om diverse groepen op een gedifferentieerde manier te bereiken.

Nog volgens de jury vervullen C-Mine en *MicroMarché* een voorbeeldfunctie door hun creatieve aanpak en volgehouden inzet om de omslag te maken van een concrete problematiek naar een visie op stedelijk samenleven. Beide projecten streven ernaar om

deze visie om te zetten naar concrete initiatieven.

OOK IN 2012 DRIE VGC-PROJECTEN IN DE RUNNING

De Vlaamse Gemeenschapscommissie diende ook in 2012 drie projecten in voor de Thuis in de Stad-prijs: het woonzorgproject *Maison Biloba Huis*, de fietscampagne van de VGC-sportdienst '1000 kinderen leren fietsen' en 'Discover your talent' van Maks vzw. Dat laatste project bereidt werkloze jongeren op een creatieve manier voor op hun zoektocht naar werk.

MUNTPUNT: VERBLIJFSBIBLIOTHEEK EN COMMUNICATIEHUIS IN HARTJE BRUSSEL

Hét centrale punt worden in Brussel voor boeken, ontmoetingen en informatie over diensten en evenementen: dat is de ambitie van Muntpunt. Dit communicatiehuis op het Brusselse Muntplein, dat ook plaats biedt aan een gloednieuwe verblijfsbibliotheek, is een gezamenlijk initiatief van de Vlaamse overheid en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Muntpunt opent in september 2013 de deuren.

CENTRALE PUNT VOOR INFORMATIE, COMMUNICATIE EN PROMOTIE

De VGC en de Vlaamse Gemeenschap willen een duidelijk herkenbaar informatie-, communicatie- en promotiebeleid voeren voor alle bewoners en gebruikers van Brussel. Muntpunt moet het zenuwcentrum worden dat uitvoering geeft aan dat beleid.

Het nieuwe communicatiehuis wil de kennis en de beleving van Brussel bevorderen en communiceren over het aanbod van Brusselse, Nederlandstalige instellingen en organisaties. Daarnaast promoot Muntpunt Vlaanderen in Brussel en Brussel in Vlaanderen. Muntpunt wil die ambities waarmaken door:

- een hedendaagse verblijfsbibliotheek aan te bieden;
- te functioneren als een centraal, laagdrempelig aanspreekpunt, met een fysiek en een virtueel loket voor algemene en thematische informatie over Nederlandstalige instellingen, organisaties, voorzieningen en evenementen in Brussel en voor stadsinformatie over

Brussel.

- een platform uit te bouwen waar de instellingen, organisaties en voorzieningen elkaar kunnen ontmoeten en activiteiten en evenementen kunnen ontwikkelen;

- te communiceren over en promotie te voeren voor kwaliteitsvolle producten en realisaties van de instellingen, organisaties en voorzieningen op het vlak van onderwijs, cultuur, welzijn, gezondheid en toerisme.

MUNTPUNT IS VAN IEDEREEN

Muntpunt stelt zich pluralistisch op en richt zich tot een breed en zeer divers publiek: de bewoners van Brussel, de pendelaars, de internationale gemeenschap, kansengroepen, families met kinderen, singles, senioren ...

VOORBEREIDING ACHTER DE SCHERMEN

Er is de voorbije jaren hard gewerkt aan de ontplooiing van Muntpunt: aan het concept, de infrastructuur en ook op het vlak van personeel. Zo maakten een aantal VGC-medewerkers het afgelopen jaar de overstap naar Muntpunt.

BIBLIOTHEEK VAN DE TOEKOMST

Muntpunt krijgt ook een gloednieuwe, moderne bibliotheek. Daarvoor werd een groot digitaliseringsproject opgezet, gestuurd vanuit de VGC. Doel is om de dienstverlening van de

bibliotheek ingrijpend te optimaliseren, zodat Muntpunt uitgroeit tot 'de bibliotheek van de toekomst'.

WELKOM VANAF SEPTEMBER 2013

In september 2013 opent Muntpunt de

deuren voor het grote publiek. Vanaf dan kunnen bezoekers terecht in het prachtig gerenoveerde gebouw op het Muntplein. Het renovatieproject, een ontwerp van B-architecten, werd gestuurd door de Vlaamse overheid, in nauw overleg met de VGC.

VGC HOUDT OPEN DEUR IN NIEUW GEBOUW

'Een open huis in het hart van de stad': dat was de slogan waarmee de VGC haar verhuis naar het Renaissancegebouw in de Emile Jacqmainlaan aankondigde. En dat het niet bij een slogan blijft, bleek uit de 'OpenDag' die de VGC-administratie in november 2012 organiseerde. Het hele Brusselse werkveld, partnerorganisaties, personeelsleden, familie en vrienden waren welkom in het nieuwe VGC-administratiehuis. Een sfeerverslag.

'OPEN DAG' IN EEN OPEN HUIS

De VGC-administratie verhuisde in de zomer van 2011 vanuit zes locaties in het Brusselse gewest naar het Renaissancegebouw aan de Emile Jacqmainlaan 135, hartje Brussel. In de loop van 2012 werden de laatste renovatiewerken afgerond. En op 24 november werd het nieuwe administratiehuis officieel ingehuldigd tijdens de 'Open Dag'. De VGC zette voor die gelegenheid de deuren wagenwijd open. Bezoekers konden zo zelf het nieuwe gebouw ontdekken. Want de VGC wil een open huis zijn, waar iedereen welkom is.

MIJLPAAL

Het startschot van de opendeurdag werd gegeven tijdens de receptie in de lounge op het gelijkvloers. Collegevoorzitter Guy Vanhengel had het over een mijlpaal in de geschiedenis van de VGC. Samen met collegeleden Brigitte Grouwels en Bruno De Lille maakte hij de opening officieel met de onthulling van de inhuldigingsplaat. Eric Verrept, de leidend ambtenaar van de VGC, bedankte in zijn speech nadrukkelijk alle VGC-collega's voor hun inzet bij de verhuis naar het nieuwe gebouw en bij de nieuwe manier van werken.

Ondertussen kon iedereen genieten van een hapje en een drankje. Het jazzensemble van het DKO Schaarbeek zorgde voor de muziek.

PRAKTISCH ÉN AANGENAAM

Tijdens deze Open Dag kregen bezoekers onder meer de kans om de volledig vernieuwde gelijkvloerse verdieping te ontdekken, met een polyvalente ruimte voor tentoonstellingen en presentaties, vergaderzalen en de in het oog springende lounge. Op de verdiepingen konden ze met eigen ogen zien hoe dat 'anders werken' nu precies verloopt en hoe de inrichting van het gebouw daartoe bijdraagt.

Bij die inrichting was er overigens veel aandacht voor duurzaamheid,

ergonomie, esthetiek en gebruiksvriendelijkheid. Zorgen dat een grote groep mensen op een praktische en aangename manier kan werken, dat was het uitgangspunt.

LUISTEREN NAAR 'SPROKEN' OF KUNSTWERKEN ONTDEKKEN

In de namiddag konden bezoekers deelnemen aan activiteiten georganiseerd door de verschillende VGC-diensten en -directies. Bij het luistermeubel van BruNO, het Brussels Netwerk Openbare bibliotheken, ontdekten ze het 'Grote Letterboek' en het brailleboek. In de voorleeshoek van 'Sproken' luisterden tientallen kinderen geboeid naar de verhalen over Brusselse helden. En een rondleiding langsheen de verschillende kunstwerken in het gebouw kon ook.

De entiteit Gezin had voor de gelegenheid een heuse fotostudio ingericht. Wie dat wou, kon zich verkleeden en zichzelf op de gevoelige plaat laten vastleggen. Jong en oud konden mee spelen met de 'stokkenvanger', hun kans wagen bij de bibberspiraal of de volksspelen van de uitleendienst uitproberen. De derde verdieping werd verder in beslag genomen door de directies die elk een hoek hadden ingepalmd met infopanelen, filmpjes, folders, een heus Wii-spel, een spel met bekertjes en nog veel meer.

OP VERKENNING IN DE BUURT VAN HET RENAISSANCEGEBOUW

Wie tussendoor een frisse neus wilde halen, ging mee op woontourproevertje in de omgeving van het gebouw. De gids had het onder andere over de verschillende woonvormen in de buurt. Als kers op de taart was er een bezoek aan een grandioze loft, met op het dakterras een verrassend uitzicht over Brussel.

© Anna Scholiers

© Anna Scholiers

© Anna Scholiers

© Anna Scholiers

CULTUURWAARDEBON - SEIZOEN 2011-2012

INDIVIDUELE AANVRAGEN VOLGENS LEEFTIJD

LEEFTIJDSCATEGORIE	Bonnen	%
3 tot 14 jaar	5.141	8,60%
15 tot 24 jaar	6.735	11,26%
25 tot 34 jaar	12.285	20,55%
35 tot 44 jaar	9.886	16,53%
45 tot 54 jaar	7.585	12,69%
55 tot 64 jaar	6.879	11,50%
65 tot 74 jaar	6.129	10,25%
75 jaar en ouder	5.153	8,62%
TOTAAL*	59.793	100,00%

* Exclusief promoties en aanvragen door groepen: hierbij wordt geen leeftijd geregistreerd.

AANVRAGEN VOLGENS TYPE PROMOTIE

PROMOTIE	Bonnen	%
Promotie Brik (studenten)	200	3,53%
Promotie Kunstenfestivaldesarts	71	1,25%
Promotie nieuwe inwoners	4.400	77,59%
Promotie onderwijs	1.000	17,63%
TOTAAL	5.671	100,00%

AANVRAGEN VOLGENS TYPE GROEP

GROEP	Bonnen	%
Erkende verenigingen uit Brussel	9.722	32,08%
Niet-erkende verenigingen uit Brussel en verenigingen uit de rand	916	3,02%
Onderwijsinstellingen uit Brussel	2.691	8,88%
Onderwijsinstellingen uit de rand	906	2,99%
Welzijnsorganisaties	16.070	53,03%
TOTAAL	30.305	100,00%

GEBRUIK VOLGENS TYPE AANVRAGER

AANVRAGER	Bonnen	%
Individen uit Brussel	19.464	36,81%
Individen uit de rand	6.835	12,93%
Individen buiten Brussel en buiten de rand*	293	0,55%
Promoties	193	0,36%
Erkende verenigingen uit Brussel	8.674	16,40%
Niet-erkende verenigingen uit Brussel en verenigingen uit de rand	879	1,66%
Onderwijsinstellingen uit Brussel	2.294	4,34%
Onderwijsinstellingen uit de rand	885	1,67%
Welzijnsorganisaties	13.367	25,28%
TOTAAL	52.884	100,00%

* Studenten aan Brusselse Nederlandstalige hogescholen of universiteiten en VGC-personeel.

GEBRUIK VOLGENS DISCIPLINE

DISCIPLINE	Bonnen	%
Musea en tentoonstellingen	9.230	17,45%
Muziek en dans	10.067	19,04%
Theater	7.673	14,51%
Gemeenschapscentra	10.090	19,08%
Verscheidende disciplines	15.824	29,92%
TOTAAL	52.884	100,00%

GEMEENSCHAPSCENTRA IN ENKELE CIJFERS

EIGEN ACTIVITEITEN	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
Theatervoorstellingen	365	42.760
Concerten	333	32.440
Repetities en voorbereidende creaties	1.321	9.108
Sportactiviteiten	1.044	21.626
Cursusdagen	7.824	128.204

ZOMERSPEELPLEINEN 2012 (+)

(+) Vanaf 2011 werd een nieuw inschrijvingsstelsel gehanteerd: er is nu een maximum aantal plaatsen per speelplein.

INGESCHREVEN KINDEREN

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (*)	2011	(**)	2012	(***)
Brouckère	KL	124	-31	134	10
Girabella	LS	182	-68	211	29
Kastanjes	LS	136	-139	183	47
Linde	LS	164	-48	160	-4
Parasol	KL	158	-24	182	24
Populieren	LS	179	-197	169	-10
Sippelberg	KL	190	-75	156	-34
Watermolen	KL	114	-20	145	31
TOTALEN		1247	-602	1340	93

(*) KL: kleuters, LS: lagereschoolkinderen, (**) in vergelijking met 2010 (***), in vergelijking met 2011

GEMIDDELD AANTAL DAGEN DAT DE KINDEREN NAAR HET SPEELPLEIN KWAMEN

SPEELPLEIN	LEEFTIJD (*)	2011	2012
Brouckère	KL	13,4	11,0
Girabella	LS	11,8	10,5
Kastanjes	LS	11,3	11,3
Linde	LS	13,7	12,7
Parasol	KL	13,9	12,9
Populieren	LS	10,7	11,0
Sippelberg	KL	11,8	11,9
Watermolen	KL	14,7	11,5
TOTALEN		12,7	11,6

(=aanwezigheden/aantal ingeschreven kinderen) (*) KL: kleuters, LS: lagereschoolkinderen

GEMIDDELD AANTAL KINDEREN PER DAG PER SPEELPLEIN

Speelplein	Leeftijd (*)	2011	(**)	2012	(***)
Brouckère	KL	46	-10	41	-5
Girabella	LS	60	-15	62	2
Kastanjes	LS	43	-22	58	15
Linde	LS	62	-11	57	-5
Parasol	KL	61	-11	65	4
Populieren	LS	55	-63	52	-3
Sippelberg	KL	62	-33	52	-10
Watermolen	KL	47	4	46	-1
TOTALEN		436	-161	433	-3

(*) KL: kleuters, LS: lagereschoolkinderen, (**) in vergelijking met 2010, (***) in vergelijking met 2011

GEBOUWEN EN PATRIMONIUM

GROOTSTE LOPENDE (VER)BOUWDOSSIERS

LOCATIE	AARD WERKEN	BEDRAG (IN EURO)
Gemeenschapscentrum Den Dam	nieuwbouw	2.330.000
Gemeenschapscentrum De Kroon	nieuwbouw & renovatie	3.880.000
Gemeenschapscentrum Elzenhof	renovatie fase 2	2.560.000
Gemeenschapscentrum Heembeek-Mutsaard	nieuwbouw	4.288.000
Gemeenschapscentrum De Kriekelaar	renovatie grote zaal	1.000.000
Gemeenschapscentrum Nekkarsdal	renovatie	5.270.000
Gemeenschapscentrum Vaartkapoen	renovatie	2.750.000
Gemeenschapscentrum De Rinck	nieuwbouw	6.050.000
Kinderdagverblijven	aanpassingen en opfrissing	1.100.000
Brede School Nieuwland	renovatie	7.200.000
Sporthal Koekelberg	renovatie	490.000

De VGC beheert bijna 147.000 m² onroerend goed.

Het gaat onder meer over: 3 administratiehuizen, 22 gemeenschapscentra (met 3 wijkhuizen en 1 lokaal dienstencentrum), 6 jeugdhuizen, 1 jeugd- en gezinsboerderij, 4 onderwijssites, 1 brede school, 10 kinderdagverblijven, 1 bibliotheek (met 2 kantoren en 1 magazijn), 1 sporthal, 1 sportzaal en 1 welzijnsinstelling

RECEPTIEVE ACTIVITEITEN	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
Theatervoorstellingen	276	11.058
Concerten	343	10.538
Repetities en voorbereidende creaties	1.468	16.021
Sportactiviteiten	3.871	85.317
Cursusdagen	11.243	195.603

FACILTY

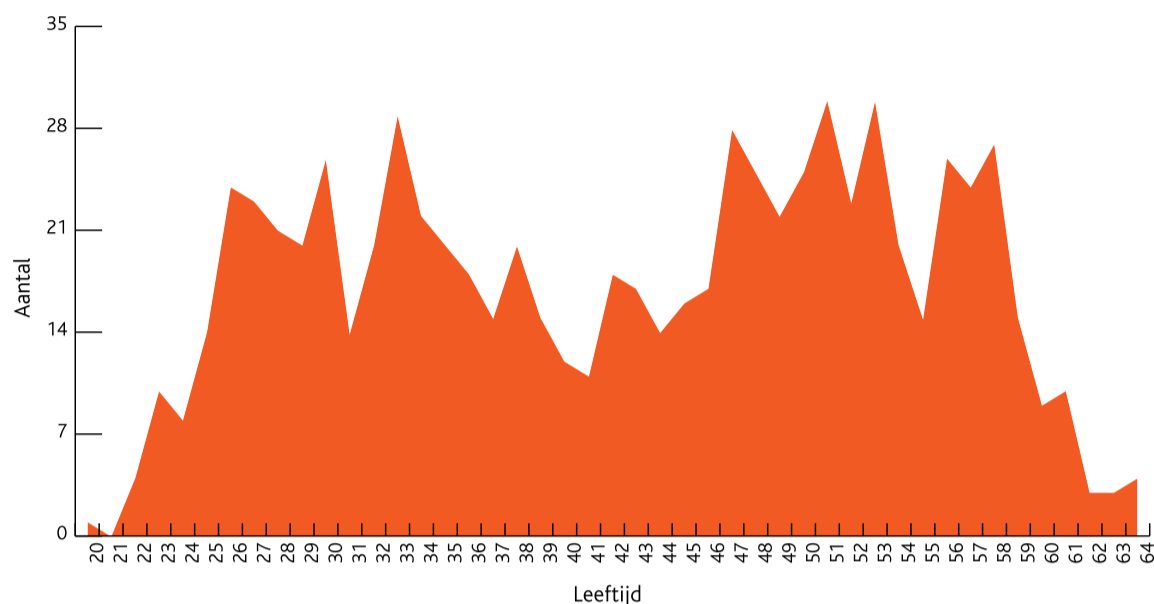
AANVRAGEN AUDIOVISUEEL MATERIAAL 2012

Intern vgc	94
Gemeenschapscentra	275
Onderwijs	258
Jeugdverenigingen	155
Sportverenigingen	44
Culturele verenigingen	211
Andere	157

AANVRAGEN SPORT- EN SPELATERIAAL 2012

Intern VGC	144
Gemeenschapscentra	90
Onderwijs	166
Jeugdverenigingen	101
Sportverenigingen	26
Socio-culturele verenigingen	77
Andere	55

LEEFTIJDSCURVE VGC-PERSONEEL

CIJFERS PERSONEEL

Stand van zaken op 31/12/2012

PERSONEELSBESTAND

KENGETAL	OMSCHRIJVING	2011	2012
personeelsomvang in personen	aantal personeelsleden in personen op 31/12/2012 (exclusief kabinetten)	756	768
personeelsomvang in VTE*	aantal personeelsleden in VTE*	665,3	679,5
personeelsomvang in personen	aantal personeelsleden in personen die in 2012 in dienst waren	836	832
man/vrouw verhouding in personen	aantal mannen t.o.v. aantal vrouwen in het personeelsbestand	M: 307 (40,6%) V: 449 (59,4%)	M: 287 (37,4%) V: 481 (62,6%)
man/vrouw verhouding in VTE*	aantal VTE* mannen t.o.v. aantal VTE* vrouwen in het personeelsbestand	M: 289,8 (43,6%) V: 375,5 (56,4%)	M: 268,2 (39,5%) V: 411,3 (60,5%)
statuustratio	% statutaire personeelsleden** t.o.v. het totale personeelsbestand	30,4% (230/756)	30,6% (235/768)
vergrijzing	% personeelsleden vanaf 55 jaar t.o.v. het totale personeelsbestand	18,9% (143/756)	17,7% (136/768)
hoogkwalificatie-ratio	% van de personeelsleden met een opleiding hoger onderwijs (niveau A en B) t.o.v. het totale personeelsbestand	44,7% (338/756)	48,7% (374/768)

* VTE= voltijds equivalenten

** exclusief de vastbenoemde mandatarissen

DIVERSITEIT

KENGETAL	OMSCHRIJVING	2011	2012
VROUWEN / MANNEN			
vertegenwoordiging vrouwen	aantal vrouwelijke personeelsleden t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers)	59,4% (449/756)	62,6% (481/768)
vrouwen binnen niveau A	% vrouwen binnen niveau A t.o.v. % vrouwen binnen de andere niveaus	A: 60,5% (118/195) overige: 59% (331/561)	A: 63,2% (134/212) overige: 62,4% (347/556)
vrouwen in managementfuncties	% vrouwen in managementfuncties (A3/A2L/A2A/A2M)	14,3% (2/14)	15,4% (2/13)
vertegenwoordiging mannen	aantal mannelijke personeelsleden t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers)	40,6% (307/756)	37,4% (287/768)
mannen binnen niveau A	% mannen binnen niveau a t.o.v. % mannen binnen de andere niveaus	A: 39,5% (77/195) overige: 41% (230/561)	A: 36,8% (78/212) overige: 37,6% (209/556)
mannen in managementfuncties	% mannen in managementfuncties (A3/A2L/A2A/A2M)	85,7% (12/14)	84,6% (11/13)
KORT GESCHOOLDEN			
vertegenwoordiging kort geschoolden	aantal personeelsleden met maximaal diploma lager secundair onderwijs (niveau D) t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers)	31,9% (241/756)	30,1% (231/768)
ERVAREN WERKNEMERS			
vertegenwoordiging ervaren werknemers	aantal personeelsleden ouder dan 45 jaar t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers)	50% (378/756)	48,4% (372/768)
PERSONEN MET EEN MIGRATIEACHTERGOND			
vertegenwoordiging personen niet-EU herkomst	aantal personeelsleden die niet de nationaliteit bezitten van een van de Europese lidstaten, of van wie minstens een van de ouders of twee van de grootouders niet de nationaliteit van een van de Europese lidstaten bezitten t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers)	niet gekend	6,6% (51/768)
personen met een migratieachtergrond binnen bepaald niveau	% personen met een migratieachtergrond binnen bepaald niveau (in % en absolute cijfers)	niet gekend	A: 1,4% (3/212) B: 0,6% (1/162) C: 6,6% (11/167) D: 15,6% (36/231)
instroom	aantal personeelsleden met een migratieachtergrond die in dienst kwamen t.o.v. de totale instroom op jaarbasis	niet gekend	6,1% (6/98)
PERSONEN MET EEN ARBEIDSHANDICAP			
vertegenwoordiging personen met een arbeidshandicap	aantal personeelsleden met een arbeidshandicap t.o.v. de totale personeelssterkte (in % en absolute cijfers)	niet gekend	0,7% (5/768)

EEN BEGROTING IN EVENWICHT

De VGC is voor haar inkomsten vooral afhankelijk van geldstromen vanuit andere overheden. Die geldstromen worden 'dotaties' genoemd. De dotaties komen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, van de Vlaamse Gemeenschap en van de federale overheid. Daardoor is de begroting van de VGC sterk afhankelijk van de economische realiteit en van de budgettaire ruimte van die andere overheden.

DE MIDDELEN VAN DE VGC

Een overzicht van de herkomst van de middelen van de VGC:

- dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 60 miljoen euro
- dotatie van de Vlaamse Gemeenschap: 27 miljoen euro
- subsidies van de Vlaamse Gemeenschap: 33 miljoen euro
- dotatie van de federale overheid: 6 miljoen euro
- andere middelen: 28 miljoen euro

De VGC beschikte in 2012 over een totaal werkingsbudget van 154 miljoen euro. Met die middelen worden alle taken en opdrachten van de VGC gefinancierd, zowel voor de beleidsdomeinen als voor de algemene werking van de organisatie. Daarnaast worden middelen gereserveerd voor toekomstige uitgaven, onder andere voor investeringen.

ONDERWIJS EN VORMING

Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming beschikte in 2012 over een budget van bijna 36 miljoen euro om zijn onderwijstaken uit te voeren. Dat is ruim 23% van de totale uitgaven. Het merendeel van deze middelen, met name 24,40 miljoen euro, werd ingezet voor de eigen onderwijsinstellingen en voor het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. Verder werd 3,82 miljoen euro voorzien voor de werking en de versterking van het Onderwijscentrum Brussel. Ten slotte werden er ook in 2012 middelen uitgetrokken om een actief flankerend onderwijs- en vormingsbeleid te voeren, met onder andere aandacht voor het recht op onderwijs en voor brede ontwikkelingskansen.

CULTUUR, JEUGD EN SPORT

Voor het beleidsdomein Cultuur, Jeugd en Sport werd een budget van bijna 29 miljoen euro uitgetrokken. Daarvan was 9,64 miljoen euro bestemd voor de 22 gemeenschapscentra in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zij maken werk van een uitgebreid cultuuraanbod, met aandacht voor gemeenschapsvorming. Daarnaast werden de middelen ingezet om verenigingen en projecten te ondersteunen bij de ontwikkeling van een lokaal cultuurbeleid.

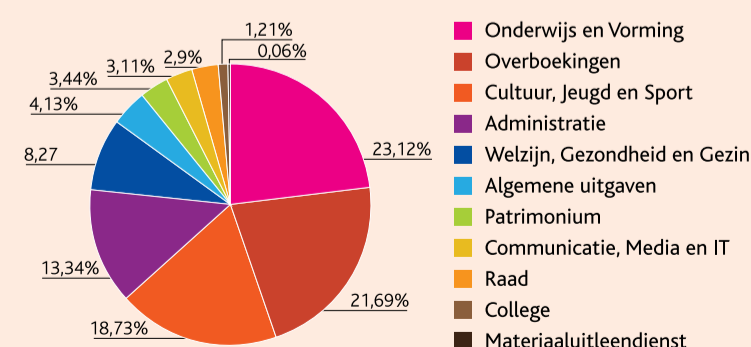
WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin beschikte in 2012 over een budget van bijna 13 miljoen euro. Hiervan ging ruim 3 miljoen euro naar de entiteit Gezin om tegemoet te komen aan de tendensen en noden op het gebied van gezinsvorming en kinderopvang. Verder werd op verschillende vakgebieden ingezet om het welzijnsbeleid toe te spitsen op kwetsbare doelgroepen en specifieke Brusselse problemen.

INVESTERINGEN

De middelen van de VGC worden niet alleen gebruikt om een dagelijks beleid te voeren, maar ook om duurzame investeringen te realiseren. In 2012 werd daarvoor zowat 37 miljoen euro voorzien. De middelen werden ingezet voor zowel investeringen in eigen infrastructuur als voor de ondersteuning van externe projecten, bijvoorbeeld voor de capaciteitsuitbreiding in het onderwijs, voor kinderopvang en voor culturele instellingen.

UITGAVEN

GEGEVENS UIT DE BEGROTING 2012 VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE GEWONE BEGROTING - DAGELIJKSE UITGAVEN EN WERKINGSKOSTEN (IN MILJOEN EURO)

INKOMSTEN		
DOTATIES BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	60.07	39%
DOTATIES FEDERALE OVERHEID	6.00	4%
DOTATIES VLAAMSE GEMEENSCHAP	26.50	17%
SUBSIDIES VLAAMSE GEMEENSCHAP	33.36	22%
ANDERE MIDDELEN	27.98	18%
TOTAAL	153.91	100%

UITGAVEN		
OVERBOEKINGEN		33.38
ALGEMENE UITGAVEN		6.36
RAAD		4.46
COLLEGE		1.86
ADMINISTRATIE		20.53
MATERIEELUITLEENDIENST		0.10
COMMUNICATIE, MEDIA en IT		4.78
ONDERWIJS EN VORMING		35.58
	Algemeen onderwijsbeleid	7.36
	Onderwijscentrum Brussel	3.82
	VGC- onderwijsinstellingen	24.40
	Centrum voor leerlingenbegeleiding	2.67
	Elishout - COOVI	5.24
	CVO Elishout - COOVI (avondschool)	3.38
	Elishout - school voor voeding	4.24
	Elishout - verblijf voor jongeren	0.81
	Kasterlinden	4.91
	Kasterlinden - verblijf voor jongeren	1.82
	Zaveldal School voor aangepast beroepsonderwijs	1.33
CULTUUR, JEUGD EN SPORT		28.82
	Algemeen cultuurbeleid	2.93
	Kunsten, cultureel erfgoed & musea	3.87
	Gemeenschapscentra	9.64
	Verenigingen en amateuristische kunst	1.89
	Bibliotheekwerking	2.63
	Derde leeftijd	0.67
	Jeugd	4.08
	Speelpleinwerking	0.73
	Sport	2.38
WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN		12.73
	Algemeen welzijnsbeleid	2.34
	Jeugd welzijn	0.26
	Etnisch- culturele minderheden	1.45
	Thuiszorg- en ouderenwelzijn	2.32
	Personen met een handicap	0.33
	Kind en gezin	3.16
	Revalidatiecentrum De Poolster	0.85
	Gezondheid	2.02
PATRIMONIUM		5.30
TOTAAL		153.90

DE BUITENGEWONE BEGROTING - INVESTERINGEN EN INFRASTRUCTUUR (EENMALIGE GROTE UITGAVEN) (IN MILJOEN EURO)

ADMINISTRATIE	0.64
ONDERWIJSSECTOR	17.02
CULTURELE SECTOR	10.43
WELZIJNS- EN GEZONDHEIDSECTOR	8.87
TOTAAL	36.96

* (Gegevens VGC-begroting 2012)

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever
Eric Verrept, leidend ambtenaar
Emile Jacquainlaan 135, 1000 Brussel

Vormgeving
Josworld Designers collective

Samenstelling en coördinatie
VGC - communicatie

Druk
Artoos

D/2013/7025/03

Met dank aan iedereen die heeft
meegewerkt aan de realisatie van dit
jaarsverslag

Info
www.vgc.be

© Lander Loeckx